

28.12.2001/1488

Katso tekijänoikeudellinen huomautus käyttöehdoissa.

Osuuskuntalaki 28.12.2001/1488

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin osuuskuntiin, jollei erikseen toisin säädetä.

2 §

Osuuskunnan määritelmä ja tarkoitus

Osuuskunta on yhteisö, jonka jäsenmäärää eikä osuuspääomaa ole ennalta määrätty. Osuuskunnan tarkoituksena on jäsenten taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita taikka palveluita, jotka osuuskunta järjestää tytäryhteisönsä avulla tai muulla tavalla.

Osuuskunnan säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että osuuskunnan tarkoitus on pääasiassa aatteellisen tarkoituksen yhteinen toteuttaminen.

Osuuskunta on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Jäsenen vastuu

Osuuskunnan jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa osuuskunnan velvoitteista.

Jäsenen velvollisuudesta ottaa yksi tai useampi osuus säädetään 9 luvussa. Säännöissä voidaan myös määrätä ylimääräisistä maksuista ja jäsenen lisämaksuvelvollisuudesta siten kuin 14 ja 15 luvussa säädetään.

4 §

Konserni ja määräysvaltasuhde

Tässä laissa määräysvallalla, emo-osuuskunnalla, tytäryhteisöllä ja konsernilla tarkoitetaan kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 ja 6 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa, emoyritystä, tytäryritystä ja konsernia.

Jos osuuskuntaan rinnastettavalla ulkomaisella yhteisöllä on määräysvalta suomalaisessa osuuskunnassa, ulkomaista yhteisöä pidetään emo-osuuskuntana ja suomalaista osuuskuntaa tytäryhteisönä sovellettaessa, mitä 6 luvun 3 ja 4 §:ssä säädetään.

2 luku

Osuuskunnan perustaminen ja säännöt

Perustajat ja perustamiskirja

1 §

Perustajat

Osuuskunnan voi perustaa vähintään kolme luonnollista henkilöä taikka yhteisöä, säätiötä tai muuta oikeushenkilöä. Perustajan on tultava osuuskunnan jäseneksi.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla perustajana.

2 §

Perustamiskirjan vähimmäissisältö

Perustajien on laadittava perustamiskirja, joka on päivättävä ja perustajien allekirjoitettava.

Perustamiskirjassa on oltava:

- 1) osuuskunnan säännöt, joista säädetään 5 ja 6 §:ssä;
- 2) perustajan täydellinen nimi ja osoite, luonnollisen henkilön asuinpaikka ja suomalainen henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika sekä oikeushenkilöstä kotipaikka, rekisterinumero ja rekisteri, johon oikeushenkilö on merkitty;
- 3) perustajille annettavat osuudet;
- 4) osuuskunnan perustamisesta osuuskunnan maksettaviksi tulevat kulut tai niiden arvioitu enimmäismäärä; sekä
- 5) osuuskunnan ensimmäisen hallituksen tai, jos hallintoneuvosto valitsee hallituksen, hallintoneuvoston jäsenten ja tarvittaessa tilintarkastajien nimet. (13.4.2007/462)

Perustamiskirjaan on lisäksi otettava määräys, jos:

- 1) osuuskunnan on korvattava muita osuuskunnan perustamiseen liittyviä kuluja kuin julkiset maksut ja tavanomaiset palkkiot perustamisasiakirjojen laatimisesta ja siihen rinnastettavasta työstä; taikka
- 2) joku muutoin saa osuuskunnalta erityisen oikeuden tai edun.

Perustamiskirjassa on oltava selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa 3 momentissa tarkoitettua määräystä. Selvityksessä on mainittava henkilötiedot ja muut 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tiedot siitä, jota määräys koskee.

Rekisteröiminen

3 §

Rekisteri-ilmoitus ja perustamisen raukeaminen

Osuuskunta on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa perustamiskirjan allekirjoittamisesta siten kuin siitä erikseen säädetään.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä osuuskunnan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että osuuskunnan perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä.

Jollei osuuskuntaa ole 1 momentissa mainitussa ajassa ilmoitettu rekisteröitäväksi, perustaminen on rauennut. Perustaminen raukeaa myös, jos osuuskunnan rekisteröiminen evätään sen vuoksi, että sääntöjä ei ole laadittu tämän lain säännösten mukaisesti, tai muusta syystä.

Perustamisen rautessa hallituksen jäsenet vastaavat yhteisvastuullisesti sen osuusmaksuista ja liittymismaksuista maksetun määrän ja sen siitä saadun tuoton palauttamisesta, joista on vähennetty 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä jo aiheutuneet kustannukset.

4 §

Rekisteröimisen oikeusvaikutukset

Ennen rekisteröimistä osuuskunta ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa osuuskunnan perustamista koskevissa asioissa ja ryhtyä muutoin toimenpiteisiin annetuista osuuksista osuuskunnalle suoritettavan maksun saamiseksi sääntöjen mukaisesti.

Osuuskunnan puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Vastuu perustamiskirjan allekirjoittamisen jälkeen syntyneestä velvoitteesta siirtyy kuitenkin osuuskunnalle, kun se on rekisteröity.

Jos osuuskunnan puolesta on ennen sen rekisteröimistä tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa, joka tiesi osuuskunnan olevan rekisteröimätön, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua sopimuksesta, jos osuuskuntaa ei ole ilmoitettu rekisteröitäväksi 3 §:ssä säädettyssä ajassa tai jos rekisteriviranomainen on evännyt osuuskunnan rekisteröimisen. Jollei sopimuskumppani tiennyt osuuskunnan olevan rekisteröimätön, hän voi luopua sopimuksesta siihen asti, kun osuuskunta on rekisteröity.

Osuuskunnan jäseneksi tullut ei voi osuuskunnan rekisteröinnin jälkeen kieltäytyä osuusmaksun suorittamisesta sillä perusteella, että osuuskunnan perustamiskirja on 1, 2, 5 tai 6 §:n vastaisena tai muusta syystä pätemätön.

Osuuskunnan säännöt

5 §

Sääntöjen vähimmäisisältö

Osuuskunnan säännöissä on mainittava:

- 1) osuuskunnan toiminimi;
- 2) osuuskunnan kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) osuuskunnan toimiala;
- 4) osuuden nimellisarvo (*osuusmaksu*), sen suorittamisaika ja -tapa; sekä
- 5) osuuskunnan tilikausi.

Jos osuuskunta aikoo käyttää toiminimeään kaksi- tai useampikielisenä, jokainen toiminimen ilmaisu on mainittava säännöissä.

Lisäksi varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen ja kokouskutsuun sekä hallituksen jäsenten, varajäsenten ja tilintarkastajien lukumäärään ja toimikauteen sovelletaan 4 luvun 3, 11 ja 13 §:n, 5 luvun 1 ja 2 §:n ja 7 luvun 2 ja 4 §:n säännöksiä, jollei säännöissä toisin määrätä siten kuin mainituissa säännöksissä säädetään.

6 §

Muut sääntömääräykset ja sääntöjen muuttaminen

Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä:

- 1) osuuskunnan perustamisesta määräajaksi;
- 2) osuuskunnan palveluiden tarjoamisesta myös muille kuin jäsenille;
- 3) jäsenen eroamisoikeuden rajoittamisesta siten kuin 3 luvun 4 §:ssä ja 4 luvun 25 §:ssä säädetään;
- 4) suhteellisen vaalitavan noudattamisesta ja osuuskunnan jäsenten päätösvaltaa käyttävästä edustajistosta siten kuin 4 luvussa säädetään;
- 5) osuuskunnan toimitusjohtajasta, toiminimenkirjoittajasta ja hallintoneuvostosta siten kuin 5 luvussa säädetään;
- 6) ylijäämän jakamisesta ja muusta käyttämisestä ja vararahastosta sekä purkautuvan osuuskunnan varojen jakamisesta siten kuin 8 ja 19 luvussa säädetään;
- 7) jäsenen velvollisuudesta ottaa useita osuuksia siten kuin 9 luvun 2 §:ssä säädetään;
- 8) vapaaehtoisista osuuksista siten kuin 9 luvun 3 §:ssä säädetään;
- 9) liittymismaksujen perimisestä siten kuin 9 luvun 4 §:ssä säädetään;
- 10) osuuden apporttimaksusta ja muusta erityisestä ehdosta siten kuin 9 luvun 7 §:ssä säädetään;

- 11) osuuksien lukumäärän vähentämisoikeuden rajoittamisesta sekä osuusmaksun palautuksen lykkäämisestä siten kuin 9 luvun 3 §:ssä ja 10 luvun 3 §:ssä säädetään;
- 12) lisäosuuksista siten kuin 11 luvussa säädetään;
- 13) sijoitusosuuksista siten kuin 12 luvussa säädetään;
- 14) ylimääräisten maksujen perimisestä siten kuin 14 luvussa säädetään; sekä
- 15) jäsenen lisämaksuvelvollisuudesta velkojia kohtaan siten kuin 15 luvussa säädetään.

Sääntöihin voidaan ottaa myös muita määräyksiä, jollei laissa muuta säädetä.

Osuuskunnan kokous päättää sääntöjen muuttamisesta siten kuin 4 luvussa ja muualla tässä laissa säädetään.

3 luku

Jäsenet, jäsenyyden alkaminen ja päättyminen

1 §

Jäsenten vähimmäismäärä

Osuuskunnassa on oltava vähintään kolme jäsentä.

Jos jäsenmäärä alenee alle kolmen eikä se nouse vähintään kolmeen vuoden kuluessa, osuuskunnan kokouksen on päätettävä osuuskunnan asettamisesta selvitystilaan siten kuin 19 luvussa säädetään.

2 §

Jäsenyyden hakeminen ja alkaminen

Osuuskunnan jäsenyyttä haetaan kirjallisesti hallitukselta. Hallitus päättää hakemusten hyväksymisestä tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä. Säännöissä voidaan määrätä, että hakemuksen hyväksymisestä päättää osuuskunnan tai edustajiston kokous tai hallintoneuvosto.

Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että jäseneksi on hyväksyttävä jokainen, joka täyttää säännöissä määrätyt jäsenyyden edellytykset. Tällöin säännöissä voidaan määrätä myös, että jäsenyys voidaan evätä, jos siihen on osuuskunnan toiminnan laadun tai laajuuden vuoksi tai muusta syystä erityistä aihetta.

Osuuskunnan jäsenyys alkaa, kun hakemus on hyväksytty, jollei säännöissä toisin määrätä.

Osuuden ottamisvelvollisuudesta ja osuudesta osuuskunnalle maksettavasta osuusmaksusta säädetään 9 luvussa.

3 §

Jäsenluettelo

Hallituksen on huolehdittava siitä, että osuuskunnan jäsenistä pidetään jäsenluettelo. Luetteloon merkitään jäsenen nimi ja osoite, hänen osuuksiensa lukumäärä sekä päivä, jona hän on tullut jäseneksi.

Osuuskunnan entisistä jäsenistä on pidettävä luettelo, kunnes osuuskunta on palauttanut osuusmaksun siten kuin 10 luvussa säädetään. Jos säännöissä määrätään lisämaksuvelvollisuudesta, entinen jäsen saadaan poistaa luettelosta, kun hänen lisämaksuvelvollisuutensa on päättynyt. Luettelo voidaan sisällyttää jäsenluetteloon, tai sitä voidaan pitää muulla luotettavalla tavalla. Luetteloon merkitään 1 momentissa mainittujen tietojen lisäksi päivä, jona jäsenyys on päättynyt.

Jäsenluettelo ja luettelo entisistä jäsenistä on pidettävä osuuskunnan pääkonttorissa jäsenten ja velkojien nähtävänä. Jäsenellä ja velkojalla on oikeus saada jäljennös luettelosta tai sen osasta kulujen korvaamista vastaan. Sama oikeus on muillakin, jotka osoittavat etunsa sitä vaativan.

4 §

Eroamisoikeus ja -ilmoitus

Jäsenellä on oikeus erota osuuskunnasta ilmoittamalla siitä kirjallisesti osuuskunnalle 23 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla. Säännöissä voidaan määrätä myös muusta tavasta, jolla osuuskunnan katsotaan ottaneen vastaan eroamisilmoituksen, ja hallitus voi lisäksi nimetä jonkun ottamaan vastaan eroamisilmoituksia.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsen saa erota vasta määräajan kuluttua jäsenyyden alkamisesta. Määräaika voi olla enintään kolme vuotta.

Jäsenen ylimääräisestä eroamisioikeudesta säädetään 4 luvun 25 §:ssä.

5 §

Erottamispäätös

Jäsen voidaan erottaa osuuskunnasta, jos hän on laiminlyönyt jäsenyydestä johtuvan velvollisuutensa. Säännöissä voidaan määrätä myös muista erottamisperusteista.

Jäsenelle on toimitettava kirjallinen ilmoitus erottamisperusteesta ja päätöksen tekevistä osuuskunnan elimistä vähintään kuukautta ennen erottamispäätöksen tekemistä. Ilmoitus on toimitettava jäsenelle jäsenluetteloon merkittyyn tai muuten osuuskunnan tiedossa olevaan osoitteeseen.

Erottamisesta päättää hallitus tai se osuuskunnan elin, joka sääntöjen mukaan päättää jäsenen ottamisesta. Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenen erottamisesta päättää toinen osuuskunnan elin kuin jäsenen ottamisesta.

Jos jäsen erotetaan muuten kuin osuuskunnan kokouksen päätöksellä, hänellä on oikeus vaatia asian siirtämistä osuuskunnan kokouksen päätettäväksi. Siirtoa koskeva kirjallinen vaatimus on toimitettava tiedoksi osuuskunnalle 23 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla kuukauden kuluessa siitä, kun erottamispäätöksestä on ilmoitettu erotetulle jäsenluetteloon merkittyyn tai muuten osuuskunnan tiedossa olevaan osoitteeseen. Erottamispäätöksen tehneellä osuuskunnan elimellä on oikeus omasta aloitteestaankin siirtää asia osuuskunnan kokouksen päätettäväksi.

Erotettu saa moittia osuuskunnan kokouksen tekemää erottamispäätöstä tuomioistuimessa. Erottamispäätöksen moittiminen on kuitenkin annettava välimiesten ratkaistavaksi, jos osuuskunnan säännöissä määrätään osuuskunnan ja jäsenen välisten riitojen ratkaisemisesta 23 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Kanteeseen sovelletaan, mitä 4 luvun 26 §:ssä säädetään.

Jos tuomioistuimen lainvoimaisessa päätöksessä tai välimiesoikeuden päätöksessä todetaan, että osuuskunnan kokouksen päätös erottamisesta on pätemätön, laittomasti erotetulla on oikeus saada osuuskunnalta korvaus menettämistään jäseneduista.

6 §

Jäsenyyden päättymisajankohta

Jäsen on eronnut osuuskunnasta, kun osuuskunta on vastaanottanut eroamisilmoituksen, jollei eroamisioikeutta ole lykätty säännöissä siten kuin 4 §:n 2 momentissa säädetään.

Jäsen on erotettu osuuskunnasta, kun osuuskunnan kokous on päättänyt erottamisesta. Jos osuuskunnan muu elin on päättänyt erottamisesta, ja erotettu ei ole vaatinut asian siirtämistä osuuskunnan kokouksen päätettäväksi, erottaminen tulee voimaan, kun on kulunut kuukausi erottamispäätöksen tiedoksi antamisesta erotetulle.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenyyden tuottama oikeus osuuskunnassa jatkuu jäsenyyden lakkaamisesta huolimatta, kunnes osuudesta maksetun määrän palautus on suoritettu entiselle jäsenelle. Tällainen oikeus voi olla vain oikeus osuuskunnan ylijäämään ja muihin varoihin sekä oikeus käyttää hyväkseen osuuskunnan palveluja.

Osuusmaksun palauttamisesta ja alentamisesta sekä osuuksien vähentämisestä säädetään 10 luvussa.

7 §

Jäsenyyden luovutuskielto

Jäsenyyttä ei voi luovuttaa toiselle.

Jäsen voi kuitenkin siirtää osuutensa toiselle siten kuin 9 luvussa säädetään.

8 §

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajat

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajilla on oikeus yhdessä käyttää vainajan oikeutta osuuskunnassa vuoden ajan kuolinpäivästä tai, kunnes oikeudenomistaja on sitä ennen tullut osuuskunnan jäseneksi, jollei säännöissä toisin määrätä. Oikeudenomistajien on käytettävä oikeutta yhteisen edustajan kautta.

4 luku

Osuuskunnan kokous ja edustajisto

Yleiset säännökset

1 §

Päätöksentekotavat

Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa osuuskunnan asioissa yksimielisinä siten kuin 2 §:ssä säädetään tai osuuskunnan kokouksessa siten kuin 3–26 §:ssä säädetään.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenten päätösvaltaa käyttää osuuskunnan kokouksen sijasta jäsenten valitsema edustajisto siten kuin 27–32 §:ssä säädetään.

2 §

Kaikkien jäsenten yksimielinen päätös

Jäsenet voivat yksimielisinä päättää osuuskunnan kokoukselle kuuluvasta asiasta ilman kokousta.

Päätös on tehtävä kirjallisesti ja se on päivättävä ja vähintään kahden jäsenen allekirjoitettava. Päätöksessä on mainittava päätöksentekoon osallistuneiden jäsenten nimet.

Kirjalliseen päätökseen sovelletaan muuten, mitä osuuskunnan kokouksen pöytäkirjasta säädetään. Päätökseen ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää tai liittää ääniluetteloa.

Osuuskunnan kokous

3 §

Varsinainen kokous

Varsinainen osuuskunnan kokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, jollei säännöissä määrätä aikaisemmasta ajankohdasta. Kokouksessa on esitettävä:

- 1) tilinpäätös;
- 2) jos osuuskunnalla on tilintarkastaja, tilintarkastuskertomus; sekä
- 3) jos osuuskunnalla on hallintoneuvosto, sen lausunto tilinpäätöksestä.

(13.4.2007/462)

Kokouksessa on päätettävä:

- 1) tuloslaskelman ja taseen sekä emo-osuuskunnassa myös konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta;
- 2) toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja emo-osuuskunnassa konsernitaseen mukainen ylijäämä tai tappio antaa aihetta;
- 3) vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta; sekä

4) muista asioista, jotka tämän lain tai osuuskunnan sääntöjen mukaan kuuluvat varsinaiselle kokoukselle.

Kokouksessa on myös valittava hallituksen jäsenet ja tarvittaessa tilintarkastajat, jos heitä ei ole sääntöjen mukaan valittava toisessa varsinaisessa kokouksessa tai asetettava muussa järjestyksessä. (13.4.2007/462)

Päätöksen tekeminen 2 momentin 1–3 kohdassa mainitussa asiassa on kuitenkin siirrettävä tiettyinä päivinä vähintään kuukautta ja enintään kahta kuukautta myöhemmin pidettävään jatkokokoukseen, jos jäsenet, jotka edustavat vähintään kymmenesosaa tai säännöissä määrättyä pienempää osaa jäsenten koko äänimäärästä, sitä vaativat. Päätöksen tekemistä ei saa toistamiseen siirtää.

Osuuskunnalla voi olla useita varsinaisia kokouksia, jolloin säännöissä on määrättävä, mitkä asiat kussakin kokouksessa käsitellään. Edellä 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetut asiat on tällöinkin käsiteltävä kokouksessa, joka pidetään kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

4 §

Ylimääräinen kokous

Ylimääräinen osuuskunnan kokous on pidettävä, jos hallitus tai hallintoneuvosto katsoo siihen olevan aihetta.

Ylimääräinen kokous on myös pidettävä, jos tilintarkastaja tai jäsenet, jotka edustavat vähintään kymmenesosaa tai säännöissä määrättyä pienempää osaa jäsenten koko äänimäärästä, kirjallisesti sitä vaativat ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Kokouskutsu on toimitettava 14 päivän kuluessa vaatimuksen esittämisestä.

5 §

Jäsenen osallistumisoikeus

Jokaisella jäsenellä on oikeus osallistua osuuskunnan kokoukseen ja käyttää siellä puhevaltaa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenen on saadaksesen osallistua kokoukseen ilmoittauduttava osuuskunnalle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta.

Osuuskunnan jäsenenä oleva tytäryhteisö ei saa osallistua osuuskunnan kokoukseen. Tällaisen tytäryhteisön ääniä ei oteta lukuun, jos pätevän päätöksen syntymiseen tai tietyn oikeuden käyttämiseen vaaditaan kaikkien jäsenten kannatus tai kannatus jäseniltä, joilla on määräraosa osuuskunnan kaikista äänistä. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee vastaavasti osuuskunnan tai sen tytäryhteisön määräysvallassa 1 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa säätiötä.

6 §

Jäsenen asiamies ja avustaja

Jäsen käyttää oikeuttaan osuuskunnan kokouksessa henkilökohtaisesti.

Jäsen voi käyttää oikeuttaan myös asiamiehen välityksellä, jollei säännöissä rajoiteta sitä. Asiamiehen on esitettävä päivätyt valtakirja tai hänen on muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan jäsentä. Valtuutus koskee yhtä kokousta, jollei valtakirjasta muuta ilmene. Valtuutus on kuitenkin voimassa enintään kolme vuotta sen antamisesta. Asiamies voi samanaikaisesti edustaa enintään kolmea jäsentä, jollei säännöissä toisin määrätä. Tämän estämättä asiamies voi edustaa jäsenen kuolinpesän osakkaita ja jäseniä, jotka kuuluvat samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin.

Jäsenellä ja asiamiehellä saa olla avustaja osuuskunnan kokouksessa.

7 §

Jäsenen äänimäärä

Jäsenellä on kokouksessa yksi ääni kaikissa osuuskunnan kokouksessa käsiteltävissä asioissa.

Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että jäsenillä on erisuuruinen äänimäärä. Jäsenen äänimäärä saa olla suurempi kuin kymmenen kertaa toisen jäsenen äänimäärä vain sellaisessa osuuskunnassa, jonka sääntöjen mukaan jäsenten enemmistön on oltava osuuskuntia tai muita oikeushenkilöitä.

8 §**Esteellisyys päätöksenteossa**

Jäsen ei saa osuuskunnan kokouksessa äänestää asiassa, joka koskee vastuuvapauden myöntämistä hänelle, kannetta häntä vastaan, hänen vapauttamistaan vahingonkorvausvelvollisuudesta tai muusta velvoitteesta osuuskuntaa kohtaan taikka hänen ja osuuskunnan välistä sopimusta tai sitoumusta. Hän ei myöskään saa äänestää asiassa, joka koskee kannetta muuta henkilöä vastaan, tämän vapauttamista velvoitteesta osuuskuntaa kohtaan tai tämän ja osuuskunnan välistä sopimusta, jos hänellä on asiassa odotettavana olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa osuuskunnan edun kanssa. Tämän momentin estämättä vastaanottava osuuskunta saa käyttää äänivaltaa 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettua sulautumissuunnitelmaa käsiteltäessä.

Hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa äänestää tilintarkastajan valitsemista, erottamista eikä palkkiota koskevassa asiassa.

Osuuskunnan kokous voi myös päättää, että jäsen ei saa osallistua tässä pykälässä tarkoitettun asian käsittelyyn.

Mitä tässä pykälässä säädetään jäsenestä, koskee myös jäsenen asiamiestä, ja mitä säädetään sopimuksesta ja sitoumuksesta, koskee myös osuuskunnan antamaa lahjaa.

9 §**Kokouspaikka**

Kokous on pidettävä osuuskunnan kotipaikassa. Säännöissä voidaan määrätä, että kokous on pidettävä tai voidaan pitää jollakin toisella paikkakunnalla Suomessa. Erittäin painavista syistä kokous voidaan pitää muulla kuin edellä tarkoitettulla paikkakunnalla Suomessa.

Säännöissä voidaan määrätä tai osuuskunnan hallitus voi päättää, että osuuskunnan kokoukseen voidaan osallistua myös postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Edellytyksenä on, että osallistumisoikeus ja äänenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää tavallisessa osuuskunnan kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Tällaisesta osallistumismahdollisuudesta on mainittava kokouskutsussa.

10 § (22.12.2009/1406)**Kokouksen koolle kutsuminen**

Hallitus kutsuu osuuskunnan kokouksen koolle. Jos osuuskunnalla on hallintoneuvosto, säännöissä voidaan määrätä, että hallintoneuvosto kutsuu kokouksen koolle.

Jos tämän lain, sääntöjen tai osuuskunnan kokouksen päätöksen mukaan pidettävää osuuskunnan kokousta ei ole kutsuttu säädetyssä järjestyksessä koolle, aluehallintoviraston on hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai osuuskunnan jäsenen hakemuksesta oikeutettava hakija kutsumaan kokous koolle osuuskunnan kustannuksella.

11 §**Kokouskutsuaika**

Kutsu osuuskunnan kokoukseen on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään viikkoa ennen kokousta tai 5 §:n 1 momentin mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää. Säännöissä voidaan pidentää lyhyempää määräaikaa ja lyhentää pidempää määräaikaa.

Jos päätöksen tekeminen kokouksessa käsiteltävässä asiassa siirretään jatkokokoukseen, siihen on toimitettava eri kutsu, jos kokous pidetään myöhemmin kuin kuuden viikon kuluttua. Sen estämättä, mitä säännöissä määrätään kutsuajasta, kutsu jatkokokoukseen voidaan toimittaa viimeistään neljä viikkoa ennen kokousta.

Jos asia on sääntöjen mukaan käsiteltävä kahdessa kokouksessa, kutsua toiseen kokoukseen ei saa toimittaa ennen kuin ensimmäinen kokous on päättynyt. Kutsussa on mainittava edellisessä kokouksessa tehty päätös.

12 §

Erityinen kokouskutsuaika

Kokouskutsu on aina toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen kokousta, jos kokouksessa käsitellään:

- 1) osuuskunnan tarkoituksen tai toimialan olennaista muuttamista tai toiminnan jatkamista yli säännöissä määrätyn ajan;
- 2) jäsenten äänimäärän muuttamista;
- 3) osuuskunnan johdon, tilintarkastajien tai edustajiston valinnan vaalitavan tai vaalipiirien muuttamista taikka jäsenten päätösvallan siirtämistä edustajistolle;
- 4) jo jäsenenä olevan eroamisoikeuden rajoittamista;
- 5) jo annettujen osuuksien vähentämis- tai siirto-oikeuden rajoittamista taikka osuusmaksun palautuksen lykkäämistä;
- 6) jo jäsenenä olevan tai jo annetun osuuden osalta ylijäämää, osuusmaksun palautusta tai osuuskunnan säästöä koskevan oikeuden rajoittamista muulla kuin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla taikka ylijäämän tai säästön jakoperusteiden muuttamista muulla tavalla;
- 7) jo jäsenenä olevan maksuvelvollisuuden lisäämistä maksullisella osuusmaksun korotuksella tai muulla tavalla taikka uusien osuuksien antamista sekakorotuksena;
- 8) osuusmaksun tai siitä suoritettun määrän alentamista taikka osuuksien lukumäärän vähentämistä; taikka
- 9) osuuskunnan sulautumista, jakautumista tai muuttamista osakeyhtiöksi taikka osuuskunnan asettamista selvitystilaan, selvitystilan lopettamista tai osuuskunnan poistamista rekisteristä.

Edellä 1 momentissa säädettyä kutsuaikaa sovelletaan myös muihin samassa kokouksessa käsiteltäviin asioihin sen estämättä, mitä säännöissä määrätään lyhyemmästä kutsuajasta.

13 §

Kokouskutsun toimittaminen ja sisältö

Kutsu osuuskunnan kokoukseen on lähetettävä jäsenille kirjallisesti jäsenluetteloon merkittyihin tai muuten osuuskunnan tiedossa oleviin osoitteisiin. Säännöissä voidaan määrätä, että kokouskutsu toimitetaan muulla tavalla.

Jos kutsu sääntöjen mukaan toimitetaan jäsenille muulla tavalla kuin lähettämällä se kirjallisesti ja kokouksessa käsitellään 12 §:ssä tarkoitettua asiaa, säännöissä määrätyn toimittamistavan lisäksi kirjallinen kutsu on:

- 1) lähetettävä jokaiselle jäsenelle, jonka osoite on osuuskunnan tiedossa; taikka
- 2) toimitettava muulla yleisesti jäsenten tiedoksi tulevalla tavalla.

Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat. Jos kokouksessa käsitellään sääntöjen muuttamista tai 12 §:ssä tarkoitettua asiaa taikka uusien osuuksien, lisäosuuksien tai sijoitusosuuksien antamista, kutsussa on mainittava päätösehdotuksen pääasiallinen sisältö.

14 §

Jäsenen ehdotus kokouksessa käsiteltäväksi asiaksi

Jäsenellä on oikeus saada haluamansa asia osuuskunnan kokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

15 §

Kokousasiakirjat ja niiden nähtävinä pitäminen

Jos osuuskunnan kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, tilinpäätöstä koskevat asiakirjat tai niiden jäljennökset on pidettävä vähintään viikon ajan ennen kokousta osuuskunnan pääkonttorissa tai Internet-verkkosivuilla jäsenten nähtävinä ja viivytyksettä lähetettävä jäsenelle, joka sitä pyytää. Jos kokouksessa käsitellään osuuskunnan sulautumista toiseen osuuskuntaan, jakautumista tai osuuskunnan muuttamista osakeyhtiöksi, asiakirjat on pidettävä nähtävinä vähintään kuukauden ennen kokousta ja lähetettävä viivytyksettä jäsenelle, joka sitä pyytää. (28.12.2007/1417)

Jos osuuskunnan kokouksessa käsitellään 12 §:ssä tarkoitettua asiaa, hallituksen on laadittava selostus tilinpäätöksen jälkeisistä osuuskunnan asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista. Hallintoneuvoston ja tilintarkastajien on annettava lausunto selostuksesta. Lausuntoja ei kuitenkaan tarvitse antaa, jos hallitus ilmoittaa kokouskutsussa, että sen tiedossa ei ole osuuskunnan asemaan olennaisesti vaikuttavia tapahtumia. Tilintarkastajan lausuntoa ei edellytetä, jos osuuskunnalla ei lain tai sääntöjen perusteella ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa. Viimeistä tilinpäätöstä koskevat asiakirjat, mainitun tilikauden ylijäämää tai tappiota koskeva osuuskunnan kokouksen päätös sekä hallituksen selostus ja sitä koskevat lausunnot on pidettävä nähtävinä ja lähetettävä 1 momentissa säädetyllä tavalla. (28.12.2007/1417)

Jos osuuskunnan kokouksessa käsitellään sulautumista, jakautumista tai osuuskunnan muuttamista osakeyhtiöksi, sulautumis-, jakautumis- tai yhteisömuodon muutossuunnitelma ja sitä koskevat tilintarkastajien lausunnot on pidettävä nähtävinä ja lähetettävä 1 momentissa säädetyllä tavalla. (28.12.2007/1417)

Jos kokouksessa käsitellään 12 §:ssä tarkoitettua asiaa, myös päätösehdotus on pidettävä nähtävänä ja lähetettävä siten kuin 1 momentissa säädetään.

Jos asiasta on sääntöjen mukaan päätettävä kahdessa osuuskunnan kokouksessa ja jälkimmäinen kokous pidetään kolmen kuukauden kuluessa ensimmäisestä kokouksesta, jälkimmäistä kokousta varten ei tarvitse laatia uusia tässä pykälässä tarkoitettuja asiakirjoja.

16 §

Muotovaatimuksen sivuuttaminen

Asiassa, jossa ei ole noudatettu kokouskutsua tai asiakirjan nähtäväksi asettamista koskevia tämän lain säännöksiä tai sääntöjen määräyksiä, saa tehdä päätöksen vain niiden jäsenten suostumuksella, joita laiminlyönti koskee.

Jos asia on sääntöjen mukaan käsiteltävä osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa, kokous saa päättää siitä, vaikkei asiaa ole mainittu kokouskutsussa. Kokous voi myös aina päättää ylimääräisen kokouksen koolle kutumisesta määrättyä asiaa käsittelemään.

17 §

Puheenjohtaja, pöytäkirjantarkastaja, ääniluettelo ja pöytäkirja

Osuuskunnan kokous valitsee kokouksen puheenjohtajan, jollei säännöissä toisin määrätä. Lisäksi kokouksen on valittava vähintään yksi pöytäkirjantarkastaja, jos kaikki edustettuina olevat jäsenet ja jäsenten edustajat eivät allekirjoita pöytäkirjaa.

Kokouksessa on oltava nähtävänä jäsenluettelo, jossa on mainittava myös jäsenen äänimäärä ja sen määräytymisperuste, jos jäsenellä voi sääntöjen mukaan olla useita ääniä. Kokouksen puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että läsnä olevista jäsenistä, asiamiehistä sekä avustajista laaditaan luettelo, johon merkitään kunkin jäsenen osuuskunnan lukumäärä ja äänimäärä (*ääniluettelo*).

Puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että kokouksessa pidetään pöytäkirjaa. Ääniluettelo on otettava pöytäkirjaan tai liitettävä siihen. Pöytäkirjaan on merkittävä kokouksessa tehdyt päätökset ja äänestyksen tulos, jos päätöksestä on äänestetty. Puheenjohtajan ja pöytäkirjantarkastajan on allekirjoitettava pöytäkirja. Pöytäkirja on viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta pidettävä osuuskunnan pääkonttorissa jäsenten nähtävänä. Pöytäkirjat on säilytettävä luotettavalla tavalla. Korvattuaan osuuskunnan kulut jäsenellä on oikeus saada jäljennös kokouksen pöytäkirjasta tai sen osasta.

18 §

Jäsenen kyselyoikeus

Hallituksen ja toimitusjohtajan on osuuskunnan kokouksessa jäsenen pyynnöstä, jos hallitus katsoo sen käyvän päinsä osuuskunnalle olennaista haittaa tuottamatta, annettava tarkempia tietoja sellaisista seikoista, jotka saattavat vaikuttaa osuuskunnan tilinpäätöksen ja taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Velvollisuus antaa tietoja koskee myös osuuskunnan suhdetta samaan konserniin kuuluvaan toiseen yhteisöön sekä emo-osuuskunnassa lisäksi konsernitiinpäätöstä ja tytäryhteisöä koskevia edellä tarkoitettuja tietoja.

Jos jäsenen kysymykseen voidaan vastata vain sellaisten tietojen perusteella, jotka eivät ole kokouksessa käytettävissä, kysymykseen on annettava kirjallinen vastaus kahden viikon kuluessa kokouksesta. Vastaus on pidettävä osuuskunnan pääkonttorissa jäsenten nähtävänä ja lähetettävä kysymyksen esittäneelle jäsenelle.

Jos hallitus katsoo, ettei pyydettyä tietoa voida antaa jäsenelle aiheuttamatta tiedon antamisella olennaista haittaa osuuskunnalle, hallituksen on kahden viikon kuluessa kokouksesta annettava pyydetty tieto osuuskunnan tilintarkastajille. Tilintarkastajien on kuukauden kuluessa kokouksesta annettava hallitukselle kirjallinen lausunto tiedon vaikutuksesta tilintarkastuskertomukseen tai muuhun tilintarkastajien kokoukselle antamaan lausuntoon. Lausunnon nähtävänä pitämistä ja jäljennösten antamista koskee, mitä 17 §:n 3 momentissa säädetään osuuskunnan kokouksen pöytäkirjasta. Lausunto on viipymättä lähetettävä kysymyksen esittäneelle jäsenelle.

19 §

Yhdenvertaisuusperiaate

Osuuskunnan kokouksessa ei saa tehdä päätöstä, joka on omansa tuottamaan jäsenelle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua toisen jäsenen tai osuuskunnan kustannuksella.

20 §

Yleiset enemmistövaatimukset

Osuuskunnan kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota kannattaneilla jäsenillä on enemmän kuin puolet annetuista äänistä.

Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Osuuskunnan kokous voi kuitenkin ennen vaalia päättää tai säännöissä voidaan määrätä, että valituksi tulee kannatusta saaneista ehdokkaista se, joka saa enemmän kuin puolet annetuista äänistä. Sama koskee vaalia, jossa on valittava useita henkilöitä hallitukseen, hallintoneuvostoon, tilintarkastajaksi tai muutoin samanlaisiin tehtäviin.

Jos äänet menevät tasan, vaali ratkaistaan arvalla, ja muissa asioissa päätökseksi tulee se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

Säännöissä voidaan 2 ja 3 momentin estämättä määrätä, että vaalit toimitetaan suhteellista vaalitapaa noudattaen. Säännöissä on tällöin määrättävä, missä vaaleissa sovelletaan suhteellista vaalitapaa, sekä äänestäjäryhmien muodostamisesta, toimeenpano- ja tarkastuselimistä ja muista vaalin toimittamiseen liittyvistä seikoista.

Säännöissä voidaan määrätä muista pätevän päätöksen edellytyksistä. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä tässä laissa säädettyä lievemmästä enemmistövaatimuksesta vain vaalien osalta ja muutettaessa jäsenen äänimäärää osuuskunnassa, jonka säännöissä määrätään jäsenten erisuuruudesta äänimäärästä. Äänimäärän muuttamisen osalta säännöissä ei voida kuitenkaan määrätä 21 §:n 1 momentissa säädettyä lievemmästä enemmistövaatimuksesta.

21 §

Sääntömuutoksen enemmistövaatimus ja muutoksen täytäntöönpano

Sääntöjen muuttamisesta päättää osuuskunnan kokous. Päätös on pätevä, jos sitä kannattavat jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä.

Päätös sääntöjen muuttamisesta on viivytyksettä ilmoitettava rekisteröitäväksi eikä sitä saa panna täytäntöön

ennen rekisteröintiä.

Päätöstä sääntöjen muuttamisesta sovelletaan kuitenkin ennen päätöksen rekisteröintiä jäseneksi otettuun ja ennen rekisteröintiä annettuun osuuteen vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana rekisteröitävällä päätöksellä:

- 1) lykätään osuuteen perustuvaa maksuvelvollisuutta;
- 2) aikaistetaan osuusmaksun palautusta muuten kuin 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuna nopeutettuna palautuksena;
- 3) lisätään oikeutta rahastokorotuksen, liittymismaksun tai ylimääräisen maksun palautukseen;
- 4) alennetaan osuusmaksua muuten kuin tappion kattamiseksi; taikka
- 5) rajoitetaan jäsenen lisämaksuvelvollisuutta.

22 §

Erityisten sääntömuutosten enemmistövaatimukset

Sääntöjen muuttamista koskevan pätevän päätöksen edellytyksenä on kuitenkin niiden jäsenten kannatus, joilla on vähintään yhdeksän kymmenesosaa kokouksessa annetuista äänistä, jos päätöksellä:

- 1) rajoitetaan jo jäsenenä olevan eroamisoikeutta;
- 2) rajoitetaan jo annettujen osuuksien vähentämis- tai siirto-oikeutta; taikka
- 3) lykätään jo annettua osuutta koskevan osuusmaksun palautusta.

Sääntöjen muuttamista koskevaan pätevän päätöksen edellytyksenä on kuitenkin kaikkien kokouksessa edustettujen jäsenten kannatus, jos päätöksellä:

- 1) muutetaan osuuskunnan pääasiallista tarkoitusta;
- 2) määrätään jäsenten erisuuruudesta äänimäärästä osuuskunnassa, jonka jokaisella jäsenellä on yksi ääni;
- 3) muutetaan jäsenten erisuuruista äänimäärää;
- 4) rajoitetaan jo jäsenenä olevan tai jo annetun osuuden tuottamaa oikeutta ylijäämään, osuusmaksun palautukseen tai osuuskunnan säästöön muuten kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla;
- 5) lisätään jo jäsenenä olevan maksuvelvollisuutta määräyksellä, joka koskee ylimääräisiä maksuja, lisämaksuvelvollisuutta tai sellaista liittymismaksua, jota ei palauteta; taikka
- 6) rajoitetaan jo jäsenenä olevan eroamisoikeutta tai oikeutta vähentää jo annettujen osuuksien lukumäärää osuuskunnassa, jonka säännöissä määrätään ylimääräisistä maksuista tai lisämaksuvelvollisuudesta.

23 §

Muut enemmistövaatimukset

Osuuksien lukumäärän vähentämistä tai osuusmaksuista osuuskunnalle maksetun määrän alentamista koskevaan osuuskunnan kokouksen päätökseen ja hallitukselle annettavaan valtuutukseen sovelletaan 21 §:n 1 momentissa säädettyä enemmistövaatimusta. Päätökseen ja valtuutukseen sovelletaan kuitenkin 22 §:ssä säädettyjä enemmistövaatimuksia, jos päätöksellä tai valtuutuksella rajoitetaan tai muutetaan jäsenen oikeutta pykälässä tarkoitettulla tavalla.

Sulautuvan osuuskunnan kokouksen päätös sulautumisesta on pätevä, jos sitä kannattavat jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Sama koskee osuuskunnan kokouksen päätöstä osuuskunnan jakautumisesta, osuuskunnan muuttamisesta osakeyhtiöksi, osuuskunnan asettamisesta vapaaehtoiseen selvitystilaan ja selvitystilan lopettamisesta sekä päätöstä selvitystilaan määräämistä tai rekisteristä

poistamista koskevan hakemuksen tekemisestä.

24 §

Kokouskutsusta poikkeavan päätöksen ilmoittaminen jäsenelle

Osuuskunnan kokouksen päätöksestä on ilmoitettava osuuskunnan jäsenelle, jos 12 §:ssä tarkoitettua asiaa taikka uusien osuuksien, lisäosuuksien tai sijoitusosuuksien antamista koskevan päätöksen pääasiallinen sisältö poikkeaa kutsussa mainitusta siten, että päätöksellä:

- 1) muutetaan jäsenen oikeutta tai velvollisuutta osuuskunnassa;
- 2) muutetaan osuuskunnan pääasiallista tarkoitusta; taikka
- 3) muutetaan olennaisesti osuuskunnan toimialaa tai jatketaan osuuskunnan toimintaa ehdotettua pidemmän ajan.

Ilmoitus on toimitettava viipymättä jäsenille, jotka eivät olleet edustettuina kokouksessa. Ilmoitus on toimitettava samalla tavalla kuin kutsu osuuskunnan kokoukseen.

25 §

Ylimääräinen oikeus eroamiseen ja palautukseen

Säännöissä määrätyn eroamisoikeuden rajoituksen ja osuusmaksun palautuksen lykkäyksen estämättä jäsenellä on oikeus erota osuuskunnasta ja saada palautus tässä pykälässä säädetyllä tavalla, jos hän ei ole kannattanut 12 §:ssä tarkoitettua päätöstä (*ylimääräinen eroamis- ja palautusoikeus*). Sanottua ei kuitenkaan sovelleta sulautumista koskevaan vastaanottavan osuuskunnan kokouksen päätökseen eikä selvitystilaan asettamista tai rekisteripoistoa koskevaan päätökseen.

Ylimääräinen eroamis- ja palautusoikeus on, jos jäsen eroaa osuuskunnasta tai jäsenyys muuten päättyy 30 päivän kuluessa osuuskunnan kokouksen päätöksestä taikka jos jäsenyys on päätynyt aiemmin sen tilikauden aikana, jonka kuluessa päätös tehdään.

Jos päätös koskee osuuskunnan sulautumista toiseen osuuskuntaan, jakautumista tai yhteisömuodon muuttamista, jäsenellä on oikeus saada vastaanottavalta osuuskunnalta tai rekisteröitävältä osakeyhtiöltä koko se määrä, joka hänen osaltaan on maksettu osuusmaksusta. Oikeus palautukseen syntyy, kun osuuskunnan kokouksen päätös on rekisteröity. Jos päätös koskee muuta 1 momentissa tarkoitettua asiaa, jäsenellä on oikeus saada osuuskunnalta osuusmaksun palautus siten kuin 10 luvun 1 ja 2 §:ssä säädetään ja, jos tässä laissa niin säädetään, sitten kun osuuskunnan kokouksen päätös on rekisteröity.

Jos sääntöjen muutos koskee jäsenen maksuvelvollisuuden lisäämistä, eronnut jäsen vapautuu samalla muutokseen perustuvasta velvollisuudesta.

Säännöissä voidaan määrätä ylimääräisen eroamis- ja palautusoikeuden rajoituksesta tai poistamisesta.

26 §

Päätöksen moittiminen

Jos osuuskunnan kokouksen päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai jos se muuten on tämän lain tai sääntöjen vastainen, osuuskunnan jäsen, hallitus, hallintoneuvosto taikka hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen taikka toimitusjohtaja voi panna vireille kanteen osuuskuntaa vastaan päätöksen julistamiseksi pätemättömäksi tai sen muuttamiseksi.

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos jäsenellä on ollut hyväksyttävä syy viivästymiseen ja päätöksen jääminen päteväksi olisi hänelle ilmeisen kohtuutonta, kanne saadaan panna vireille vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä. Jollei kannetta nosteta määräajassa, päätöstä pidetään pätevänä.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) jos päätös on sellainen, ettei sitä lain mukaan voida tehdä edes kaikkien jäsenten suostumuksella;

2) jos päätökseen vaaditaan sääntöjen mukaan kaikkien tai tiettyjen jäsenten suostumus eikä suostumusta ole annettu; taikka

3) jos kokoukseen ei ole toimitettu kutsua taikka jos kokouskutsusta tai kokousasiakirjojen nähtävinä pitämisestä voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä on olennaisesti rikottu.

Sulautumis- tai jakautumispäätöstä koskevaa 3 momentissa tarkoitettua kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröinnistä. (28.12.2007/1417)

Tuomioistuimen ratkaisu, jolla osuuskunnan kokouksen päätös on julistettu pätemättömäksi tai muutettu, on voimassa myös niihin jäseniin nähden, jotka eivät ole yhtyneet kanteeseen. Tuomioistuin voi muuttaa osuuskunnan kokouksen päätöstä vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Edustajisto

27 §

Tehtävät

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenten päätösvaltaa joko kaikissa tai joissakin asioissa käyttää osuuskunnan kokouksen sijasta jäsenten valitsema edustajisto.

Säännöissä on tällöin määrättävä, miten edustajisto asetetaan, edustajiston tehtävät, siihen valittavien jäsenten lukumäärä ja toimikausi sekä edustajiston täydentäminen tapauksessa, jossa siihen valitun toimi päättyy kesken toimikauden. Toimikauden on päättyttävä viimeistään kuudentena valinnan jälkeisenä tilikautena, joko silloin, kun uusi edustajisto on valittu, tai tilikauden päättyessä.

Säännöissä voidaan määrätä osuuskunnan jäsenen oikeudesta edustajiston kokouksessa. Säännöissä ei kuitenkaan voida määrätä osuuskunnan jäsenen äänioikeudesta edustajiston kokouksessa.

28 §

Valinta

Edustajisto on aina valittava suhteellista vaalitapaa noudattaen.

Säännöissä voidaan määrätä, että edustajiston jäsenet valitaan eri jäsenryhmien tai eri alueiden mukaan määrättävistä vaalipiireistä. Säännöissä on tällöin määrättävä myös perusteista, joilla jäsenet jaetaan eri vaalipiireihin.

Säännöissä voidaan määrätä, että kustakin vaalipiiristä valittavien edustajiston jäsenten suhteellinen osuus edustajistosta määräytyy:

- 1) osuuskunnan jäsenten lukumäärän perusteella;
- 2) jäsenten osuuksien lukumäärän tai niistä suoritettujen määrän perusteella;
- 3) osuuskunnan tarjoamien tai muulla tavalla järjestämien palveluiden käytön mukaan; taikka
- 4) muun säännöissä määrätyn perusteen mukaan.

Jos edustajiston jäsenet on valittava vaalipiireittäin, säännöissä voidaan määrätä valitsijamiehet toimittamaan vaalipiiristään edustajistoon tulevien jäsenten vaali. Osuuskunnan jäsenet valitsevat valitsijamiehet vaalipiireittäin suhteellista vaalitapaa noudattaen ja siten kuin tässä pykälässä säädetään edustajiston jäsenten valinnasta. Säännöissä on määrättävä valitsijamiesten toimikausi, joka saa olla enintään edustajiston toimikauden pituinen.

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenet osallistuvat edustajiston tai valitsijamiesten valintaa koskevaan äänestykseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Äänestysmenettelystä on tällöin otettava sääntöihin määräykset, jotka turvaavat jäsenten äänioikeuden ja oikeuden asettaa ehdokkaita.

29 §

Uusi valinta kesken toimikauden

Edustajiston jäsenten valinta on järjestettävä kesken heidän toimikautensa, jos osuuskunnan jäsenet, jotka edustavat vähintään puolta tai säännöissä määrättyä pienempää osaa jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä, kirjallisesti sitä vaativat.

Jäsenet on valittava neljän kuukauden kuluessa vaatimuksen esittämisestä. Uusien jäsenten toimikausi alkaa valinnan tuloksen toteutamisesta seuraavana päivänä. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että uusien jäsenten toimikausi alkaa viimeistään kahden viikon kuluttua valinnasta.

30 §

Valinnan laiminlyönti

Jos edustajiston jäsenten valinta laiminlyödään, sovelletaan soveltuvin osin, mitä 10 §:n 2 momentissa säädetään, ja siinä tarkoitetun hakemuksen voi tehdä myös osuuskunnan jäsen.

31 §

Edustajiston kokous

Edustajiston kokoukseen sovelletaan soveltuvin osin osuuskunnan kokousta koskevia tämän lain säännöksiä, jollei tässä pykälässä toisin säädetä. Edustajiston jäsenellä on kokouksessa aina yksi ääni, eikä hän voi käyttää oikeuttaan asiamiehen välityksellä. Edustajiston jäsen saa käyttää avustajaa vain, jos säännöissä niin määrätään tai edustajiston kokous niin päättää.

Ylimääräinen edustajiston kokous on pidettävä, jos vähintään neljäsosa edustajiston jäsenistä sitä vaatii. Kokous on pidettävä myös, jos säännöissä määrätty mainittua pienempi osa edustajiston jäsenistä sitä vaatii.

Edustajiston kokous ei saa päättää 12 §:ssä tarkoitettua asiasta ennen kuin on kulunut kuukausi siitä, kun osuuskunnan jäsenille on toimitettu ilmoitus päätösehdotuksen pääasiallisesta sisällöstä ja edustajiston kokouksen ajankohdasta samalla tavalla kuin kutsu tällaista asiaa käsittelevään osuuskunnan kokoukseen toimitetaan. Jos 24 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva päätös poikkeaa osuuskunnan ja edustajiston jäsenille ilmoitetusta, poikkeamisesta on ilmoitettava jäsenille siten kuin mainitussa pykälässä säädetään.

32 §

Päätösten moittiminen ja vahingonkorvausvastuu

Edustajiston kokouksen päätöstä voivat moittia osuuskunnan tai edustajiston jäsen, hallitus, hallintoneuvosto taikka hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen taikka toimitusjohtaja siten kuin 26 §:ssä säädetään.

Edustajiston jäsenen vahingonkorvausvastuuseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään osuuskunnan jäsenen vahingonkorvausvastuusta.

Edellä 27 §:ssä säädetyn estämättä myös osuuskunnan jäsenillä on oikeus vaatia 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua erityistä tarkastusta ja oikeus ajaa 20 luvun 5 §:ssä tarkoitettua kannetta osuuskunnan puolesta. Tarkastusta hakevilla tai kanteen vireille panevilla osuuskunnan jäsenillä on oltava vähintään neljäsosa tai säännöissä määrätty pienempi osa osuuskunnan koko äänimäärästä. Osuuskunnan jäsenet voivat hakea tarkastusta tai panna vireille kanteen, vaikka edustajiston jäsenet eivät ole vastustaneet edustajiston päätöstä 7 luvun 7 §:ssä tai 20 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

5 luku

Osuuskunnan johto

Hallitus ja toimitusjohtaja

1 §

Hallituksen jäsenten valinta ja varajäsenet

Osuuskunnalla on oltava hallitus.

Hallitukseen kuuluu vähintään yksi ja enintään seitsemän jäsentä, jollei säännöissä toisin määrätä. Jos hallituksessa on vähemmän kuin kolme jäsentä, hallituksessa on lisäksi oltava vähintään yksi varajäsen.

Osuuskunnan kokous valitsee hallituksen jäsenet. Säännöissä voidaan määrätä, että hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet.

Säännöissä voidaan määrätä myös, että vähemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä asetetaan muussa järjestyksessä. Jos hallituksen jäsenen asettamisesta ei tällaisessa tapauksessa ilmoiteta osuuskunnalle kuukauden kuluessa, osuuskunnan kokous tai hallintoneuvosto voi valita jäsenelle sijaisen siten kuin 3 momentissa säädetään, jollei säännöissä toisin määrätä. Määräaika lasketaan siitä, kun hallituksen jäsenen asettamiseen oikeutetulla on syytä olettaa, että hallituksen jäsenen tehtävä on avoinna tai että hallituksen jäsen on menettänyt 5 §:ssä tarkoitetun kelpoisuutensa tehtävään, eikä varajäsentä ole.

Hallituksen jäseneltä on saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, koskee myös varajäsentä.

2§

Hallituksen jäsenen toimikausi

Hallituksen jäsenen toimikausi jatkuu toistaiseksi, jollei säännöissä määrätä määräaikaisesta toimikaudesta. Toimikausi päättyy uuden jäsenen valinnasta päättävän osuuskunnan kokouksen päättyessä, jollei säännöissä toisin määrätä tai uutta jäsentä valittaessa toisin päätetä.

3§

Hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen

Hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimikauden päättymistä. Eroamisesta on ilmoitettava hallitukselle ja, jos eroavaa jäsentä ei ole valittu osuuskunnan kokouksessa, myös sille, joka hänet on asettanut. Eroilmoitus on päivättävä ja allekirjoitettava. Hallituksen jäsenen voi erottaa tehtävästä se, joka on hänet valinnut.

Jos hallituksen jäsenen tehtävä tulee kesken toimikauden avoimeksi tai jos hallituksen jäsen menettää 5 §:ssä tarkoitetun kelpoisuutensa tehtävään, eikä varajäsentä ole, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava siitä, että uusi jäsen valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jos valinta kuuluu osuuskunnan kokoukselle ja hallitus jäljellä olevine jäsenineen ja varajäsenineen on päätösvaltainen, valinta voidaan siirtää siihen seuraavaan osuuskunnan kokoukseen, jossa hallituksen jäsenet muutenkin on valittava.

Jos hallituksen jäsenellä on erotessaan syytä olettaa, että osuuskunnalla ei enää ole muita hallituksen jäseniä, hänen on kutsuttava osuuskunnan kokous koolle 4 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemaan uutta hallitusta.

4§

Toimitusjohtajan valinta ja toimitusjohtajan sijainen

Osuuskunnalla voi olla toimitusjohtaja, jos säännöissä niin määrätään tai hallitus niin päättää.

Toimitusjohtajan nimittää hallitus tai, jos säännöissä niin määrätään, hallintoneuvosto tai osuuskunnan kokous. Toimitusjohtajalta on saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Mitä tässä laissa säädetään toimitusjohtajasta, koskee myös hänen sijaistaan.

5§ (1.11.2002/890)

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimukset

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä osuuskunnalle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai oikeushenkilö ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana. (19.10.2006/907)

6§

Hallituksen ja toimitusjohtajan yleiset tehtävät

Hallituksen ja toimitusjohtajan on edistettävä osuuskunnan etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita tämän lain ja sääntöjen mukaisesti.

Hallitus huolehtii osuuskunnan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Jos osuuskunnalla on toimitusjohtaja, hän hoitaa osuuskunnan päivittäistä hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka osuuskunnan toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta osuuskunnan toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on annettava toimenpiteestä tieto niin pian kuin mahdollista.

Hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että osuuskunnan kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

7 §

Konsernisuhde

Jos osuuskunnasta on tullut emo-osuuskunta, hallituksen on viivytyksettä ilmoitettava siitä tytäryhteisön hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle. Tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin on velvollinen antamaan emo-osuuskunnan hallitukselle konsernin aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

8 §

Hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen kokous

Hallituksessa, johon kuuluu useita jäseniä, on yhden jäsenen oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei säännöissä toisin määrätä tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Jos äännet menevät hallituksessa tasan, puheenjohtaja valitaan arvalla.

Puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Toimitusjohtajalla on, vaikka hän ei olisikaan hallituksen jäsen, oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa, jollei hallitus määrättyssä tapauksessa toisin päättä.

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja, jos hallitukseen kuuluu useita jäseniä, vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

9 §

Hallituksen kokouksen päätös

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä, jollei säännöissä vaadita suurempaa määrää. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estynyt, hänen tilalleen tulevalle varajäsenelle on varattava tilaisuus osallistua asian käsittelyyn.

Hallituksen päätökseksi tulee, jollei sääntöjen mukaan vaadita määräenemmistöä, se mielipide, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista on kannattanut tai, jos äännet menevät tasan, se mielipide, johon puheenjohtaja yhtyy.

10 §

Esteellisyys päätöksenteossa

Hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua hänen ja osuuskunnan välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua osuuskunnan ja kolmannen henkilön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on siitä odotettavissa olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa osuuskunnan edun kanssa. Mitä tässä säädetään sopimuksesta, sovelletaan vastaavasti oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen sekä lahjaan, jonka osuuskunta antaa.

11 §**Yhdenvertaisuusperiaate ja täytäntöönpanokiello**

Hallitus tai toimitusjohtaja ei saa ryhtyä sellaiseen oikeustoimeen tai muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan jäsenelle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua osuuskunnan tai toisen jäsenen kustannuksella.

Osuuskunnan edustaja ei saa noudattaa osuuskunnan kokouksen tai osuuskunnan muun elimen päätöstä, joka on tämän lain tai sääntöjen vastaisena pätemätön.

Hallintoneuvosto ja muut toimielimet**12 §****Hallintoneuvoston valinta**

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunnalla on hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostossa on oltava vähintään kolme jäsentä. Toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen ei saa olla hallintoneuvoston jäsenenä. Hallintoneuvoston jäsenten ja mahdollisten varajäsenten lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi on mainittava säännöissä.

Osuuskunnan kokous valitsee hallintoneuvoston.

Mitä 1 §:n 4–6 momentissa sekä 2, 3 ja 5 §:ssä säädetään hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, koskee myös hallintoneuvoston jäseniä ja varajäseniä.

13 §**Hallintoneuvoston tehtävät ja hallintoneuvoston kokous**

Hallintoneuvoston on valvottava hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuskunnan hallintoa ja annettava varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunto tilinpäätöksestä. Hallituksen ja toimitusjohtajan on annettava hallintoneuvostolle ja sen jäsenelle ne tiedot, joita nämä pitävät tarpeellisina tehtävänsä hoitamiseksi. Hallintoneuvoston jäsenen on pyydettävä tiedot hallintoneuvoston kokouksessa. Hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Säännöissä voidaan määrätä, että:

- 1) hallintoneuvosto valitsee hallituksen ja määrää hallituksen jäsenten palkkion;
- 2) hallintoneuvosto valitsee toimitusjohtajan ja muut osuuskunnan ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt sekä päättää heidän palkkaeduistaan;
- 3) hallintoneuvosto päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista taikka osuuskunnan organisaation olennaista muuttamista; sekä
- 4) hallintoneuvostolla on myös muita tämän lain mukaan hallitukselle kuuluvia tehtäviä.

Hallintoneuvostolle ei kuitenkaan voida sääntöjen määräyksellä siirtää 6 §:ssä tarkoitettua päivittäistä hallintoa, kirjanpitoa ja varainhoitoa koskevia tehtäviä. Säännöissä ei myöskään voida rajoittaa hallituksen, sen jäsenen eikä toimitusjohtajan oikeutta edustaa osuuskuntaa. Hallituksella ei ole toimivaltaa hallintoneuvostolle siirretyissä tehtävissä, jollei säännöissä toisin määrätä.

Hallintoneuvostosta ja sen jäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä hallituksesta ja hallituksen jäsenistä 8–11 §:ssä säädetään.

14 §**Muut toimielimet**

Säännöissä voidaan määrätä myös muista osuuskunnan toimielimistä. Tällaisille elimille ei voida antaa tämän lain mukaan osuuskunnan tai edustajiston kokoukselle, valitsijamiehille, hallitukselle, toimitusjohtajalle tai hallintoneuvostolle kuuluvia tehtäviä.

Osuuskunnan edustaminen

15 §

Yleinen edustamisoikeus ja erityinen toiminimenkirjoitusoikeus

Hallitus edustaa osuuskuntaa ja kirjoittaa sen toiminimen.

Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus toiminimen kirjoittamiseen taikka että hallitus tai hallintoneuvosto voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle. Mitä 5 §:n 2 momentissa sekä 10 ja 11 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, koskee toiminimenkirjoittajaa, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja. (1.11.2002/890)

Oikeutta toiminimen kirjoittamiseen voidaan rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa toiminimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä kaupparekisteriin.

Hallitus tai hallintoneuvosto voi milloin tahansa peruuttaa antamansa oikeuden toiminimen kirjoittamiseen.

Prokurasta säädetään prokuralaissa (130/1979).

16 §

Toimitusjohtajan edustamisoikeus

Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa osuuskuntaa asiassa, joka 6 §:n mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

17 §

Edustajan kelpoisuuden tai toimivallan ylittäminen

Osuuskunnan 15 tai 16 §:ssä tarkoitetun edustajan osuuskunnan puolesta tekemä oikeustoimi ei sido osuuskuntaa, jos:

- 1) edustaja on toiminut vastoin tässä laissa säädettyä kelpoisuuden rajoitusta;
- 2) edustaja on toiminut vastoin 15 §:n 3 momenttiin perustuvaa rajoitusta; taikka
- 3) edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja se, johon oikeustoimi kohdistui, tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa riittävänä osoituksena siitä, että oikeustoimen kohteena ollut henkilö tiesi tai että hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä, ei voida pitää pelkästään sitä, että toimivaltaa koskevat rajoitukset on rekisteröity ja kuulutettu.

6 luku

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

1 §

Tilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ja kirjanpitolain soveltaminen

Tilinpäätös on laadittava kirjanpitolain ja tämän lain säännösten mukaisesti.

Kirjanpitolautakunta voi kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla antaa ohjeita ja lausuntoja tämän luvun säännösten soveltamisesta.

3 momentti on kumottu L:lla 13.4.2007/462.

2 §

Osuuskunnan oman pääoman erät

Osuuskunnan oma pääoma jaetaan:

- 1) osuuspääomaan;
- 2) lisäosuuspääomaan;

- 3) sijoitusosuuspääomaan;
- 4) ylikurssirahastoon;
- 5) arvonkorotusrahastoon;
- 5 a) käyvän arvon rahastoon; (30.12.2004/1307)
- 6) vararahastoon;
- 7) ylijäämään tai tappioon; sekä
- 8) pääomalainoihin.

Tilikauden ylijäämä ilmoitetaan erikseen edellisiltä tilikausilta jäljellä olevan ylijäämän lisäyksenä tai tappion vähennyksenä. Tilikauden tappio ilmoitetaan vastaavasti edellisten tilikausien ylijäämän vähennyksenä tai tappion lisäyksenä.

Osuuskunnan taseen omaan pääomaan voidaan merkitä sellaisia liittymismaksuja ja muita eriä, joiden maksamista, palautusta ja alentamista sekä joille maksettavaa hyvitystä ja joista annettavaa vakuutta koskevat ehdot vastaavat 1 momentin 1–4, 5 a tai 7 kohdassa mainittua erää koskevia tämän lain säännöksiä. Tällaisesta erästä on määrättävä säännöissä, jos erän ehdot vastaavat 1 momentin 1–4 tai 6 kohdassa mainittua erää. Tällainen erä on esitettävä sen ehtoja vastaavalla tavalla taseen omassa pääomassa. (30.12.2004/1307)

Edellä 3 momentissa tarkoitetun erän palautukseen ja alentamiseen sekä sille maksettavaan hyvitykseen ja siitä annettavaan vakuuteen sovelletaan, mitä 8 luvun 8 §:ssä säädetään laittomasta varojenjaosta.

3§

Lainat ja vakuudet lähipiirille ja muille jäsenille

Taseessa tai sen liitteenä on erikseen ilmoitettava:

- 1) osuuskunnan johtoon kuuluvalla ja muulle 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle sekä näihin mainitun momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevalle luonnolliselle henkilölle, yhteisölle tai säätiölle annettujen lainojen yhteismäärät sekä olennaiset tiedot lainojen ehdoista ja takaisinmaksusta;
- 2) osuuskunnassa määräysvallassa olevalle ja muulle 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitulle annettujen lainojen yhteismäärät sekä olennaiset tiedot lainojen ehdoista ja takaisinmaksusta;
- 3) osuuskunnan osuuksista tai äänimäärästä vähintään yhden prosentin omistavalle jäsenelle ja muulle 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle sekä näihin mainitun momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevalle luonnolliselle henkilölle, yhteisölle tai säätiölle annettujen rahalainojen yhteismäärä, jos se on suurempi kuin 20 000 euroa tai viisi prosenttia osuuskunnan taseen tai konsernitaseen omasta pääomasta;
- 4) osuuskunnan muille jäsenille annettujen rahalainojen yhteismäärä, jos se on suurempi kuin 20 000 euroa tai viisi prosenttia osuuskunnan taseen tai konsernitaseen omasta pääomasta;
- 5) 1–4 kohdassa tarkoitetun hyväksi annetut vastuut ja vastuusitoumukset vastaavasti jaoteltuina;
- 6) osuuskunnan kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön hyväksi annetut vastuut ja vastuusitoumukset.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyä ei sovelleta siltä osin kuin vastaavat tiedot sisältyvät kirjanpitoasetuksessa (1339/1997) tarkoitettuihin saataviin samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä ja omistusyhteisyryksiltä.

4§

Lähipiiri

Osuuskunnan lähipiiriin kuuluvat:

- 1) se, jolla on osuuskunnassa määräysvalta tai joka on osuuskunnassa määräysvaltaa käyttävän määräysvallassa taikka joka kuuluu osuuskunnan kanssa samaan konserniin;
- 2) se, jolla jäsenyyden perusteella on vähintään yhden prosentin osuus osuuksista tai äänimäärästä osuuskunnassa taikka jolla on tai voi olla jäsenyyden, omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla vastaava omistus tai äänivalta osuuskunnan konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka osuuskunnassa määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä tai säätiössä;
- 3) osuuskunnan toimitusjohtaja, hallituksen jäsen, hallintoneuvoston jäsen ja tilintarkastaja sekä 1 kohdassa tarkoitettussa yhteisössä tai säätiössä vastaavassa asemassa oleva henkilö;
- 4) 1–3 kohdassa tarkoitetun henkilön aviopuoliso tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö, sisarus, sisar- ja velipuoli, 1–3 kohdassa tarkoitetun henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen sekä mainittujen henkilöiden aviopuolisot tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt;
- 5) yhteisö ja säätiö, jossa 2–4 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on määräysvalta.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua omistusta ja äänivaltaa laskettaessa sovelletaan, mitä kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, ja yhteisön osakkaalla ja jäsenellä olevaan osuuteen luetaan häneen tämän pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan luonnollisen henkilön ja 5 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan yhteisön ja säätiön omistus ja äänivalta.

5 §

Oman pääoman erittely

Taseessa tai sen liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

- 1) osuuskunnan osuuspääoma, lisäosuuspääoma, sijoitusosuuspääoma ja 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu pääoma jaoteltuna osuuslajeittain;
- 2) pääomalainasta pääasialliset lainaehdot ja lainalle kertynyt kuluksi kirjaamaton korko tai muu hyvitys;
- 3) osuuskunnan antamiin optio-oikeuksiin ja vaihtovelkakirjoihin perustuvien lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien antamisaika ja ehdot sekä optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjojen perusteella merkittävistä lisäosuuksista ja sijoitusosuuksista lukumäärä ja osuusmaksujen yhteismäärä osuuslajeittain;
- 4) osuuskunnan hallussa olevista omista sijoitusosuuksista sekä emo-osuuskunnan osuuksista, lisäosuuksista ja sijoitusosuuksista lukumäärä, osuusmaksujen yhteismäärä ja hankintameno osuuslajeittain;
- 5) osuusmaksuista ja lisäosuusmaksuista jäsenyyden päättymisen sekä osuus- ja lisäosuusmaksujen alentamisen ja osuuksien ja lisäosuuksien lukumäärän vähentämisen vuoksi tämän tai aiemman tilinpäätöksen perusteella palautettaviksi tulevat määrät ja palautusajankohdat osuuslajeittain.

6 §

Apportti ja muut osuuden antamisen erityiset ehdot

Taseessa tai sen liitteenä on annettava tilikaudelle kuuluvan osuuden, lisäosuuden ja sijoitusosuuden apporttimaksun ja muun 9 luvun 7 §:ssä tarkoitetun erityisen ehdon arvioinnin kannalta olennaiset tiedot, kuten:

- 1) 2 luvun 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitut tiedot siitä, jota erityinen ehto koskee;
- 2) selvitys osuuskunnalle tulevasta omaisuudesta;
- 3) arvo, joka osuuskunnalle tulevalle omaisuudelle merkitään taseeseen;

- 4) selvitys omaisuuden arvioinnissa käytetyistä arvostusmenetelmistä ja niitä käyttämällä saatavista tuloksista;
- 5) selvitys omaisuutta vastaan annettavien osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien lukumäärästä ja muusta vastikkeesta.

Jos 1 momentissa tarkoitettussa erityisessä ehdossa tarkoitettuasiasta tehdään kirjallinen sopimus tai annetaan kirjallinen sitoumus, asiakirja tai sen jäljennös taikka viittaus siihen ja ilmoitus paikasta, jossa asiakirja pidetään nähtävänä, on liitettävä tilinpäätökseen. Jos liike pannaan osuuskuntaan osuuksia vastaan tai muutoin hankitaan osuuskunnalle, tilinpäätökseen on liitettävä myös liikkeen tilinpäätösasiakirjat kahdelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta sekä viimeisen tilinpäätöksen jälkeen laaditut osavuosikatsaukset. Osuuskunnan tilinpäätöksessä on lisäksi annettava selvitys liikkeen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta viimeisen tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen laatimisen jälkeiseltä ajalta. Jollei tilinpäätösasiakirjoja ole, osuuskunnan tilinpäätöksessä on annettava selvitys liikkeen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta kahdelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta.

7 § (30.12.2004/1307)

Toimintakertomus

Osuuskunta saa jättää toimintakertomuksen laatimatta, jos sekä päättyneellä tilikaudella että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on ylittynyt enintään yksi kirjanpitolain 3 luvun 9 §:n 2 momentissa säädettyistä rajoista. Osuuskunnan on kuitenkin aina esitettävä liitetietoina ne toimintakertomukselta edellytetyt tiedot, jotka tämän lain perusteella on ilmoitettava.

Sen lisäksi, mitä kirjanpitolaisissa säädetään, toimintakertomuksessa on oltava:

- 1) esitys ylijäämää tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi;
- 2) tiedot ulkomaisista sivuliikkeistä;
- 3) jos osuuskunnasta on tullut emo-osuuskunta, tieto siitä;
- 4) tiedot jäsenten ja osuuksien yhteenlasketuista määristä tilikauden alkaessa ja päättyessä, jos säännöissä määrätään jäsenten lisämaksuvelvollisuudesta;
- 5) selostus, jos osuuskunta on ollut vastaanottavana osuuskuntana sulautumisessa tai osuuskunta on jakautunut.

8 §

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on kirjanpitolain lisäksi noudatettava soveltuvin osin, mitä 1–7 §:ssä säädetään.

Emo-osuuskunnan on aina laadittava konsernitilinpäätös, jos se jakaa varoja. Konsernitilinpäätöstä ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos osuuskunta on vapautettu konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta kirjanpitolain 6 luvun 1 §:n 4 momentin perusteella. (22.12.2009/1215)

Sen lisäksi, mitä kirjanpitolaisissa säädetään, emo-osuuskunnan toimintakertomuksessa on annettava seuraavat tiedot:

- 1) konsernista 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu rahoituslaskelma, jos emo-osuuskunta on kirjanpitolain mukaan velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen;
- 2) määrä, joka konsernin ylijäämästä ja sitä vastaavista 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuista eristä on siirrettävä konserniin kuuluvan yhteisön sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan vararahastoon tai sitä vastaavaan omaan pääomaan.

9 §

Tilinpäätöksen rekisteröinti

Osuuskunnan on ilmoitettava tilinpäätös rekisteröitäväksi kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä jäljennös tilintarkastuskertomuksesta sekä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan kirjallinen ilmoitus tilinpäätöksen vahvistamisen päivämäärästä ja osuuskunnan kokouksen päätöksestä. Emo-osuuskunnan on ilmoitettava rekisteröitäviksi myös konsernitilinpäätös ja konsernitilintarkastuskertomus.

Jos 1 momentissa säädetty velvollisuus laiminlyödään, rekisteriviranomainen voi velvoittaa toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen sakon uhalla täyttämään velvollisuuden määräämässään ajassa.

Päätökseen, jolla rekisteriviranomainen on asettanut uhkasakon, ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 luku (13.4.2007/462)

Tilintarkastus, jäsenen tarkastusoikeus ja erityinen tarkastus

Tilintarkastus

1 § (13.4.2007/462)

Sovellettava laki

Osuuskunnan tilintarkastuksesta on voimassa, mitä tässä luvussa ja tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetään.

2 § (13.4.2007/462)

Tilintarkastajan valinta

Tilintarkastusvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 2 luvussa.

Tilintarkastajan valitsee osuuskunnan kokous. Jos tilintarkastajia on valittava useita, säännöissä voidaan määrätä, että joku tai jotkut heistä, ei kuitenkaan kaikkia, valitaan muussa järjestyksessä.

3 § (13.4.2007/462)

Varatilintarkastaja

Velvollisuudesta valita varatilintarkastaja säädetään tilintarkastuslain 4 §:ssä. Osuuskunnan kokous voi valita varatilintarkastajan myös osuuskunnassa, jossa siihen ei ole velvollisuutta, ja valita useamman varatilintarkastajan. Jos osa tilintarkastajista valitaan muussa järjestyksessä, säännöissä voidaan myös määrätä, että myös tällaisen tilintarkastajan varatilintarkastaja valitaan muussa järjestyksessä.

Mitä tässä laissa ja tilintarkastuslaissa säädetään tilintarkastajasta, koskee myös varatilintarkastajaa.

4 § (13.4.2007/462)

Tilintarkastajan toimikausi

Tilintarkastajan toimikausi jatkuu toistaiseksi, jollei säännöissä määrätä määräaikaisesta toimikaudesta. Toimikausi päättyy ja uuden tilintarkastajan toimikausi alkaa uuden tilintarkastajan valinnasta päättävän osuuskunnan kokouksen päättyessä, jollei säännöissä määrätä tai uutta tilintarkastajaa valittaessa päätetä toisin.

5 § (22.12.2009/1406)

Vähemmistön oikeus vaatia tilintarkastajaa

Osuuskunnassa, jossa ei lain tai sääntöjen mukaan ole valittava tilintarkastajaa, osuuskunnan kokouksen on valittava tilintarkastaja, jos jäsenet, joilla on vähintään yksi neljäsosa osuuskunnan jäsenten koko äänimäärästä tai yksi kolmasosa kokouksessa edustettujen jäsenten äänimäärästä, vaativat sitä varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tai siinä osuuskunnan kokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jollei osuuskunnan kokous valitse tilintarkastajaa, aluehallintovirasto määrää tilintarkastajan tilintarkastuslain 9 §:n 1 ja 4 momentissa säädetyssä järjestyksessä, jos jäsen hakee tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa osuuskunnan kokouksesta.

Jäsenen tarkastusoikeus ja erityinen tarkastus

6 § (13.4.2007/462)

Jäsenen tarkastusoikeus harvainosuuskunnassa

Jäsenellä on oikeus osuuskunnassa, jossa on enintään kymmenen jäsentä, tutustua osuuskunnan kirjanpitoon

ja muihin osuuskunnan toimintaan liittyviin asiakirjoihin siinä laajuudessa kuin se on tarpeen 4 luvun 18 §:n 1 momentissa tarkoitettujen seikkojen arvioimiseksi.

Hallitus voi evätä tarkastusoikeuden siltä osin kuin se katsoo, että tutustumisesta aiheutuu olennaista haittaa osuuskunnalle. Hallituksen velvollisuuteen antaa tietoja tilintarkastajille sovelletaan, mitä 4 luvun 18 §:n 3 momentissa säädetään. Määräaika tiedon antamiselle ja tilintarkastajien lausunnolle lasketaan kuitenkin oikeuden pyytämistä.

Jäsenellä on oikeus käyttää avustajaa sekä korvattuaan osuuskunnan kulut oikeus saada jäljennöksiä kirjanpidosta ja asiakirjoista. Hallitus voi kieltää muun kuin tilintarkastajan käyttämisen avustajana.

Jäsen tai avustaja ei saa ilmaista eikä käyttää tietoa, jonka hän saa tässä pykälässä säädetyllä tavalla, jos tiedon ilmaisemisesta tai käyttämisestä saattaa aiheutua olennaista haittaa osuuskunnalle.

7 § (22.12.2009/1406)

Erityisen tarkastuksen määrääminen

Jäsen voi hakea osuuskunnan kotipaikan aluehallintovirastolta erityisen tarkastuksen toimittamista osuuskunnan hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Edellytyksenä on, että ehdotusta on osuuskunnan kokouksessa käsitelty ja kannatettu 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Hakemus aluehallintovirastolle on tehtävä kuukauden kuluessa osuuskunnan kokouksesta.

Ehdotus tarkastuksen toimittamisesta on tehtävä varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tai siinä osuuskunnan kokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Hakemus voidaan tehdä, jos jäsenet, joilla on vähintään neljäsosa jäsenten koko äänimäärästä tai kolmasosa kokouksessa edustettujen jäsenten äänimäärästä, ovat ehdotusta kannattaneet.

Aluehallintoviraston on kuultava osuuskunnan hallitusta ja, jos tarkastus hakemuksen mukaan koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tätä henkilöä. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastuksen toimittamiseen katsotaan olevan painavia syitä. Aluehallintovirasto voi määrätä yhden tai useamman erityisen tarkastajan. Määräys voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

8 § (13.4.2007/462)

Erityinen tarkastaja

Erityisen tarkastajan on oltava luonnollinen henkilö tai tilintarkastusyhteisö. Erityisellä tarkastajalla on oltava sellainen taloudellisten ja oikeudellisten asioiden tuntemus ja kokemus kuin tarkastustehtävän laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tehtävän hoitamiseksi. Mitä tilintarkastajasta säädetään 20 luvun 4–6 §:ssä ja 23 luvun 4 §:ssä sekä tilintarkastuslain 8, 18, 19, 24–26 ja 51 §:ssä, sovelletaan vastaavasti erityiseen tarkastajaan.

9 § (13.4.2007/462)

Tarkastuslausunto

Erityisestä tarkastuksesta on annettava lausunto osuuskunnan kokoukselle. Lausunto on vähintään viikon ajan ennen osuuskunnan kokousta pidettävä jäsenten nähtävänä osuuskunnan pääkonttorissa tai Internet-verkkosivuilla, viivytyksettä lähetettävä jäsenelle, joka pyytää sitä, sekä asetettava nähtäväksi osuuskunnan kokouksessa.

10 § (13.4.2007/462)

Palkkio ja muut kustannukset

Erityisellä tarkastajalla on oikeus saada osuuskunnalta palkkio. Osuuskunta vastaa myös muista erityisestä tarkastuksesta aiheutuvista kuluista. Tuomioistuin voi kuitenkin erityisistä syistä velvoittaa tarkastusta hakeneen jäsenen kokonaan tai osittain korvaamaan osuuskunnalle sen kulut.

8 luku

Varojen käyttäminen, vararahasto, yli- kurssirahasto ja arvonorotusrahas

Yleiset säännökset

1 §

Sallitut varojenjakotavat

Osuuskunnan varoja saadaan jakaa jäsenille ja heidän oikeudenomistajilleen vain sen mukaisesti kuin tässä laissa säädetään:

- 1) ylijäämän jaosta;
- 2) osuuskunnan palautuksesta jäsenyyden päätyttyä ja osuuksien lukumäärää vähennettäessä;
- 3) lisäosuus- ja sijoitusosuuskunnan palautuksesta;
- 4) varojen jaosta osuus- ja lisäosuuskunnan, vararahaston, ylikurssirahaston ja sijoitusosuuskunnan alentamisen yhteydessä;
- 5) omien ja emon osuuskunnan sijoitusosuuksien hankkimisesta ja pantiksi ottamisesta;
- 6) varojen jaosta osuuskunnan purkauksessa, sulautuksessa, jakautuksessa tai muuttuessa osakeyhtiöksi tai poistettaessa osuuskuntarekisteristä.

Varoja ei saa jakaa ennen osuuskunnan rekisteröimistä.

Ylijäämä ja sen jakaminen**2 §****Oikeus ylijäämään ja sen jakoperusteet**

Ylijäämää saa jakaa jäsenille vain, jos säännöissä niin määrätään. Jos jaossa noudatettavasta perusteesta ei määrätä säännöissä, jako toimitetaan sen mukaan kuin jäsenet ovat käyttäneet hyväkseen osuuskunnan palveluita.

Säännöissä voidaan määrätä, että ylijäämää jaetaan kokonaan tai osittain:

- 1) osuuksista maksetulle määrälle suoritettavana korkona tai muuna hyvityksenä;
- 2) sen mukaan, miten jäsenet ovat käyttäneet osuuskunnan tarjoamia tai muulla 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla järjestämiä palveluita; taikka
- 3) muulla säännöissä määrättyllä tavalla.

3 § (30.12.2004/1307)**Jakokelpoinen ylijäämä**

Ylijäämän jako ei saa ylittää viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisen ylijäämän, 6 luvun 2 §:n 1 momentin 5 a kohdassa tarkoitetun käyvän arvon rahaston ja muiden 6 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ylijäämää vastaavien erien yhteismäärää, josta on vähennetty 2 momentissa mainitut erät.

Jakokelpoista ylijäämää laskettaessa 1 momentin mukaisesta yhteismäärästä vähennetään:

- 1) taseen osoittama tappio, jota ei ole vähennetty ylijäämästä;
- 2) määrä, joka sääntöjen mukaan on siirrettävä vararahastoon, käytettävä muuhun tarkoitukseen tai muutoin jätettävä jakamatta.

4 §**Jakokelpoista ylijäämää koskevat lisärajoitukset**

Jakokelpoista ylijäämää laskettaessa taseen osoittamasta ylijäämästä vähennetään myös:

- 1) osuuskunnan nopeutetun palautuksen yhteismäärä siten kuin 10 luvun 4 §:ssä säädetään;
- 2) pääomalainalle maksettavan koron tai muun hyvityksen yhteismäärä siten kuin 13 luvun 1 §:ssä säädetään.

Jäsenelle tulevasta ylijäämästä pidätetään puolet hänen osuusmaksustaan maksamatta olevan määrän suorittamiseksi, jollei säännöissä toisin määrätä.

Osuus-, lisäosuus- ja sijoitusosuusmaksun ja siitä maksetun määrän alentamiseen, osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien lukumäärän vähentämiseen sekä vararahaston ja ylikurssirahaston alentamiseen perustuvasta ylijäämän jakokiellosta säädetään 10 ja 11 §:ssä, 10 luvun 9, 12 ja 13 §:ssä, 11 luvun 3 §:ssä ja 12 luvun 1 §:ssä.

5 § (22.12.2009/1215)

Maksukyky

Varoja ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää osuuskunnan olevan maksukyvyttöön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden.

6 §

Ylijäämän jakopäätös

Ylijäämän jaosta päättää osuuskunnan kokous.

Osuuskunnan kokous saa päättää jaettavaksi hallituksen ehdottamaa tai hyväksymää määrää enemmän vain, jos se on sääntöjen mukaan siihen velvollinen.

Jäsenen oikeus jaettuun ylijäämään vanhentuu viiden vuoden kuluttua osuuskunnan kokouksen päätöksessä mainitusta eräpäivästä. (15.8.2003/747)

Osuuksien rahoituskielto ja laitton varojenjako

7 §

Omien osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien rahoituskielto

Osuuskunta ei saa antaa rahalainaa tai muita osuuskunnan varoja käytettäväksi sitä varten, että varojen saaja tai hänen 6 luvun 4 §:ssä tarkoitettuun lähipiiriinsä kuuluva maksaisi varoilla osuuskunnan tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan toisen yhteisön osuudesta, lisäosuudesta tai sijoitusosuudesta maksettavaa määrää taikka osakkeiden merkintähintaa. Sama koskee muun samaan konserniin kuuluvan yhteisön osuuden tai yhtiöosuuden maksun rahoittamista.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta henkilöstörahasolain (934/2010) 44 §:ssä tarkoitettuun lainaan. Tällaisen rahalainan saa kuitenkin antaa vain jakokelpoisen ylijäämän rajoissa. (5.11.2010/936)

L:lla 936/2010 muutettu 2 momentti tulee voimaan 1.1.2011. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta henkilöstörahasolain (814/1989) 23 §:ssä tarkoitettuun lainaan. Tällaisen rahalainan saa kuitenkin antaa vain jakokelpoisen ylijäämän rajoissa.

Mitä tässä pykälässä säädetään rahalainan antamisesta, koskee vastaavasti vakuuden antamista pykälässä tarkoitettun henkilön velvoitteesta.

8 §

Laitton varojenjako

Jäsenen on palautettava vastoin tämän lain säännöksiä osuuskunnasta saamansa varat korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa säädettyine vuotuisine korkoineen, jollei hänellä ollut perusteltua aihetta olettaa, että varat jaettiin tämän lain mukaisesti.

Varojenjako koskevan päätöksen tekemiseen tai täytäntöönpanoon taikka päätöksen perusteena olevan virheellisen taseen laatimiseen tai vahvistamiseen osallistuneet ovat yhteisvastuussa varojen palauttamisen jälkeisen vajauksen täyttämistä 20 luvun 1–3 §:n sekä tilintarkastuslain 51 §:n mukaisesti. (13.4.2007/462)

Vararahasto, ylikurssirahasto ja arvonorotusrahasto

9 §

Vararahasto ja rahastointivelvollisuus

Osuuskunnalla on vararahasto. Vararahastoon on siirrettävä viisi prosenttia taseen osoittamasta tilikauden ylijäämästä, josta on vähennetty taseen osoittama tappio edellisiltä tilikausilta. Vararahastoa on kerrytettävä, kunnes rahasto on vähintään sadasosa osuuskunnan taseen loppusummasta. Rahastoa on kuitenkin aina kerrytettävä vähintään 2 500 euroon.

Säännöissä voidaan määrätä 1 momentissa säädettyä suuremmasta vararahastosta ja suuremmasta vuotuisesta rahastoinnista.

Osuuskunnan kokous voi muutenkin päättää, että vararahastoa kartutetaan ylijäämästä ja arvonkorotusrahastosta.

10 §

Vararahaston alentaminen

Vararahastoa saadaan alentaa osuuskunnan kokouksen päätöksellä vain 10 luvun 7 §:ssä säädettyssä tarkoituksessa ja sijoitusosuuspääoman rahastokorotuksen toteuttamiseksi siten kuin 12 luvussa säädetään. Päätökseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä 4 ja 10 luvussa säädetään osuusmaksun alentamispäätöksestä.

Jos vararahastoa alennetaan tappion kattamiseksi, rahasto on alennettu, kun päätös on tehty. Tällöin osuuskunta ei saa jakaa ylijäämää ennen kuin on kulunut vuosi sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana vararahaston alentamisesta päätettiin.

Jos vararahastoa alennetaan muutoin kuin tappion kattamiseksi, päätöksen täytäntöönpanoon tarvitaan rekisteriviranomaisen lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos vararahastoa, ylikurssirahastoa tai sijoitusosuuspääomaa samanaikaisesti korotetaan alentamismäärää vastaavalla määrällä. Lupaa on haettava kuukauden kuluessa vararahaston alentamisesta tehdystä päätöksestä tai päätös raukeaa. Hakemukseen on liitettävä päätös liitteinen. Muilta osin lupaan sovelletaan, mitä 16 luvun 13–15 §:ssä säädetään. Vararahasto on alennettu, kun lupa on myönnetty.

11 §

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon on merkittävä:

- 1) se osa osuusmaksusta, lisäosuusmaksusta ja sijoitusosuusmaksusta osuuskunnalle maksetusta määrästä, jota ei palauteta, käytetä vahvistetun tappion kattamiseen eikä siirretä osuuskunnan kokouksen päätöksen mukaisesti käytettävään rahastoon; sekä
- 2) omien ja emo-osuuskunnan sijoitusosuuksien myynnistä saatu myyntivoitto.

Ylikurssirahastoon voidaan lisäksi merkitä sellainen liittymismaksu ja muu 6 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu erä, jonka ehdot vastaavat ylikurssirahastoa koskevia tämän pykälän säännöksiä.

Ylikurssirahaston alentamisesta on voimassa, mitä 10 §:ssä säädetään vararahaston alentamisesta.

12 §

Arvonkorotusrahasto

Arvonkorotusrahastoa saadaan käyttää ainoastaan vararahaston kartuttamiseen ja sijoitusosuuspääoman rahastokorotukseen siten kuin 12 luvussa säädetään.

Arvonkorotusta peruutettaessa on arvonkorotusrahastoon merkittyä pääomaa vastaavasti vähennettävä. Jos arvonkorotusrahastoa on käytetty eikä rahastoon merkittyä määrää voida pienentää peruutettavalla määrällä, vastaava määrä on merkittävä ylijäämän vähennyksenä.

9 luku

Osuudet, osuusmaksut, osuuspääoma ja liittymismaksut

Yleiset säännökset

1 §

Osuudet

Jäsenen on otettava yksi osuus ja maksettava siitä osuuskunnalle sen säännöissä määrätty osuusmaksu.

Kaikki osuudet tuottavat yhtäläiset oikeudet osuuskunnassa, jollei tässä laissa toisin säädetä tai säännöissä toisin määrätä.

Osuusmaksut ovat samansuuruisia.

2§

Usean osuuden ottamisvelvollisuus

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunnan jäsenellä on velvollisuus ottaa useita osuuksia osuuskuntaan liittymisen yhteydessä tai jäsenyyden aikana ja että tällainen velvollisuus vähenee jäsenyyden aikana. Tällöin säännöissä on määrättävä velvollisuuden lisäämisen ja vähentämisen perusteista sekä uusien osuusmaksujen suorittamisaika ja -tapa.

Jos jäsenen velvollisuus ottaa useita osuuksia vähenee, velvoitteen ylittävät osuudet muuttuvat 3 §:ssä tarkoitetuiksi vapaaehtoisiksi osuuksiksi.

Edellä 2 momentissa säädetyn estämättä säännöissä voidaan määrätä, että vapaaehtoiseksi muuttuvasta osuudesta suoritettu osuusmaksu palautetaan säännöissä määrättyllä tavalla tai että osuus muuttuu lisäosuudeksi. Tällöin osuus muuttuu lisäosuudeksi, kun velvollisuus ottaa osuuksia vähenee. Tällaisesta lisäosuudesta suoritettu maksu voidaan palauttaa aikaisintaan vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana osuus on muuttunut lisäosuudeksi.

3§

Vapaaehtoiset osuudet

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunta voi antaa jäsenille vapaaehtoisia osuuksia sen lisäksi, mitä 1 ja 2 §:ssä säädetään. Säännöissä on tällöin määrättävä:

- 1) annettavien osuuksien lukumäärä, enimmäismäärä tai laskemisperuste sekä osuuksien antamisessa noudatettava järjestys ja uusien osuusmaksujen suorittamisaika ja -tapa; taikka
- 2) että osuuskunnan kokous päättää osuuksien antamisesta tai valtuuttaa hallituksen päättämään siitä.

Valtuutus voidaan antaa enintään viideksi vuodeksi osuuskunnan kokouksen päätöksestä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa osuuksien antamisesta päättää jäseneksi ottamisesta päättävä osuuskunnan elin, jollei säännöissä toisin määrätä. Osuuksien antamista tai valtuutusta koskevassa päätösehdotuksessa ja osuuskunnan kokouksen päätöksessä on mainittava 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut asiat ja valtuutus päätöksessä lisäksi valtuutuksen kesto. Hallituksen päätöksessä on mainittava 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut asiat. Vapaaehtoisen osuuden antamiseen sovelletaan muuten, mitä osuuskuntaan liittymisestä säädetään 3 luvun 2 §:ssä.

Osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä myös, että osuuskunnan on annettava jäsenelle vapaaehtoisia osuuksia. Tällöin säännöissä on määrättävä myös 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista asioista.

Jäsenellä on oikeus vähentää vapaaehtoisten osuuksiensa lukumäärää ilmoittamalla siitä kirjallisesti osuuskunnalle siten kuin 23 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään. Säännöissä voidaan määrätä myös muusta tavasta, jolla osuuskunnan katsotaan ottaneen vastaan ilmoituksen, ja hallitus voi lisäksi nimetä jonkun ottamaan vastaan näitä ilmoituksia. Säännöissä voidaan määrätä lisäksi, että jäsen ei saa vähentää vapaaehtoisten osuuksiensa lukumäärää tietyn määräajan kuluessa osuuksien antamisesta.

4§

Liittymismaksut

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenen on suoritettava osuuskunnalle liittymismaksu silloin, kun jäsenyys alkaa tai kun jäsenen osuuksien lukumäärää lisätään.

Liittymismaksua ei palauteta, jollei säännöissä toisin määrätä.

Liittymismaksuja koskevaan sääntöjen määräykseen ja osuuskunnan kokouksen päätökseen ja hallitukselle annettavaan valtuutukseen sovelletaan muuten, mitä 3 §:n 1–3 momentissa säädetään vapaaehtoisista osuuksista.

5 §

Osuuspääoma

Annettuja osuuksia vastaavien osuusmaksujen yhteenlasketusta määrästä osuuskunnalle kulloinkin suoritettu määrä muodostaa osuuspääoman.

Osuusmaksun maksaminen ja periminen

6 §

Maksaminen

Osuusmaksu on maksettava osuuskunnalle määräajassa yhtenä tai useampana eränä siten kuin säännöissä määrätään.

Osuusmaksu voidaan suorittaa myös jäsenelle tulevasta ylijäämästä ja rahastokorotuksena siten kuin tässä laissa säädetään.

Säännöissä voidaan määrätä, että osuusmaksu tai osa siitä maksetaan ensi sijassa maksuajan kuluessa jäsenelle jaettavasta ylijäämästä. Säännöissä voidaan määrätä myös, että tältä osin jäsen vastaa osuusmaksun maksamisesta vain, jos osuuskunta menettää osuuspääomansa tai asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin siten kuin 9 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

7 §

Apportti ja muut osuuden antamisen erityiset ehdot

Säännöissä voidaan määrätä, että osuus voidaan antaa oikeuksin tai velvollisuuksin panna osuuskuntaan osuutta koskevana osuusmaksuna muuta omaisuutta kuin rahaa (*apporttiomaisuus*) tai että osuus muuten voidaan antaa erityisin ehdoin.

Apporttiomaisuutta voi olla vain omaisuus, jolla on osuuskunnalle taloudellista arvoa. Työsuoritusta tai palvelun suorittamista koskeva sitoumus ei voi olla apporttiomaisuutta.

8 §

Kuittaaminen ja periminen

Osuusmaksun saa kuitata osuuskunnalta olevalla saatavalla, jos osuuskunnan hallitus suostuu siihen. Hallitus ei saa antaa suostumusta, jos kuittauksesta aiheutuisi vahinkoa osuuskunnalle tai sen velkojille.

Säännöissä voidaan määrätä kuittausoikeudesta. Siitä voidaan määrätä myös vapaaehtoisten osuuksien antamista koskevassa osuuskunnan kokouksen päätöksessä ja hallitukselle annettavassa valtuutuksessa.

Osuuskunnan selvitystilan tai konkurssin aikana osuusmaksua ei saa kuitata osuuskunnalta olevalla saatavalla.

Osuuskunta ei saa luovuttaa eikä pantata osuusmaksuun perustuvaa saatavaansa. Jos osuuskunta asetetaan konkurssiin, tällainen saatava kuuluu konkurssipesään.

Hallituksen on viipymättä perittävä viivästynyttä määrää, jos osuusmaksua ei suoriteta ajoissa. Hallitus voi todeta oikeuden vapaaehtoiseen osuuteen menetetyksi, jos viivästynyttä määrää korkoineen ei makseta kuukauden kuluessa maksuajan päättymisestä. Jos oikeus vapaaehtoiseen osuuteen on menetetty, hallitus voi antaa sen toiselle, jonka on viipymättä suoritettava osuusmaksusta erääntynyt määrä.

9 §

Jäsenyyden päättyessä maksamaton osuusmaksu

Entinen jäsen ei vastaa maksamattomasta osuusmaksusta.

Entisen jäsenen on kuitenkin suoritettava maksamatta olevaa määrää, jos osuuskunnalla ei ole 10 luvun 1 eikä 2 §:n mukaan osuusmaksun palautukseen käytettävissä olevia varoja siltä tilikaudelta laadittavan

tilinpäätöksen mukaan, jonka aikana jäsenyys päättyi. Entisen jäsenen on tällöin suoritettava osuudelle laskettava osuus määrästä, jolla taseen osoittaman tappion sekä muiden 8 luvun 3 §:n 2 momentissa ja 4 §:ssä tarkoitettujen jakokelvottomien erien yhteismäärä ylittää osuuspääoman, ylijäämän ja muiden 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen osuusmaksun palautukseen käytettävien erien yhteismäärän. Entisen jäsenen on kuitenkin maksettava enintään osuusmaksusta maksamatta oleva määrä. Osuuskunnan on vaadittava suoritusta vuoden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys päättyi.

Jäsenyyden lakkaamisesta huolimatta osuusmaksu on suoritettava kokonaan, jos osuuskunta asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin vuoden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys päättyi.

Suorittamaton osuusmaksu voidaan periä vainajan kuolinpesästä 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, vaikka hänen oikeudenomistajansa on 10 §:n 3 momentin mukaisesti tullut osuuskunnan jäseneksi.

Edellä tässä pykälässä säädettyä sovelletaan myös osuuksien lukumäärän vähentämiseen.

Osuuden siirtäminen

10 §

Siirto-oikeus ja siirronsaajan asema

Jäsen voi siirtää osuutensa toiselle, jollei säännöissä toisin määrätä. Siirrosta osuuskunnalle tehdyllä kirjallisella ilmoituksella on sama vaikutus, kuin jos siirtäjä olisi ilmoittanut eroavansa osuuskunnasta tai vähentävänsä osuuksiensa lukumäärää.

Jos siirronsaaja hyväksytään jäseneksi 3 momentin mukaisesti, hänellä on oikeus lukea osuusmaksunsa lyhennykseksi siirtäjän osuusmaksusta osuuskunnalle maksettu määrä. Siirronsaaja saa tällöin myös muut tähän lakiin ja sääntöihin perustuvat taloudelliset edut ja velvollisuudet, jotka siirtäjällä olisi ollut, jos hänen jäsenyytensä olisi jatkunut.

Siirronsaajan on haettava osuuskunnan jäsenyyttä kuuden kuukauden kuluessa saannosta tai, jos saanto perustuu kuolleen jäsenen jälkeen toimitettuun perinnönjakoon tai ositukseen, vuoden kuluessa kuolinpäivästä. Jos siirronsaaja ei hae jäsenyyttä määräajassa tai hänen hakemuksensa evätään, hänellä on vain samat oikeudet osuusmaksun palautukseen, ylijäämään ja osuuskunnan muihin varoihin kuin osuuden siirtäjällä olisi erotessaan ollut.

Tätä pykälää sovelletaan myös siirronsaajaan, joka on osuuskunnan jäsen.

11 §

Saannon ja muun oikeuden ilmoittaminen

Siirronsaajan osuuskunnalle ilmoittama osuuden saanto, josta on esitetty luotettava selvitys ja selvitys säädetyn varainsiirtoveron suorittamisesta, on viivytyksettä merkittävä jäsenluetteloon. Merkintä on päivättävä. Jos osuuden luovuttamiseen tai hankkimiseen vaaditaan osuuskunnan suostumus tai osuuskunnan jäsenellä on lunastusoikeus, merkintää ei kuitenkaan saa tehdä ennen kuin on selvinnyt, että suostumus on annettu tai ettei lunastusoikeutta ole käytetty.

Osuuskunnan on pyynnöstä merkittävä viivytyksettä jäsenluetteloon jokainen, joka asiakirjalla osoittaa hänellä olevan panttauksen, toimeksiannon tai muun seikan nojalla oikeus osuuskunnasta palautettaviin tai jaettaviin varoihin. Merkintä on päivättävä. Merkintä on poistettava, kun oikeuden näytetään lakanneen.

12 §

Osuusoikeuksien käyttämiseen oikeutetut

Osuuteen perustuvia oikeuksia osuuskunnassa saa käyttää vain se, joka on merkitty jäsenluetteloon taikka joka on ilmoittanut osuuskunnalle saantonsa tai muun 11 §:ssä tarkoitettun oikeutensa ja esittänyt siitä selvityksen.

Jos useat omistavat osuuden, he voivat käyttää osuuteen perustuvaa oikeutta osuuskunnassa vain yhteisen edustajan kautta.

Osuuskirja ja väliaikaistodistus**13 §****Osuuskirjan ja muiden asiakirjojen antaminen**

Jos säännöissä määrätään oikeudesta päästä osuuskunnan jäseneksi siten kuin 3 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään, säännöissä voidaan määrätä myös, että osuudesta voidaan antaa osuuskirja ja väliaikaistodistus. Tällöin osuuskirja on pyynnöstä annettava jäsenluetteloon merkitylle osuuden omistajalle. Osuuskirja on asetettava nimetylle henkilölle, ja se voi koskea useita osuuksia. Osuuskirjaa ei saa antaa ennen kuin osuuspääomaa koskevat sääntöjen määräykset on rekisteröity ja täysi maksu osuudesta on suoritettu. Osuuskirjojen antamista koskevat sääntöjen määräykset voidaan poistaa säännöistä, kun kaikki osuuskirjat ja väliaikaistodistukset on mitätöity tai palautettu osuuskunnalle.

Osuuskirjassa on mainittava osuuskunnan toiminimi ja rekisterinumero, osuuskirjan järjestysnumero sekä osuuskirjan sisältämien osuuksien lukumäärä ja osuuden omistajan nimi. Hallituksen tai hallituksen valtuuttaman on päivättävä ja allekirjoitettava osuuskirja. Osuuskirja saadaan allekirjoittaa painamalla tai muulla siihen verrattavalla tavalla.

Osuuskirjassa on myös mainittava tähän lakiin tai sääntöihin perustuvasta osuuden luovuttamisen ja hankkimisen rajoituksesta sekä sääntöihin perustuvasta ylimääräisen maksun suorittamisvelvollisuudesta, lisämaksuvelvollisuudesta ja lunastusehdosta.

Osuuskirjaan voidaan liittää todisteita, jotka oikeuttavat osuudelle jaettavaan ylijäämään. Tällaiseen todisteeseen sovelletaan, mitä velkakirjalain (622/1947) 24 ja 25 §:ssä säädetään osinkolipuista.

Osuuskirjaan voidaan liittää myös todisteita, jotka oikeuttavat uusiin osuuksiin. Tällaiseen todisteeseen sovelletaan velkakirjalain 13, 14 ja 22 §:n säännöksiä sen jälkeen, kun päätös uusien osuuksien antamisesta on tehty. Jos todiste on saatu yhdessä osuuskirjan kanssa, sen saajalla ei ole siihen parempaa oikeutta kuin osuuskirjaan. Todisteen haltijan on noudatettava todistetta koskevia sääntöjen määräyksiä. Jos todiste on luovutettu erillään osuuskirjasta ennen kuin päätös osuuksien antamisesta on tehty, velkakirjalain 14 §:ää ei sovelleta.

Ennen osuuskirjan antamista osuuskunta voi antaa nimetylle henkilölle asetetun väliaikaistodistuksen, joka koskee oikeutta yhteen tai useampaan osuuteen ja joka sisältää ehdon osuuskirjan antamisesta ainoastaan väliaikaistodistuksen palauttamista vastaan. Todistukseen on pyynnöstä tehtävä merkintä osuudesta suoritetuista maksuista. Todistukseen sovelletaan muuten, mitä 2 momentissa säädetään osuuskirjasta.

14 §**Asiakirjojen luovuttaminen**

Osuuskirjan ja väliaikaistodistuksen luovuttamiseen ja panttaamiseen sovelletaan, mitä velkakirjalain 13, 14 ja 22 §:ssä säädetään juoksevista velkakirjoista. Mainittuja lainkohtia sovellettaessa se, jolla on osuuskirja tai väliaikaistodistus hallussaan ja joka osuuskunnan asiakirjaan tekemän merkinnän mukaan on omistajana merkitty jäsenluetteloon, rinnastetaan siihen, jolla velkakirjalain 13 §:n 2 momentin mukaan edellytetään olevan velkakirjan osoittama oikeus.

Mitä 12 §:ssä säädetään, ei koske sellaista osuuteen perustuvaa oikeutta, jota käytetään esittämällä tai luovuttamalla osuuskirja, 13 §:n 4 momentissa tarkoitettu todiste tai muu osuuskunnan antama erityinen asiakirja.

Jos osuuskunnalle ilmoitettu osuuden viimeinen luovutus on merkitty osuuskirjaan tai väliaikaistodistukseen avoimella siirrolla, osuuskirjaan ja väliaikaistodistukseen on lisäksi merkittävä uuden omistajan nimi ennen kuin saanto merkitään jäsenluetteloon. Osuuskunnalle esitettyyn osuuskirjaan tai väliaikaistodistukseen on merkittävä todistus saannon merkitsemisestä jäsenluetteloon ja sen päivämäärästä.

15 §**Osuuskirjaan tehtävät merkinnät**

Osuuden omistajan pyynnöstä hallituksen on toimitettava kohtuullista maksua vastaan osuuskirjan jakaminen tai osuuskirjojen yhdistäminen.

Jos osuuskunta osuusmaksun alentamisen, osuuksien vähentämisen tai osuuskunnan purkamisen vuoksi taikka osuuskunnan sulautuessa toiseen osuuskuntaan, jakautuessa tai muuttuessa osakeyhtiöksi suorittaa maksun osuuden omistajalle, osuuskirjaan on viivytyksettä tehtävä siitä merkintä. Samoin on osuuskirjaan tehtävä merkintä, jos osuus on mitätöity tai osuusmaksua on alennettu maksua suorittamatta.

Jos osuuskirja kuolettamisen yhteydessä on annettu toisen sijaan, osuuskirjassa on mainittava siitä.

Jos osuuskirja tämän lain mukaan on varustettava merkinnällä tai jos se on osuuskunnan kokouksen osuuksien jakoa koskevan päätöksen perusteella vaihdettava kahteen tai useampaan osuuskirjaan, osuuskunta voi pidättää osuudelle tulevan koron tai muun hyvityksen, kunnes osuuskirja on sanottua tarkoitusta varten esitetty. Osuuskunta voi pidättää osuudelle tulevan koron tai hyvityksen myös, jos osuuskirja on vaihdettava sen vuoksi, että osuus muunnetaan lisäosuudeksi tai sijoitusosuudeksi.

16 §

Rahastokorotus

Jos osuudesta on annettu osuuskirja eikä osuuden perusteella annettavaa uutta osuutta vaadita kymmenen vuoden kuluessa rahastokorotuspäätöksestä, uusi osuus on menetetty. Menetetystä osuudesta maksettuna pidetyn osuusmaksun määrä siirretään osuuspääomasta vararahastoon.

Osuuksien jakaminen ja yhdistäminen

17 §

Jakamisen ja yhdistämisen edellytykset

Osuus voidaan jakaa useiksi osuuksiksi ja useita osuuksia voidaan yhdistää yhdeksi osuudeksi siten, että:

- 1) säännöissä määrättyä osuusmaksua muutetaan osuuksien jako- tai yhdistämssuhteen mukaisesti; sekä
- 2) osuusmaksujen yhteenlaskettu määrä ja osuuspääoman määrä säilyy ennallaan.

Osuuden jakamisessa osuusmaksusta osuuskunnalle maksettu määrä jaetaan osuusmaksuille osuuksien jakosuhteen mukaan, jollei säännöissä tai osuuden jakamista koskevassa osuuskunnan kokouksen päätöksessä toisin määrätä.

Osuusmaksun korottaminen ja uusien osuuksien antaminen

18 §

Osuusmaksun korottamistavat

Osuusmaksua voidaan korottaa maksua vastaan (*maksullinen korotus*) tai maksutta (*rahastokorotus*) taikka osittain maksua vastaan (*sekakorotus*). Rahastokorotus ja sekakorotus voidaan toteuttaa myös siten, että osuuskunta antaa uusia osuuksia, lisäosuuksia tai sijoitusosuuksia.

Osuusmaksun korotuksesta päättää osuuskunnan kokous. Päätökseen ja sen rekisteröintiin sovelletaan, mitä 4 luvussa säädetään sääntöjen muuttamisesta. Päätöstä ei saa tehdä ennen osuuskunnan rekisteröimistä.

Korotuksen maksamiseen, perimiseen ja kuittaamiseen sovelletaan, mitä 6–9 §:ssä säädetään.

19 §

Maksullinen korotus

Maksullinen korotus toteutetaan siten, että osuusmaksua koskevaa sääntöjen määräystä muutetaan ja jäsenet velvoitetaan maksamaan osuuskunnalle korotuksen määrä siten kuin säännöissä määrätään.

Jos korotus voidaan maksaa käyttämällä kuittausoikeutta tai apporttiomaisuutta taikka muuten erityisin ehdoin, siitä on mainittava päätösehdotuksessa ja korotuspäätöksessä.

20 §

Rahastokorotus

Rahastokorotus toteutetaan siten, että osuusmaksua koskevaa sääntöjen määräystä muutetaan ja jakokelpoista ylijäämää siirretään jäsenen osuusmaksuun vastaavassa suhteessa kuin jäsenille voidaan jakaa ylijäämää

tämän lain ja sääntöjen mukaan. Oikeus rahastokorotukseen on sillä, joka on osuuskunnan jäsen rahastokorotuksesta päätettäessä, jollei tässä pykälässä toisin säädetä taikka säännöissä tai korotuspäätöksessä toisin määrätä.

Rahastokorotusta koskevassa päätösehdotuksessa ja päätöksessä on mainittava osuuspääomaan siirrettävä määrä.

Osuuskunnan kokous ei saa päättää suuremmasta rahastokorotuksesta kuin minkä hallitus ehdottaa tai hyväksyy.

Säännöissä voidaan määrätä, että rahastokorotusta ei lueta jäsenen puolesta tai sen puolesta, jolle jäsenen oikeus on siirtynyt, osuusmaksusta maksettua määrään silloin, kun lasketaan osuusmaksusta palautettavaa määrää tai osuusmaksusta maksetulle määrälle jaettavaa ylijäämää. Tällaisen rahastokorotuksen määrä on merkittävä osuuden kohdalle jäsenluetteloon.

Osuuskunnan kokous voi myös päättää, että rahastokorotus toteutetaan antamalla jäsenille uusia osuuksia. Tällöin päätösehdotuksessa ja päätöksessä on mainittava myös annettavien osuuksien lukumäärä ja antamisajankohta. Muutoin päätösehdotusta ja päätöstä koskee soveltuvin osin, mitä 1–4 momentissa säädetään. Tällainen rahastokorotus tulee voimaan, kun uudet osuudet on annettu, jos korotus toteutetaan sääntöjä muuttamatta.

Rahastokorotuksessa annettavista lisäosuuksista ja sijoitusosuuksista säädetään 11 ja 12 luvussa.

21 §

Sekakorotus

Sekakorotus toteutetaan siten, että osuusmaksua koskevaa sääntöjen määräystä muutetaan ja korotuksesta suoritetaan osa rahastokorotuksena ja osa maksullisena korotuksena.

Sekakorotusta koskevassa päätösehdotuksessa ja päätöksessä on mainittava maksullista korotusta koskevien tietojen lisäksi määrä, joka siirretään rahastokorotuksena maksuksi jäsenen osuusmaksusta.

Osuuskunnan kokous voi päättää, että sekakorotus toteutetaan antamalla jäsenille uusia osittain rahastokorotuksena maksettuja osuuksia. Tällöin päätösehdotuksessa ja päätöksessä on mainittava 20 §:n 5 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi määrä, joka siirretään rahastokorotuksena maksuksi jäsenen osuusmaksusta.

22 §

Osuuksien ottamisvelvollisuuden muuttaminen

Jäsenen velvollisuutta ottaa osuuksia voidaan muuttaa siten, että velvollisuutta koskevia sääntöjen määräyksiä muutetaan.

10 luku

Osuusmaksun palauttaminen ja alentaminen sekä osuuksien vähentäminen

Osuusmaksun palauttaminen jäsenyyden päättyessä

1 §

Osuusmaksun palautus

Kun jäsenyys osuuskunnassa on päättynyt, entisellä jäsenellä on oikeus saada osuusmaksunsa takaisin siten kuin tässä pykälässä ja 2–6 §:ssä säädetään. Sama oikeus on sillä, jolle jäsenen oikeus on siirtynyt.

Osuusmaksusta palautettava määrä on osuusmaksusta maksetulle määrälle laskettava osuus palautukseen käytettävissä olevasta omasta pääomasta. Rahastokorotus luetaan maksetuksi määräksi, jollei säännöissä toisin määrätä. Palautuksen enimmäismäärä on osuusmaksusta maksettu määrä.

Maksettu määrä palautetaan kokonaan, jos osuuskunnalla on taseen mukaan jakokelpoista ylijäämää. Jos osuuskunnalla ei ole jakokelpoista ylijäämää, palautukseen käytettävissä oleva oma pääoma lasketaan siten, että:

- 1) osuuspääomaan lisätään taseen mukainen ylijäämä sekä vapaachtoiset varaukset ja poistoero verovelalla vähennettynä; sekä
- 2) osuuspääomasta vähennetään tappio sekä muut 8 luvun 3 §:n 2 momentissa ja 4 §:ssä tarkoitetut jakokelvottomat erät.

Palautukseen käytettävissä oleva oma pääoma ja osuusmaksusta palautettava määrä lasketaan siltä tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen perusteella, jonka aikana jäsenyys päättyi. Palautettava määrä on suoritettava vuoden kuluttua tilikauden päättymisestä. Palautus katsotaan suoritetuksi, kun palautettava määrä on nostettavissa osuuskunnassa, jollei säännöissä määrätä toisin tai toisin sovita. Jos jäsenyys päättyy kuoleman vuoksi, palautettava määrä on suoritettava vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana osuuskunta sai kuolemasta tiedon.

Lisäosuuspääoman, sijoitusosuuspääoman ja pääomalainan huomioon ottamisesta osuusmaksun palautukseen käytettävissä olevan oman pääoman laskemisessa säädetään 11 luvun 9 §:n 3 momentissa, 12 luvun 1 §:ssä ja 13 luvun 2 §:n 3 momentissa.

2 § (22.12.2009/1215)

2 § on kumottu L:lla 22.12.2009/1215.

3 §

Lykätty palautus

Edellä 1 §:n 4 momentissa säädetyn estämättä säännöissä voidaan määrätä, että osuusmaksun palautus maksetaan myöhemmin kuin vuoden kuluttua mainitussa momentissa tarkoitetun tilikauden päättymisestä (*lykätty palautus*). Säännöissä on tällöin määrättävä palautuksen ajankohdasta sekä entisen jäsenen oikeuksista osuuskunnassa jäsenyyden päättymisen ja osuusmaksun palautuksen välisenä aikana. Jäsenyyden päättymisestä huolimatta entiseen jäseneseen sovelletaan 4 luvun 19 §:ää ja 5 luvun 11 §:ää, kunnes lykätty palautus on suoritettu.

Säännöissä voidaan 1 §:n 4 momentin estämättä määrätä myös, että palautettava määrä lasketaan myöhemmän kuin mainitussa momentissa tarkoitetun tilinpäätöksen perusteella.

4 §

Nopeutettu palautus

Edellä 1 §:n 4 momentissa säädetyn estämättä säännöissä voidaan määrätä, että jäsen voi saada osuusmaksun palautuksen jakokelpoisen ylijäämän rajoissa välittömästi jäsenyyden päätyttyä tai säännöissä määrätyn ajan kuluessa jäsenyyden päättymisestä (*nopeutettu palautus*).

Säännöissä on tällöin lisäksi määrättävä nopeutetussa palautuksessa noudatettava järjestys ja kunkin tilinpäätöksen perusteella nopeutetusti palautettavien osuusmaksujen enimmäismäärä, joka voi olla enintään kymmenen prosenttia tilinpäätöksen mukaisesta osuuspääomasta.

Nopeutettua palautusta vastaavan määrän saa jakaa ylijäämänä vasta, kun on kulunut vuosi sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys päättyi.

5 §

Jälkipalautus

Edellä 1 §:ssä säädetyn estämättä säännöissä voidaan määrätä, että oikeus osuusmaksun palautukseen säilyy, jos siitä maksettua määrää ei voida kokonaan palauttaa siten kuin 1–3 §:ssä säädetään (*jälkipalautus*). Säännöissä on tällöin määrättävä siitä, minkä tilinpäätöksen tai tilinpäätösten perusteella jälkipalautuksen määrä lasketaan, milloin palautus suoritetaan, ja siitä, milloin oikeus palautukseen päättyy. Säännöissä on tällöin määrättävä myös entisen jäsenen oikeuksista osuuskunnassa jäsenyyden päättymisen ja jälkipalautuksen suorittamisen välisenä aikana. Jäsenyyden päättymisestä huolimatta entiseen jäseneseen sovelletaan 4 luvun 19 §:ää ja 5 luvun 11 §:ää, kunnes jälkipalautus on suoritettu.

Jälkipalautuksen määrä lasketaan siten, että 1 §:n 2 momentissa tarkoitettussa laskelmassa entisen jäsenen osuusmaksusta osuuskunnalle maksettu määrä otetaan huomioon täyteen määrään. Näin lasketusta palautettavasta määrästä vähennetään entiselle jäsenelle aiemmin palautettu määrä. Jälkipalautuksen määrä lasketaan aina vahvistetun tilinpäätöksen perusteella ja maksetaan noudattaen soveltuvin osin, mitä 1–4 ja 6 §:ssä säädetään.

6 §

Palauttaminen selvitystilassa ja konkurssissa sekä poistettaessa osuuskunta rekisteristä

Jos osuuskunta on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin taikka poistettu rekisteristä ennen kuin osuusmaksu on palautettu 1–5 §:n mukaisesti, palauttamiseen sovelletaan osuuskunnan varojen jakoa koskevia 19 luvun säännöksiä.

Osuusmaksun ja siitä maksetun määrän alentaminen

7 §

Osuusmaksun alentamistavat

Osuusmaksua voidaan alentaa:

- 1) osuusmaksun palauttamiseksi jäsenille;
- 2) jäsenten maksuvelvollisuuden vähentämiseksi;
- 3) osuuspääoman siirtämiseksi vararahastoon taikka 6 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ylijäämää tai vararahastoa vastaavaan rahastoon;
- 4) sellaisen vahvistetun taseen mukaisen tappion kattamiseksi osuuspääomasta, johon 6 luvun 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettu ylijäämä ja sitä vastaavat saman pykälän 3 momentissa tarkoitettut erät eivät riitä.

Osuusmaksua alennetaan siten, että osuusmaksua koskevaa sääntöjen määräystä muutetaan. Osuusmaksusta maksettua määrää voidaan alentaa 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun tappion kattamiseksi myös sääntöjä muuttamatta.

8 §

Alentamispäätös

Osuuskunnan kokous päättää osuusmaksun ja siitä maksetun määrän alentamisesta siten kuin 4 luvun 21–23 §:ssä säädetään. Osuusmaksusta palautetaan siitä osuuskunnalle maksetun määrän ja alennetun osuusmaksun erotus, jollei alentamispäätöksessä toisin määrätä. Tappiota katetaan jokaisesta osuusmaksusta samalla määrällä, jollei päätöksessä toisin määrätä. Tappion kattamisesta sanottu koskee myös rahastosirtoa.

Osuusmaksun palautukseen käytettävään omaan pääomaan sovelletaan, mitä 1 ja 2 §:ssä säädetään palautukseen käytettävissä olevasta omasta pääomasta. Oma pääoma lasketaan siltä tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen perusteella, jonka aikana alentamista koskeva päätös rekisteröidään. Sama koskee siirtoa ylijäämää vastaavaan rahastoon.

Alentamisesta voidaan päättää, kun osuuskunta on rekisteröity. Osuusmaksun palauttamisesta ja siirtämisestä ylijäämää vastaavaan rahastoon voidaan päättää vain hallituksen suostumuksella.

Päätösehdotuksessa ja päätöksessä on mainittava alentamistapa ja alentamismäärä sekä mahdollisen palautuksen ajankohta.

9 §

Alentamisen täytäntöönpano ja ylijäämän jakorajoitus

Osuusmaksun alentamista koskeva sääntöjen muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa tai se raukeaa.

Alentamista koskevan sääntöjen muutoksen täytäntöönpanosta säädetään 4 luvun 21 §:ssä. Jos osuusmaksusta maksettua määrää alennetaan tappion kattamiseksi sääntöjä muuttamatta, alentaminen tulee voimaan, kun

päätös on tehty.

Jos osuusmaksua tai siitä maksettua määrää alennetaan tappion kattamiseksi, osuuskunta ei saa jakaa ylijäämää ennen kuin on kulunut vuosi sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana alentamista koskeva sääntöjen muutos on rekisteröity tai osuusmaksusta maksetun määrän alentamisesta on päätetty sääntöjä muuttamatta.

Edellä 3 momentissa sanotun estämättä ylijäämää saa jakaa, jos osuuspääomaa, vararahastoa, ylikurssirahastoa ja sijoitusosuuspääomaa on yhteensä lisätty vähintään alentamisen määrällä.

Vapaaehtoisten osuuksien lukumäärän vähentäminen

10 §

Jäsenen oikeus

Jäsenellä on oikeus vähentää vapaaehtoisten osuuksiensa lukumäärää.

Jos jäsen kuolee tai eroaa osuuskunnasta, myös vapaaehtoisen osuuden osuusmaksu palautetaan.

Vapaaehtoisten osuuksien lukumäärän vähentämiseen ja niitä vastaavien osuusmaksujen palautukseen sovelletaan, mitä 9 luvun 3 §:ssä ja tämän luvun 1–6 §:ssä säädetään ja säännöissä määrätään. Osuuksien lukumäärän vähentämisestä on ilmoitettava kirjallisesti osuuskunnalle siten kuin 3 luvun 4 §:ssä ja 23 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään.

11 §

Osuuskunnan oikeus

Osuuskunnan kokous voi päättää vapaaehtoisten osuuksien lukumäärän vähentämisestä palautusta vastaan tai palautuksetta 7 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, jollei säännöissä toisin määrätä.

Osuuskunnan kokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osuuksien lukumäärän vähentämisestä, jos osuusmaksusta maksettu määrä palautetaan kokonaan vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana vähentämisestä päätetään. Valtuutus voidaan antaa enintään vuodeksi osuuskunnan kokouksen päätöksestä.

Jäsenen oikeus vapaaehtoiisiin osuuksiin päättyy, kun hänet erotetaan. Osuuksia vastaavista osuusmaksuista maksetun määrän palautus määräytyy jäsenyyden päättymisen ajankohdan perusteella, jollei säännöissä toisin määrätä.

12 §

Osuuskunnan kokouksen päätös ja valtuutus

Osuuskunnan kokous päättää osuuksien lukumäärän vähentämisestä ja hallitukselle annettavasta valtuutuksesta siten kuin 4 luvun 21–23 §:ssä säädetään. Vähennettäviä osuuksia vastaavista osuusmaksuista osuuskunnalle maksettu määrä palautetaan kokonaan, jollei päätöksessä toisin määrätä. Tappion kattamiseksi osuuksia vähennetään jäsenten osuuksista maksettujen osuusmaksujen suhteessa, jollei päätöksessä toisin määrätä. Tappion kattamisesta sanottu koskee myös rahastosiirtoa.

Osuusmaksun palautukseen ja rahastosiirtoon käytettävissä olevaan omaan pääomaan ja vähentämisspätökseen sovelletaan, mitä 8 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Jos osuuksien lukumäärää vähennetään sääntöjä muuttamatta, oma pääoma lasketaan kuitenkin siltä tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen perusteella, jonka aikana vähentämisestä päätetään.

Osuuskunnan kokouksen päätösehdotuksessa ja päätöksessä on mainittava:

- 1) osuuksien lukumäärän vähentämistapa;
- 2) mitä osuuksia vähentäminen koskee;
- 3) missä järjestyksessä osuuksia vähennetään;

4) osuusmaksun palautuksen ajankohta;

5) valtuutuksen voimassaoloaika.

Valtuutukseen perustuvassa hallituksen päätöksessä on mainittava 3 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettut asiat.

Osuuksien lukumäärän vähentämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanoon ja ylijäämän käyttörajoitukseen sovelletaan, mitä 9 §:ssä säädetään. Jos osuuksien lukumäärää vähennetään sääntöjä muuttamatta, vähentäminen tulee voimaan, kun päätös on tehty, ja osuusmaksu voidaan palauttaa, kun on kulunut vuosi sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana päätös on tehty. Viimeksi sanottu koskee myös siirtoa ylijäämää vastaavaan rahastoon.

13 §

Lunastusehtoiset osuudet

Säännöissä voidaan määrätä osuuskunnan oikeudesta vähentää vapaaehtoisten osuuksien lukumäärää 7 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla (*lunastusehtoiset osuudet*). Säännöissä on tällöin määrättävä 12 §:n 3 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuista asioista.

Osuuskunnan kokous päättää lunastusoikeuden käyttämisestä, jollei säännöissä toisin määrätä. Osuuskunnan kokous voi valtuuttaa hallituksen päättämään lunastuksesta siten kuin 11 ja 12 §:ssä säädetään.

Osuusmaksun palautukseen ja rahastosiirtoon käytettävissä olevaan omaan pääomaan, osuusmaksun palautukseen, rahastosiirtoon ja ylijäämän jakorajoitukseen sovelletaan, mitä 12 §:n 2 ja 5 momentissa säädetään.

11 luku

Lisäosuudet

Yleiset säännökset

1 §

Lisäosuudet

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunta voi antaa myös lisäosuuksia.

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunta voi antaa lisäosuuksia myös muille kuin jäsenille.

2 §

Sääntöjen sisältö

Säännöissä on aina määrättävä:

- 1) lisäosuuksien lukumäärä ja niiden antamisessa noudatettava peruste sekä lisäosuusmaksujen suorittamisaika ja -tapa siten kuin 9 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetään;
- 2) lisäosuuden nimellisarvo (*lisäosuusmaksu*);
- 3) ylijäämästä lisäosuudelle maksettava korko tai muu hyvitys;
- 4) mitkä oikeudet lisäosuus tuottaa, jos osuuskunta sulautuu toiseen osuuskuntaan, jakautuu, muutetaan osakeyhtiöksi, asetetaan selvitystilaan tai päätetään poistaa rekisteristä ilman selvitysmenettelyä.

Säännöissä voidaan määrätä lisäosuuden tuottamasta oikeudesta tavalla, joka poikkeaa osuuteen sovellettavista sääntöjen määräyksistä.

3 §

Osuuksia koskevien säännösten soveltaminen

Lisäosuuteen ja sen omistajaan, lisäosuusmaksuun ja lisäosuusluetteloon sovelletaan soveltuvin osin, mitä vapaaehtoisesta osuudesta, osuusmaksusta, jäsenestä ja jäsenluettelosta säädetään 1 luvun 3 §:ssä, 2 luvun 2–4

§:ssä, 3 luvun 2–6 §:ssä, 4 luvun 19 §:ssä ja 21 §:n 2 ja 3 momentissa, 5 luvun 11 §:ssä sekä 6, 8–10 ja 14–23 luvussa, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

Lisäosuuteen ei liity:

- 1) äänioikeutta osuuskunnan kokouksessa;
- 2) oikeutta käyttää osuuskunnan palveluita;
- 3) oikeutta uusiin osuuksiin;
- 4) muuta oikeutta osuuskunnan ylijäämän jaossa kuin oikeus 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun korkoon tai muuhun hyvitykseen;
- 5) oikeutta rahastokorotukseen, uusiin lisäosuuksiin eikä sijoitusosuuksiin eikä oikeutta purkautuvan osuuskunnan säästöön;
- 6) osuuskunnan oikeutta päättää lisäosuusmaksun maksullisesta korotuksesta eikä ylimääräisen maksun tai lisämaksun suorittamisesta lisäosuuksien omistuksen perusteella; eikä
- 7) osuuskunnan oikeutta päättää lisäosuuksien lukumäärän vähentämisestä taikka lisäosuusmaksun tai siitä osuuskunnalle maksetun määrän alentamisesta.

Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että lisäosuuteen liittyy 2 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettu oikeus ja että osuuskunnan kokous voi tehdä 2 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitetun päätöksen. Säännöissä voidaan määrätä myös, että jäsenellä on velvollisuus ottaa lisäosuuksia tai että osuuskunnan on annettava jäsenelle lisäosuuksia.

4 §

Erilajiset lisäosuudet

Kaikki lisäosuudet tuottavat yhtäläiset oikeudet osuuskunnassa.

Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että osuuskunnassa on tai voi olla erilaiset oikeudet tai velvollisuudet tuottavia lisäosuuksia. Tällöin säännöissä on mainittava lisäosuuksien väliset erot.

Jos osuuskunnassa on erilajisia lisäosuuksia, lisäosuusluettelossa on mainittava, mihin lajiin kukin lisäosuus kuuluu.

Lisäosuuksia koskevat osuuskunnan päätökset

5 §

Päätös lisäosuuksien antamisesta

Lisäosuuksien antamisesta päättää jäseneksi ottamisesta päättävä osuuskunnan elin, jollei säännöissä toisin määrätä.

6 §

Lisäosuuksien omistajien kannatus

Jos osuuskunnan kokouksen päätös koskee jo annettua lisäosuutta tai sen omistajaa 4 luvun 22 §:ssä tai 23 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, päätökseen vaaditaan mainituissa lainkohdissa säädetyn kannatuksen lisäksi, että päätöstä kannattavat lisäosuuksien omistajat, joilla on mainituissa lainkohdissa tarkoitettu enemmistö lisäosuuksien omistajien äänistä. Jos osuuskunnan kokouksen päätös koskee 3 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräyksen lisäämistä sääntöihin jo annetun lisäosuuden osalta, päätökseen vaaditaan jäsenten kannatuksen lisäksi, että päätöstä kannattavat lisäosuuden omistajat, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa annetuista lisäosuuksien omistajien äänistä. Viimeksi sanottu koskee myös tällaisen sääntöjen määräyksen muuttamista siten, että osuuskunnan kokouksen päätöksellä voidaan lisätä lisäosuuden omistajan maksuvelvollisuutta tai vähentää lisäosuuden tuottamaa oikeutta osuuskunnassa.

Säännöissä voidaan määrätä, että myös muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun osuuskunnan kokouksen

päätökseen vaaditaan lisäosuuksien omistajien kannatus.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa äänestyksessä lisäosuuden omistajalla on yksi ääni, jollei säännöissä määrätä lisäosuuden omistajien erisuuruudesta äänimäärästä. Tällaisessa asiassa lisäosuuden omistajalla on jäsenen äänioikeutta lukuun ottamatta muut jäsenen oikeudet osuuskunnan kokouksessa. Lisäosuuden omistajalla on lisäksi aina oikeus nostaa 4 luvun 26 §:ssä tarkoitettu kanne sellaisen osuuskunnan kokouksen päätöksen kumoamiseksi tai muuttamiseksi, joka on omiaan tuottamaan hänen kustannuksellaan jollekulle 4 luvun 19 §:ssä tarkoitettua epäoikeutettua etua.

Jos osuuskunnan kokous tekee sellaisen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, joka voi lisätä lisäosuuden omistajan maksuvelvollisuutta tai vähentää lisäosuuden tuottamaa oikeutta osuuskunnassa, lisäosuuden omistajalla on oikeus luopua lisäosuudesta ja oikeus lisäosuusmaksun palautukseen siten kuin 4 luvun 25 §:ssä säädetään.

Lisäosuusmaksun maksaminen ja lisäosuuspääoma

7 §

Maksaminen sekä oikeuksien ja velvollisuuksien syntyminen

Lisäosuusmaksu on suoritettava yhtenä eränä, jollei säännöissä toisin määrätä.

Lisäosuuden tuottamat oikeudet ja velvollisuudet osuuskunnassa syntyvät, kun lisäosuutta koskevat sääntöjen määräykset on rekisteröity ja, jollei säännöissä toisin määrätä, lisäosuusmaksu on maksettu osuuskunnalle.

8 §

Lisäosuuspääoma

Annettuja lisäosuuksia vastaavien lisäosuusmaksujen yhteenlasketusta määrästä osuuskunnalle kulloinkin suoritettu määrä muodostaa lisäosuuspääoman.

Lisäosuusmaksun palauttaminen ja lisäosuuden siirtäminen

9 §

Lisäosuusmaksun ja osuusmaksun palauttaminen

Lisäosuusmaksu palautetaan kuuden kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jolta laadittavan tilinpäätöksen perusteella palautettava määrä lasketaan 10 luvun mukaan. Lisäosuusmaksua ei palauteta jäsenyyden päättymisen vuoksi, jos säännöissä määrätään, että lisäosuuksia voidaan antaa myös muille kuin jäsenille.

Osuusmaksun ja lisäosuusmaksun palautukseen käytettävissä olevaa omaa pääomaa laskettaessa 10 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettut erät vähennetään ensi sijassa osuusmaksun palautukseen käytettävissä olevasta omasta pääomasta, jollei säännöissä toisin määrätä.

Osuuskunnan purkamisen yhteydessä lisäosuusmaksut palautetaan ennen osuusmaksuja, jollei säännöissä toisin määrätä.

10 §

Lisäosuuden siirtäminen

Lisäosuuden voi luovuttaa jäsenelle tai muulle, jolle osuuskunta voi sääntöjen mukaan antaa lisäosuuden. Säännöissä voidaan myös rajoittaa lisäosuuden luovuttamista ja hankkimista.

11 §

Lisäosuuskirjat

Säännöissä voidaan määrätä, että lisäosuudesta voidaan antaa lisäosuuskirja ja väliaikaistodistus. Lisäosuuskirjan ja lisäosuuteen liittyvien muiden asiakirjojen antamiseen sovelletaan muilta osin, mitä 9 luvun 13–16 §:ssä säädetään osuuskirjasta ja muista osuuteen liittyvistä asiakirjoista.

Jos osuuskunnassa on erilaisia lisäosuuksia, lisäosuuskirjassa on mainittava myös lisäosuuden laji.

Optio-oikeudet ja vaihtovelkakirjalainat

12 §

Määritelmät

Osuuskunta voi antaa uusiin lisäosuuksiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia (*optio-oikeus*). Osuuskunta voi myös ottaa lainan ehdoin, että lainanantajalla on oikeus vaihtaa velkakirjansa (*vaihtovelkakirjalaina*) kokonaan tai osittain uusiin lisäosuuksiin.

13 §

Optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainan ehdot

Optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla annettavien lisäosuuksien ehdot on mainittava optio-oikeuksien antamista tai vaihtovelkakirjalainan ottamista koskevassa päätöksessä. Ehtojen on oltava sellaiset, että lisäosuudet voidaan antaa sääntöjä muuttamatta.

Päätöksessä on myös mainittava, mitkä oikeudet optio-oikeus tai vaihtovelkakirja tuottavat, jos ennen lisäosuuden antamista:

- 1) annetaan uusia lisäosuuksia;
- 2) annetaan sellainen optio-oikeus tai otetaan sellainen vaihtovelkakirjalaina, joka oikeuttaa uusiin lisäosuuksiin;
- 3) lisäosuusmaksua korotetaan tai alennetaan tai lisäosuuksien lukumäärää vähennetään; taikka
- 4) osuuskunta sulautuu toiseen osuuskuntaan, jakautuu, muutetaan osakeyhtiöksi tai asetetaan selvitystilaan taikka päätetään poistaa rekisteristä ilman selvitysmenettelyä.

Optio-oikeuden nojalla annettavasta lisäosuudesta on maksettava rahassa vähintään lisäosuusmaksua vastaava määrä. Vaihtovelkakirjalainan ehdot eivät saa olla sellaiset, että velkakirjasta maksettava määrä on pienempi kuin niitä lisäosuuksia vastaavien lisäosuusmaksujen yhteenlaskettu määrä, joihin velkakirja voidaan vaihtaa, jollei erotusta makseta rahassa lisäosuuden antamisen yhteydessä.

14 §

Todistukset optio-oikeudesta ja vaihtovelkakirjasta

Optio-oikeuden omistajalla on oikeus saada osuuskunnalta todistus, josta käy ilmi oikeus saada lisäosuus.

Optio-oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä, että optio-oikeuden omistajalle annetaan erityinen todistus, joka sisältää lisäosuuden antamisen ehdot, sekä määräyksen siitä, että todistus on luovutettava osuuskunnalle lisäosuuden antamisen yhteydessä (*optiotodistus*). Optiotodistukseen sovelletaan muutoin soveltuvien osin, mitä 9 luvun 13 §:ssä ja 14 §:n 1 momentissa säädetään osuuskirjasta.

Optiotodistusta tai juoksevaa vaihtovelkakirjaa ei saa antaa, ennen kuin siinä tarkoitettuja lisäosuuksia koskevat sääntöjen määräykset on rekisteröity ja osuuskunta on saanut täyden maksun optio-oikeudesta tai vaihtovelkakirjasta.

12 luku

Sijoitusosuudet

Yleiset säännökset

1 §

Sijoitusosuudet ja sijoitusosuuspääoma

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunta voi antaa myös sijoitusosuuksia.

Sijoitusosuuspääomaan ja sijoitusosuuksiin sovelletaan 11 luvun säännöksiä lisäosuuspääomasta ja lisäosuuksista, jollei tässä luvussa toisin säädetä. Sama koskee sellaisia optio-oikeuksia ja vaihtovelkakirjoja, jotka tuottavat oikeuden sijoitusosuuksiin.

2 §

Sijoitusosuusmaksu ja sijoitusosuuspääoma

Sijoitusosuudesta on maksettava osuuskunnalle säännöissä määrätty sijoitusosuusmaksu.

Rekisteröity sijoitusosuuspääoma osoittaa osuuskunnan sijoitusosuuspääoman määrän.

Sijoitusosuuspääoman rekisteröiminen ja sijoitusosuuskirja

3 §

Osuuskunnan päätöksen raukeaminen

Jos sijoitusosuuksien antamista koskevassa päätöksessä mahdollisesti määrättyä vähimmäismäärää sijoitusosuuksia ei ole otettu päätöksessä määrätyn ajan kuluessa, päätös raukeaa. Niin ikään raukeaa sellainen sääntöjen muutosta koskeva päätös, joka on tehty edellytyksin, että sijoitusosuuksia annetaan. Otetuista sijoitusosuuksista osuuskunnalle maksettu määrä on tällöin heti palautettava.

Hallituksen on ennen sijoitusosuuksien ilmoittamista rekisteröitäviksi mitätöitävä sijoitusosuudet, joita ei ole täysin maksettu.

4 §

Sijoitusosuuspääoman rekisteröiminen

Sijoitusosuuspääomana rekisteröidään annettuja sijoitusosuuksia vastaavien sijoitusosuusmaksujen yhteenlaskettu määrä vähennettynä mitätöityjä sijoitusosuuksia vastaavalla määrällä.

Sijoitusosuuspääoman korotus voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi, vaikka aiemmin tehtyyn päätökseen perustuvaa sijoitusosuuspääomaa ei ole vielä rekisteröity.

Sijoitusosuuspääomana rekisteröitävistä sijoitusosuuksista maksettavan määrän on oltava osuuskunnan omistuksessa ja hallinnassa ennen sijoitusosuuspääomaerän ilmoittamista rekisteröitäväksi. Rahassa maksettava määrä on maksettava osuuskunnan Suomessa olevalle talletuspankin tai talletusten vastaanottamiseen oikeutetun ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin tilille.

Sijoitusosuuksien antamista koskevan päätöksen mukainen sijoitusosuuspääoma tai sen vähimmäismäärä on ilmoitettava rekisteröitäväksi viipymättä osuuksien antamisen edellytysten täytyttyä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä. Loppuosa on ilmoitettava rekisteröitäväksi yhdessä tai useammassa erässä. Ilmoitus on tehtävä viipymättä, ottaen huomioon sijoitusosuuksien omistajien oikeudet ja osuuskunnalle aiheutuvat ilmoituskustannukset, ja viimeistään vuoden kuluessa vähimmäismäärää vastaavan sijoitusosuuspääomaerän rekisteröimisestä. Jos rekisteriviranomaiselle on viimeksi mainitun määräajan kuluessa ilmoitettu, että sijoitusosuuden antamiseen perustuvaa saatavaa on haettu laillisesti sijoitusosuuden ottajalta, korotuserä voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi viiden vuoden kuluessa vähimmäismäärää vastaavan korotuserän rekisteröimisestä.

5 §

Rekisteri-ilmoitus

Sijoitusosuuspääomaa ja sen korottamista koskevasta rekisteri-ilmoituksesta säädetään kaupparekisterilaissa (129/1979). Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä osuuskunnan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sijoitusosuuksien antamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä ja että rekisteröitävästä sijoitusosuuspääomasta tai sen korotuksesta maksettu määrä on osuuskunnan omistuksessa ja hallinnassa. Rekisteri-ilmoitukseen on myös liitettävä osuuskunnan tilintarkastajien todistus siitä, että sijoitusosuuspääoman maksua koskevia tämän lain säännöksiä on noudatettu. Jos osuuskunnassa ei lain tai sääntöjen mukaan ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, sijoitusosuuksien maksamisesta on liitettävä muu luotettava selvitys. (13.4.2007/462)

Jos sijoitusosuus on annettu apporttiomaisuutta vastaan tai muuten erityisin ehdoin, ilmoitukseen on lisäksi liitettävä 6 luvun 6 §:ssä tarkoitettut tiedot ja asiakirjat.

6 §

Rekisteröinnin ja puutteellisen ilmoituksen oikeusvaikutukset

Sijoitusosuuspääoma on suoritettu ja korotettu, kun vastaava sijoitusosuuspääomaerä on rekisteröity. Sijoitusosuuden omistaja ei voi rekisteröinnin jälkeen vedota siihen, että sijoitusosuuden antaminen on tämän

lain vastaisena pätemätön.

Jos sijoitusosuuspääomaa ei ilmoiteta rekisteröitäväksi 4 §:n 4 momentissa säädettyssä ajassa tai rekisteröiminen evätään, sijoitusosuuksiin sovelletaan kultakin sijoitusosuuspääomaerältä soveltuvin osin, mitä 3 §:n 1 momentissa säädetään.

Sijoitusosuudet tuottavat oikeuden ylijäämään ja muun oikeuden osuuskunnassa niitä vastaavan sijoitusosuuspääomaerän rekisteröimisestä, jollei sijoitusosuuksien antamista koskevassa päätöksessä määrätä tätä myöhäisemmästä ajankohdasta. Nämä oikeudet alkavat kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä.

7 §

Sijoitusosuuskirjan antaminen

Sijoitusosuuskirjaa ei saa antaa, ennen kuin siinä tarkoitettua sijoitusosuutta vastaava sijoitusosuuspääomaerä on rekisteröity.

8 §

Rahastokorotus ja sekakorotus

Osuuskunnan kokous voi päättää, että 9 luvun 20 §:n 5 momentissa tarkoitettu rahastokorotus toteutetaan antamalla uusia sijoitusosuuksia jäsenille sekä sellaisten lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien omistajille, joiden osuudet tuottavat oikeuden rahastokorotukseen. Tällaisessa rahastokorotuksessa sijoitusosuuspääomaan siirretään annettavien sijoitusosuuksien yhteenlaskettua nimellisarvoa vastaava määrä ylijäämästä, ylikurssirahastosta, vararahastosta ja niitä vastaavasta 6 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua oman pääoman erästä sekä arvонkorotusrahastosta.

Osuuskunnan kokous voi päättää, että 9 luvun 21 §:n 3 momentissa tarkoitettu sekakorotus voidaan toteuttaa antamalla jäsenille uusia sijoitusosuuksia. Tällaiseen sekakorotukseen sisältyvään rahastokorotukseen voidaan käyttää 1 momentissa tarkoitettua osuuskunnan omaa pääomaa.

Optio-oikeudet ja vaihtovelkakirjalainat

9 §

Maksaminen

Hallituksen on mitätöitävä sellaiset optio-oikeudet ja vaihtovelkakirjat, joita ei ole täysin maksettu, ennen kuin optio-oikeudet ja vaihto-oikeudet ilmoitetaan rekisteröitäviksi.

10 §

Rekisteröiminen

Osuuskunnan on viipymättä ja viimeistään kahden vuoden kuluessa optio-oikeuksien antamista tai vaihtovelkakirjalainan ottamista koskevasta päätöksestä ilmoitettava rekisteröitäväksi sijoitusosuuksilajeittain määrä, jolla sijoitusosuuspääomaa voidaan korottaa, sekä aika, jonka kuluessa optio-oikeutta tai vaihto-oikeutta voi käyttää. Rekisteröimisestä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 4 §:n 1–3 momentissa, 5 §:n 1 momentissa sekä 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Optio-oikeuden tai vaihto-oikeuden käyttämiseen varatun ajan päätyttyä optio-oikeuksien tai vaihtovelkakirjalainan nojalla otettujen sijoitusosuuksien määrä on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Rekisteröimätön optio-oikeus tai vaihtovelkakirja ei tuota oikeutta sijoitusosuuteen sijoitusosuuspääoman korotuksessa.

Jos optio-oikeuden tai vaihto-oikeuden käyttämiseen varattu aika on vuotta pitempi, ilmoitus on lisäksi tehtävä viipymättä sellaisen tilikauden päättymisen jälkeen, jonka aikana sijoitusosuuksia on annettu. Rekisteröimisestä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 4 §:n 1–3 momentissa, 5 §:n 1 momentissa sekä 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Sijoitusosuus tuottaa oikeuden ylijäämään ja muihin varoihin rekisteröinnistä riippumatta viimeistään vuoden kuluttua vaihdosta tai siitä, kun sijoitusosuus on täysin maksettu.

Sijoitusosuusmaksun alentaminen ja sijoitusosuuksien vähentäminen**11 §****Sijoitusosuuden omistajan oikeus**

Sijoitusosuuden omistajaan ei sovelleta 11 luvun 3 ja 9 §:n säännöksiä lisäosuuden omistajan oikeudesta vaatia lisäosuusmaksun palauttamista.

Sijoitusosuuden omistajan oikeudesta sijoitusosuusmaksun palautukseen voidaan määrätä säännöissä vain siten kuin 13 §:ssä säädetään.

12 §**Osuuskunnan päätös alentamisesta tai vähentämisestä**

Jos sijoitusosuusmaksua alennetaan tai sijoitusosuuksien lukumäärää vähennetään tappion kattamiseksi, sijoitusosuuspääoma on alennettu, kun alentamista tai vähentämistä koskeva päätös on rekisteröity. Tällöin osuuskunta ei saa jakaa ylijäämää, ennen kuin on kulunut vuosi sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana päätös rekisteröitiin. Tämän estämättä ylijäämää saa jakaa ja käyttää muulla tavalla, jos sijoitusosuuspääomaa, vararahastoa ja ylikurssirahastoa on yhteensä lisätty vähintään alentamismäärällä.

Muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa alentamista tai vähentämistä koskevan osuuskunnan kokouksen päätöksen täytäntöönpanoon tarvitaan rekisteriviranomaisen lupa, jos täytäntöönpano johtaa siihen, että 6 luvun 2 §:n 1 momentin 1–6 kohdassa tarkoitettujen oman pääoman erien ja niitä vastaavien saman pykälän 3 momentissa tarkoitettujen erien yhteismäärä vähenee. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos vararahastoa, ylikurssirahastoa tai sijoitusosuuspääomaa samanaikaisesti korotetaan alentamismäärää vastaavalla määrällä. Jos lupaa ei tarvita, sijoitusosuuspääoma on alennettu, kun päätös on tehty ja rekisteröity sekä palautettavan tai muuhun rahastoon siirrettävän määrän osoittava tase on vahvistettu.

Lupaa osuuskunnan päätöksen täytäntöönpanoon on haettava kuukauden kuluessa alentamista tai vähentämistä koskevasta päätöksestä tai päätös raukeaa. Hakemukseen on liitettävä päätös liitteinen. Muilta osin lupaan sovelletaan, mitä 16 luvun 12–14 §:ssä säädetään. Jos lupaa ei haeta määräajassa tai lupa evätään, myös sellainen sääntöjen muutosta koskeva päätös raukeaa, joka on tehty edellytyksin, että sijoitusosuusmaksua alennetaan tai sijoitusosuuksia vähennetään. Rekisteriviranomaisen päätös on rekisteröitävä viran puolesta. Sijoitusosuuspääoma on alennettu, kun hakemuksen hyväksymistä koskeva päätös on rekisteröity ja palautettavan tai muuhun rahastoon siirrettävän määrän osoittava tase on vahvistettu.

13 §**Lunastusehtoiset sijoitusosuudet**

Säännöissä voidaan määrätä, että sijoitusosuuksien lukumäärää voidaan vähentää sijoitusosuusmaksujen palauttamiseksi sääntöjä muuttamatta (*lunastusehtoiset sijoitusosuudet*). Edellä 10 luvun 13 §:ssä mainittujen asioiden lisäksi säännöissä on tällöin määrättävä:

- 1) onko osuuskunnalla oikeus tai velvollisuus palauttaa sijoitusosuusmaksut; sekä
- 2) mitä varoja palautuksen maksuun käytetään.

Palautusta koskevan päätöksen täytäntöönpanoon tarvitaan rekisteriviranomaisen lupa 12 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Lupaa koskevaan hakemukseen, sen käsittelyyn ja sijoitusosuuksien lukumäärän vähentämisen rekisteröimiseen sovelletaan, mitä 12 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

14 §**Sijoitusosuuksien hankintarajoitus**

Osuuskunta saa vastiketta vastaan hankkia ja ottaa pantiksi oman sijoitusosuutensa tai emo-osuuskunnan sijoitusosuuden vain vastaanottaessaan liikkeen sulautumisessa tai muulla tavoin taikka ostaessaan huutokaupassa osuuskunnan saamisesta ulosmitatun täysin maksetun sijoitusosuuden. Lisäksi osuuskunta saa palauttaa sijoitusosuusmaksun, kun osuuskunta sulautuu toiseen osuuskuntaan, jakautuu tai muuttuu osakeyhtiöksi.

Osuuskunnan on luovutettava hankkimansa omat ja emo-osuuskunnan sijoitusosuudet kolmen vuoden kuluessa saannosta.

Jos sijoitusosuuksia ei ole luovutettu määräajassa, sijoitusosuuksien pääomaa on heti alennettava sijoitusosuuksia vastaavista sijoitusosuusmaksuista osuuskunnalle maksetulla määrällä mitätöimällä sijoitusosuudet tai osuuskunnan kokouksen on päätettävä osuuskunnan asettamisesta selvitystilaan.

13 luku

Pääomalaina

1§

Vähimmäisehdot

Osuuskunta voi ottaa lainan (*pääomalaina*), jonka:

- 1) pääoma, korko ja muu hyvitys saadaan maksaa osuuskunnan purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella;
- 2) pääomaa saadaan muutoin palauttaa vain, jos osuuskunnalla on viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen mukaan pääomalainan palautukseen käytettävissä olevaa omaa pääomaa;
- 3) korkoa tai muuta hyvitystä saadaan maksaa vain, jos maksettava määrä voidaan käyttää ylijäämän jakamiseen viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella; sekä
- 4) pääoma merkitään taseeseen omaan pääomaan erillisenä eränä.

Osuuskunta tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö ei saa antaa vakuutta lainan pääoman taikka koron tai muun hyvityksen maksamisesta.

Pääomalainalle viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella maksettava korko tai muu hyvitys vähentää ylijäämää, joka voidaan saman taseen perusteella jakaa tai käyttää muulla tavalla. Jakokelpoista ylijäämää vähentää sellainen maksettava korko tai muu hyvitys, jota ei ole merkitty kuluksi viimeksi päättyneeltä tai sitä edeltävältä tilikaudelta laadittuun tilinpäätökseen.

2§

Pääoman palautus

Pääomalainan palautukseen käytettävissä oleva oma pääoma lasketaan viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan osuuskunnan taseen mukaan siten, että:

- 1) pääomalainojen yhteismäärään lisätään taseen mukainen ylijäämä sekä vapaaehtoiset varaukset ja poistoero verovelalla vähennettynä; sekä
- 2) pääomalainojen yhteismäärästä vähennetään taseen mukainen tappio, jota ei ole vähennetty ylijäämästä, sekä muut 8 luvun 3 §:n 2 momentissa ja 4 §:ssä tarkoitetut jakokelvottomat erät.

Emo-osuuskunnassa pääomalainan palautukseen käytettävissä olevan oman pääoman määrä on taseen ja konsernitaseen mukaan lasketuista määristä pienempi. Konsernitaseeseen perustuva palautukseen käytettävissä oleva määrä lasketaan noudattaen soveltuvin osin, mitä 1 momentissa säädetään. Konsernitaseeseen perustuvassa laskelmassa palautukseen käytettävissä olevaan omaan pääomaan ei lueta sellaisen tytäryhteisön ylijäämää tai voittoa, johon sovelletaan 8 luvun 10 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavaa ylijäämän tai voiton jaon rajoitusta.

Pääomalainaa ei lueta osuusmaksujen, lisäosuusmaksujen ja sijoitusosuusmaksujen palautukseen käytettävissä olevaan omaan pääomaan, jollei lainaehtoissa toisin määrätä.

3§

Koron ja muun hyvityksen maksu

Pääomalainan koron ja muun hyvityksen maksuun käytettävissä oleva jakokelpoinen ylijäämä lasketaan viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan osuuskunnan taseen perusteella.

Emo-osuuskunnassa jakokelpoisena ylijäämänä pidetään tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen perusteella lasketuista määristä pienempää.

Ylijäämää vastaavat 6 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitetut erät lisätään hyvityksen maksuun käytettävissä olevaan ylijäämään.

Pääomallainan korko maksetaan ennen ylijäämän jakoa jäsenille sekä lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien omistajille, jollei lainaehdoissa toisin määrätä.

4 §

Pääomallainasopimus ja sen muuttaminen

Sopimus pääomallainasta on tehtävä kirjallisesti.

Pääomallainoilla on keskenään yhtäläinen oikeus osuuskunnan varoihin, jollei muuta ole osuuskunnan ja pääomallainojen velkojien kesken sovittu.

Lainahtojen muutos on pätemätön, jos se on 1 §:n 1 momentin vastainen. Myös 1 §:n 2 momentin vastainen vakuus on pätemätön.

5 §

Laiton pääomallainan palautus, hyvitys ja vakuus

Pääomallainan 1 §:n vastaista pääoman palautusta, koron ja muun hyvityksen maksua, vakuuden antamista sekä ylijäämän jakamista koskee soveltuvin osin, mitä 8 luvun 8 §:ssä säädetään.

6 §

Yhteisörakenteen muuttaminen

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta sulautumisen, jakautumisen tai osakeyhtiöksi muuttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoa koskevassa lupamenettelyssä. Pääomallainan velkojalle tulevan määrän saa kuitenkin maksaa vasta, kun sulautuminen, jakautuminen tai yhteisömuodon muuttaminen on rekisteröity.

14 luku

Ylimääräinen maksu

1 §

Yleiset säännökset

Säännöissä voidaan määrätä, että osuuskunnan kokous voi päättää ylimääräisten maksujen perimisestä säännöissä määrättyyn, osuuskunnan toiminnan aikana ilmenevään tarpeeseen. Säännöissä on tällöin mainittava myös maksuvelvollisuuden perusteet sekä, minkä verran ylimääräisiä maksuja enintään voidaan määrätä jäsenen suoritettaviksi tilikauden aikana. Ylimääräistä maksua ei palauteta, jollei säännöissä toisin määrätä.

Ylimääräinen maksu on suoritettava yhtenä tai useampana eränä osuuskunnan kokouksen määräämän kohtuullisen ajan kuluessa.

Jos osuuskunta asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin, selvitysmiehet tai konkurssipesä saavat periä ylimääräisen maksun vain, jos se olisi tullut suorittaa ennen selvitystilaan tai konkurssiin asettamista.

2 §

Uusi jäsen

Uusi jäsen on velvollinen suorittamaan ylimääräisen maksun, jollei sen suorittamisaika hänen jäseneksi tullessaan ollut päättynyt.

Ennen uuden jäsenen hyväksymistä osuuskuntaan hallituksen on huolehdittava siitä, että hakija saa tiedon 1 momentissa tarkoitetusta maksusta.

3 §

Jäsenyyden päättyminen

Jäsenyyden päättymisestä huolimatta entinen jäsen on velvollinen suorittamaan sellaisen jäsenyyden päättyessä kulumassa olevalta tai aikaisemmalta tilikaudelta perittävän ylimääräisen maksun, jonka perimisestä on päätetty ennen jäsenyyden päättymistä.

Jos oikeus osuuteen on siirtynyt toiselle, joka 9 luvun 10 §:ssä mainitussa ajassa tekemästään hakemuksesta on hyväksytty jäseneksi ja joka on tämän luvun 2 §:n mukaan velvollinen suorittamaan ylimääräisen maksun, entinen jäsen tai hänen kuolinpesänsä sekä uusi jäsen vastaavat omasta ja toistensa puolesta tällaisen ylimääräisen maksun suorittamisesta.

15 luku

Lisämaksuvelvollisuus

Yleiset säännökset

1 §

Lisämaksuvelvollisuus

Säännöissä voidaan määrätä, että jäsenet vastaavat osuuskunnan veloista siinä tapauksessa, että konkurssiin tai selvitystilaan asetetun osuuskunnan omat varat eivät riitä velkojen maksuun (*lisämaksuvelvollisuus*).

Tällöin säännöissä on määrättävä lisämaksuvelvollisuuden peruste, onko maksuvelvollisuus rajaton vai rajoitettu ja rajoitetun maksuvelvollisuuden määrä.

Lisämaksuvelvollisuus on määrättävä säännöissä kaikille jäsenille samoin perustein ja saman suuruiseksi jäsentä tai, jos lisämaksuvelvollisuus määräytyy osuuksien lukumäärän tai muun laskemisperusteen mukaan, näin määrättyä perusyksikköä kohden.

2 §

Uusi jäsen

Uusi jäsen on lisämaksuvelvollinen myös veloista, jotka osuuskunnalla on hänen siihen liittyessään.

Ennen uuden jäsenen hyväksymistä osuuskuntaan hallituksen on huolehdittava siitä, että hakija saa tiedon säännöissä määrätystä lisämaksuvelvollisuudesta.

3 §

Jäsenyyden päättyminen

Jäsenyyden päättymisestä huolimatta entinen jäsen on velvollinen suorittamaan lisämaksun, jos osuuskunta asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin vuoden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys päättyi.

Lisämaksuvelvollisuus ei koske velkaa, jonka peruste syntyy jäsenyyden päättymisen jälkeen. Jos kuolleen jäsenen oikeudenomistajat ovat 3 luvun 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla käyttäneet vainajan oikeutta osuuskunnassa, lisämaksuvelvollisuus koskee myös velkaa, jonka peruste on syntynyt oikeuden käyttämisaikana. Oikeudenomistajat vastaavat näistä veloista vain kuolinpesän varoilla.

Lisämaksuvelvolliseen entiseen jäseneen ja hänen oikeudenomistajiinsa sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään lisämaksuvelvollisesta jäsenestä.

4 §

Kuittaaminen

Lisämaksuvelvollisuuden perusteella suoritettavaa maksua ei saa kuitata saatavalla, joka jäsenellä on osuuskunnalta.

5 §

Jäsenhakemusten säilyttäminen

Jos jäsenet ovat lisämaksuvelvollisia, osuuskunnan hallituksen on säilytettävä hyväksytyt jäsenhakemukset, kunnes jäsenyys on päättynyt. Hallituksen on säilytettävä eroamisilmoitukset kolmen vuoden ajan.

6 §

Lisämaksuvelvollisen jäsenen eroilmoitus

Jos jäsenet ovat lisämaksuvelvollisia, eroamisilmoitus on tehtävä kaksin kappalein, joista toinen on annettava jäsenelle takaisin. Takaisin annettavaan kappaleeseen on tehtävä merkintä siitä, milloin ilmoitus on tullut hallitukselle tai sille, jonka hallitus on nimennyt ottamaan vastaan tällaisia ilmoituksia.

7 §

Lisämaksuvelvollisuuden muuttaminen

Jos sääntöjä muutetaan lisämaksuvelvollisuuden vähentämiseksi tai poistamiseksi, samalla voidaan määrätä, että lisämaksuvelvollisuus koskee edelleen velkaa, jonka peruste syntyy ennen muutoksen voimaantuloa.

8 §

Päätös lisämaksujen perimisestä selvitystilassa

Jos jäsenet ovat lisämaksuvelvollisia ja osuuskunnan selvitystilan aikana ilmenee, että osuuskunnan velat ovat varoja suuremmat ja velat voidaan lisämaksuja perimällä saada suoritetuiksi, selvitysmiesten on heti kutsuttava osuuskunnan kokous koolle päättämään lisämaksujen perimisestä.

Selvitysmiesten on kokouksessa esitettävä kirjallinen selostus osuuskunnan taloudellisesta tilasta, luettelo varoista ja veloista sekä luettelon mukaiseen arvoon perustuva osittelulaskelma perittävistä lisämaksuista. Varat on merkittävä luetteloon myös todennäköiseen luovutushintaan, josta vähennetään luovutuksesta johtuvat erilliskulut.

Jollei selvitystilassa olevan osuuskunnan kokous päättä periä lisämaksuja, selvitysmiesten on heti luovutettava osuuskunnan omaisuus konkurssiin. Osuuskunnan omaisuus on luovutettava konkurssiin myös, jos vajauksen koko määrää ei ole suoritettu osuuskunnalle 60 päivän kuluessa kokouksesta, joka päätti lisämaksujen perimisestä.

Jos osuuskunta joutuu konkurssiin sen jälkeen, kun kokouksessa on tehty päätös lisämaksujen perimisestä, päätöksen täytäntöönpanoa ei saa jatkaa.

9 §

Päätös lisämaksujen perimisestä konkurssissa

Jos sellaisen konkurssissa olevan osuuskunnan varat, jonka jäsenet ovat lisämaksuvelvollisia, eivät riitä velkojen maksuun varmojen saatavien perimisen ja muun riidattoman omaisuuden rahaksi muuttamisen jälkeen, konkurssihallinnon on laadittava osittelulaskelma vajauksen peittämiseksi perittävistä lisämaksuista.

Konkurssissa tehty osittelulaskelma on esitettävä riittävällä tavalla kuulutetussa velkojainkokouksessa. Osuuskunnan jäsenet on kutsuttava velkojainkokoukseen samalla tavalla kuin kutsu osuuskunnan kokoukseen toimitetaan.

10 §

Erilaiset lisämaksuvelvollisuudet

Jos lisämaksuvelvollisuus on eri sitoumuksista erilainen eikä suoritettu määrä riitä kaikkien sitoumusten täyttämiseen, kertyneet maksut jaetaan sitoumusryhmien kesken niiden perusteiden mukaan, jotka säännöissä on määrätty noudatettaviksi lisämaksuja perittäessä.

11 §

Rajaton lisämaksuvelvollisuus

Jos lisämaksuvelvollisuus on rajaton, tämän luvun säännösten mukaan toimitettavassa osittelussa jäsenen maksettavaksi pannaan hänen osalleen niiden jäsenten pääluvun mukaan laskien tuleva määrä, joiden kesken osittelu tapahtuu. Säännöissä voidaan määrätä muusta ositteluperusteesta.

12 §

Lisämaksuvelvollisuuden täydennys

Edellä 8 ja 9 §:ssä tarkoitettussa lisämaksujen osittelussa voidaan, lisämaksuvelvollisuuden rajoissa, tarvittavan

määrän lisäksi samalla ositella maksettavaksi enintään 25 prosenttia vajauksesta.

13 §

Osittelulaskelman moittiminen

Jäsen voi moittia osuuskunnan kokouksen päätöstä 8 §:ssä tarkoitetusta osittelulaskelmasta nostamalla kanteen osuuskuntaa vastaan. Kanne on pantava vireille 30 päivän kuluessa siitä, kun laskelma on esitetty osuuskunnan kokouksessa.

Jäsen tai velkoja voi moittia 9 §:ssä tarkoitettua osittelulaskelmaa nostamalla kanteen konkurssihallintoa vastaan. Kanne on pantava vireille 30 päivän kuluessa siitä velkojainkokouksesta, jossa laskelma esitettiin.

Lisämaksuvelvollisuuden täytäntöönpano

14 §

Lisämaksun periminen

Niin pian kuin osittelulaskelma on 8 tai 9 §:n mukaisesti esitetty, selvitysmiesten tai konkurssihallinnon on vaadittava jäseniä suorittamaan heidän maksettavakseen pantu määrä 30 päivän kuluessa siitä, kun vaatimus on toimitettu heille samalla tavalla kuin kutsu osuuskunnan kokoukseen. Selvitysmiesten tai konkurssihallinnon pyynnöstä ulosottomies perii suorittamatta jätetyt maksut osittelulaskelman perusteella siten kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta säädetään. Tällainen periminen voidaan toimittaa, vaikka osittelua on moitittu, mutta peritty maksu saadaan tällöin nostaa ainoastaan panttia tai takausta vastaan.

15 §

Lisämaksuvelvollisten yhteisvastuu

Jos ulosottomiehen antaman todistuksen mukaan jäseneltä ei heti saada perityksi osittelussa hänen maksettavakseen pantua määrää, selvitysmiesten tai konkurssihallinnon on ositeltava puuttuva määrä muiden jäsenten kesken lisämaksuvelvollisuuden rajoissa ja perittävä se heiltä siten kuin 14 §:ssä säädetään.

16 §

Jäsenen oikeus palautukseen

Jos osuuskunnan kokous on päättänyt lisämaksujen perimisestä 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja jäsen on suorittanut osuuskunnalle lisämaksuja enemmän kuin hänen osalleen osittelulaskelman mukaan tulee, osuuskunnan on palautettava jäsenen liikaa suorittama määrä niistä varoista, jotka osittelulaskelman mukaan saadaan muilta jäseniltä perityiksi. Jos osuuskunta on joutunut konkurssiin ennen kuin jäsenen liikaa suorittama määrä on palautettu, määrä on otettava huomioon konkurssissa tehtävässä osittelulaskelmassa ja palautettava tämän osittelulaskelman perusteella perityistä varoista. Tämä edellyttää kuitenkin, että jäsenen liikaa suorittama määrä voidaan palauttaa hänelle velkojien oikeutta loukkaamatta.

16 luku (28.12.2007/1417)

Sulautuminen

Sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

1 § (28.12.2007/1417)

Sulautuminen

Osuuskunta (*sulautuva osuuskunta*) voi sulautua toiseen osuuskuntaan (*vastaanottava osuuskunta*), jolloin sulautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle osuuskunnalle ja sulautuvan osuuskunnan jäsenet saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan osuuskunnan osuuksia. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

2 § (28.12.2007/1417)

Sulautumisen toteuttamistavat

Sulautuminen voi tapahtua siten, että:

- 1) yksi tai useampi sulautuva osuuskunta sulautuu vastaanottavaan osuuskuntaan (*absorptiosulautuminen*); taikka
- 2) vähintään kaksi sulautuvaa osuuskuntaa sulautuu perustamalla yhdessä vastaanottavan osuuskunnan

(*kombinaatiosulautuminen*).

Tytäryhteisösulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa sulautumiseen osallistuvat osuuskunnat ja osakeyhtiöt omistavat kaikki sulautuvan osakeyhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet. Sama koskee tytärosuuskunnan sulautumista emo-osuuskuntaan, jos tytärosuuskunnassa ei ole muita jäseniä.

Kolmikantasulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa muu taho kuin vastaanottava osuuskunta antaa sulautumisvastiketta.

Sulautumiseen osallistuvilla osuuskunnilla tarkoitetaan tässä luvussa sulautuvaa osuuskuntaa ja vastaanottavaa osuuskuntaa. Tytärosakeyhtiön sulautumista tytäryhteisösulautumisen kautta koskee, mitä osakeyhtiölain (624/2006) 16 luvussa säädetään tytäryhtiösulautumisesta sulautuvan tytäryhtiön osalta.

Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

3 § (28.12.2007/1417)

Sulautumissuunnitelma

Sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitusten on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava. Kolmikantasulautumisessa myös sulautumisvastikkeen antajan on allekirjoitettava sulautumissuunnitelma.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien ja mahdollisen muun sulautumisvastikkeen antajan toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat;
- 2) selvitys sulautumisen syistä;
- 3) absorptiosulautumisessa ehdotus mahdollisesta vastaanottavan osuuskunnan sääntöjen muutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan osuuskunnan säännöistä ja siitä, miten perustettavan osuuskunnan toimielinten jäsenet valitaan;
- 4) ehdotus sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien lukumäärästä osuuslajeittain;
- 5) ehdotus mahdollisesta muusta sulautumisvastikkeesta ja, jos vastike on optio-oikeuksia tai muita lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia, niiden 11 luvun 13 §:n tai 12 luvun 1 §:n mukaiset ehdot;
- 6) ehdotus sulautumisvastikkeen jakautumisesta, vastikkeen antamisen ajankohdasta ja muista vastikkeen antamiseen liittyvistä ehdoista sekä selvitys näiden perusteista;
- 7) selvitys tai ehdotus sulautuvan osuuskunnan optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa;
- 8) selvitys sulautuvan osuuskunnan varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan osuuskunnan taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;
- 9) ehdotus sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien oikeudesta päättää muista kuin tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvista järjestelyistä, jotka vaikuttavat niiden oman pääoman tai osuuksien määrään;
- 10) selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 6 §:n mukaisesti vastustaa sulautumista;
- 11) selvitys sulautuvan osuuskunnan ja sen tytäryhteisöjen omistamien vastaanottavan osuuskunnan ja sen emo-osuuskunnan osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien lukumäärästä sekä sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien omistamien sulautuvan osuuskunnan vastaavien osuuksien lukumäärästä;

12) selvitys sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien omaisuuteen kohdistuvista yritys kiinnityslaisissa (634/1984) tarkoitetuista yritys kiinnityksistä;

13) selvitys tai ehdotus sulautumiseen osallistuvan osuuskunnan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja sulautumissuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

14) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta; sekä

15) ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi.

Tytäryhteisösulautumiseen ei sovelleta 2 momentin 4–7 eikä 9 kohdan säännöksiä.

4 § (28.12.2007/1417)

Tilintarkastajan lausunto

Sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalla osuuskunnalla. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle osuuskunnalle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan osuuskunnan velkojen maksun.

Jos kaikki sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien jäsenet suostuvat tai jos kysymyksessä on tytäryhteisösulautuminen, riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan osuuskunnan velkojen maksun.

Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

5 § (28.12.2007/1417)

Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen

Sulautumissuunnitelma on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä 4 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Ilmoituksen tekevät sulautumiseen osallistuvat osuuskunnat yhdessä. Tytäryhteisösulautumisessa ilmoituksen tekee emo-osuuskunta.

Sulautuminen raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

6 § (28.12.2007/1417)

Kuulutus velkojille

Niillä sulautuvan osuuskunnan velkojilla, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman rekisteröimistä, on oikeus vastustaa sulautumista. Sama oikeus on myös velkojalla, jonka saatava voidaan periä ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään ja jonka saatava on syntynyt viimeistään 2 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä.

Rekisteriviranomaisen on annettava sulautuvan osuuskunnan hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai sulautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

Kuulutus on annettava vastaanottavan osuuskunnan hakemuksesta myös vastaanottavan osuuskunnan velkojille, jos sulautuminen on 4 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan lausunnon mukaan omiaan vaarantamaan vastaanottavan osuuskunnan velkojen maksun. Vastaanottavan osuuskunnan velkoihin sovelletaan tällöin, mitä tässä luvussa säädetään sulautuvan osuuskunnan velkojista.

7 § (28.12.2007/1417)

Osuuskunnan kirjallinen ilmoitus velkojille

Osuuskunnan on lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman rekisteröintiä. Jos sulautuvan osuuskunnan jäsen on vaatinut palautusta 13 §:n perusteella taikka lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden tai muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistaja on vaatinut palautusta tai lunastusta sääntöjen tai oikeuden ehtojen perusteella, velkojille on ilmoitettava palautettaviksi tai lunastettaviksi vaadittujen osuuksien ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta sulautumisesta päättävän osuuskunnan kokouksen jälkeen. Jos kaikki mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole lunastusoikeutta, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin.

8 § (28.12.2007/1417)

Yrityssaneeraus

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettu saneerausmenettely korvaa 6 §:ssä tarkoitettun kuulutuksen, eikä velkojalla ole oikeutta vastustaa sulautumista tämän lain nojalla, jos kaikki sulautumiseen osallistuvat osuuskunnat kuuluvat samaan konserniin ja niitä koskeva saneerausohjelma vahvistetaan samanaikaisesti.

Sulautumissuunnitelma liitteineen on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Sulautumisesta päättäminen

9 § (28.12.2007/1417)

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Sulautuvassa osuuskunnassa sulautumisesta päättää osuuskunnan kokous siten kuin 4 luvussa säädetään. Tytäryhteisösulautumisesta voi kuitenkin päättää sulautuvan osuuskunnan hallitus.

Vastaanottavassa osuuskunnassa sulautumisesta päättää hallitus. Muusta kuin tytäryhteisösulautumisesta päättää kuitenkin osuuskunnan kokous, jos sitä vaativat jäsenet, joilla on vähintään viisi prosenttia tai säännöissä määrätty pienempi osa kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

Sulautumisesta päättävä osuuskunnan kokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä, tai sulautuminen raukeaa. Osuuskunnan kokous on kuitenkin pidettävä viimeistään kuukautta ennen 6 §:ssä tarkoitettua määräpäivää, elleivät osuuskunnan kaikki jäsenet sekä mahdolliset lisäosuuksien, sijoitusosuuksien ja optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajat ole luopuneet oikeudestaan vaatia 13 §:ssä tarkoitettua taikka sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvaa palautusta tai lunastamista.

10 § (28.12.2007/1417)

Kutsu osuuskunnan kokoukseen sekä ilmoitus lisä- ja sijoitusosuuksien ja optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien omistajille

Kutsua sulautumisesta päättävään osuuskunnan kokoukseen ei saa toimittaa ennen sulautumissuunnitelman rekisteröimistä.

Sulautuvan osuuskunnan on 4 luvun 12 §:ssä tarkoitettussa ajassa ilmoitettava sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvasta oikeudesta palautukseen tai lunastukseen niille lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien sekä optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajille, joiden osoite on osuuskunnan tiedossa. Jos kaikkien palautukseen tai lunastukseen oikeutettujen osoite ei ole osuuskunnan tiedossa, palautus- tai lunastusoikeudesta on samassa ajassa ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

Jos osuuskunnan kokousta ei vastaanottavassa osuuskunnassa kutsuta koolle, sulautumisesta on ilmoitettava jäsenille samalla tavalla kuin kutsu osuuskunnan kokoukseen toimitetaan. Jäsen voi kuukauden kuluessa ilmoituksesta kirjallisesti vaatia, että sulautumisesta on päätettävä osuuskunnan kokouksessa. Osuuskunnan ilmoituksen sisältöön ja jäsenten nähtävinä pidettäviin asiakirjoihin sovelletaan, mitä sulautumispäätöstä koskevasta kokouskutsusta ja asiakirjojen nähtävinä pitämisestä säädetään 4 luvussa.

Vastaanottavassa osuuskunnassa kokouskutsu voidaan toimittaa 4 luvun 11 §:ssä tarkoitettussa ajassa, jos

sulautumisesta päätetään osuuskunnan kokouksessa jäsenen vaatimuksesta ja jos osuuskunnan tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ja osuuskunnan kokouksen välinen aika on vähintään kuukausi tai säännöissä määrätty pidempi kutsuaika.

11 § (28.12.2007/1417)

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Sen lisäksi, mitä 4 luvun 15 §:ssä säädetään, kolmikantasulautumisessa jäsenien nähtävänä on pidettävä sulautumisvastikkeen antajaa koskevat 4 luvun 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat. Jollei tilinpäätösasiakirjoja ole, nähtävänä on pidettävä selvitys taloudellisesta asemasta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta tai sen puuttuessa kalenterivuodelta sekä sen jälkeiseltä ajalta.

12 § (28.12.2007/1417)

Sulautumispäätöksen oikeusvaikutukset

Sulautuvan osuuskunnan sulautumispäätös korvaa sulautuvan osuuskunnan jäsenien sekä lisäosuuksien, sijoitusosuuksien ja optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajien sulautumisvastiketta koskevat toimet, jotka perustavat oikeuden sulautumisvastikkeeseen. Kombinaatiosulautumisessa sulautumissuunnitelma korvaa myös vastaanottavan osuuskunnan perustamiskirjan.

Jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa sulautumiseen osallistuvissa osuuskunnissa, sulautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen hylkäämisestä tai sulautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

13 § (28.12.2007/1417)

Sulautumista vastustavan jäsenyyden päätyminen

Sulautuvan osuuskunnan jäsenellä, joka ei ole kannattanut sulautumispäätöstä, on oikeus erota osuuskunnasta ja oikeus osuusmaksun palautukseen siten kuin 4 luvun 25 §:ssä säädetään.

Jos jäsenyys päättyy myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua sulautumispäätöksestä, osuudesta maksetun määrän palautukseen sovelletaan vastaanottavan osuuskunnan jäseniä koskevia 10 luvun 1–6 §:n säännöksiä ja sääntöjen määräyksiä. Sama koskee palautusta silloin, kun jäsen on kannattanut sulautumispäätöstä.

Sulautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

14 § (28.12.2007/1417)

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

Sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) kunkin sulautumiseen osallistuvan osuuskunnan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;
- 2) tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava osuuskunta saa täyden vastikkeen sen sijoitusosuuspääomaan merkitystä määrästä, ja lausunto sulautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä;
- 3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä; sekä
- 4) sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien sulautumista koskevat päätökset.

Tytäryhteisösulautumisessa ilmoituksen tekemisestä vastaa emo-osuuskunta. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, ilmoitukseen tarvitsee liittää vain emo-osuuskunnan hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, sekä todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä ja sulautumista koskevat päätökset.

15 § (28.12.2007/1417)

Rekisteröimisen edellytykset

Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä sulautuminen, jos velkoja ei ole vastustanut sulautumista taikka jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä osuuskunnalle viipymättä määräpäivän jälkeen. Velkojan vastustaessa sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos osuuskunta osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos osuuskunta ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä. Tuomioistuimen on käsiteltävä asia viivytyksettä.

Sulautuminen voidaan toteuttaa, vaikka sulautuva osuuskunta on asetettu selvitystilaan, jollei osuuskunnan omaisuutta ole 19 luvun 16 §:ssä tarkoitetulla tavalla ryhdytty jakamaan jäsenille.

Jos sulautumiseen osallistuvista osuuskunnista useamman kuin yhden omaisuuteen kohdistuu yrityskiinnityslaisissa tarkoitettu yrityskiinnitys, sulautumista ei saa rekisteröidä, jollei samalla rekisteröidä hakemuksen perusteella osuuskuntien ja kiinnityksenhaltijoiden sopimusta kiinnitysten etuoikeuden järjestämisestä.

16 § (28.12.2007/1417)

Sulautumisen oikeusvaikutukset

Sulautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle osuuskunnalle, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva osuuskunta purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava osuuskunta syntyy.

Sulautuvan osuuskunnan varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan osuuskunnan taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle osuuskunnalle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen.

Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä sulautuvan osuuskunnan jäsenistä tulee vastaanottavan osuuskunnan jäseniä ja heille sekä lisäosuuksien, sijoitusosuuksien, optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin ja sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajille syntyy oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautumisvastikkeena annettavat uudet osuudet tuottavat oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei sulautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osuudet tuottavat oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai sulautuvan osuuskunnan omistamat sulautuvan osuuskunnan osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet eivät tuota oikeutta sulautumisvastikkeeseen.

Jos sulautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osuuskirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen vuoden kuluessa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan osuuskunnan kokous voi päättää, että oikeus sulautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetyn vastikkeen saa vastaanottava osuuskunta.

17 § (28.12.2007/1417)

Lopputilitys

Sulautuvan osuuskunnan hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty osuuskunnan kokouksessa (*lopputilitys*). Lopputilitys on annettava osuuskunnan tilintarkastajille, joiden on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan hallituksen on viivytyksettä kutsuttava jäsenet jäsenien kokoukseen vahvistamaan lopputilitys. Kokoukseen sovelletaan, mitä osuuskunnan kokouksesta säädetään.

Lopputilitys on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten kuin 6 luvun 9 §:ssä säädetään.

18 § (28.12.2007/1417)

Sulautumisen peruuntuminen

Vaikka sulautuminen on rekisteröity, se peruuntuu, jos sulautumispäätös tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan on pätemätön. Sulautuva osuuskunta ja vastaanottava osuuskunta ovat yhteisvastuussa sellaisesta vastaanottavan osuuskunnan velvoitteesta, joka on syntynyt sulautumisen rekisteröimisen jälkeen mutta ennen tuomion rekisteröimistä.

Rajat ylittävä sulautuminen

19 § (28.12.2007/1417)

Rajat ylittävän sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

Osuuskunta voi osallistua myös sellaiseen 1 ja 2 §:n mukaisesti toteutettavaan sulautumiseen, jossa suomalaiseen osuuskuntaan sulautuu ulkomainen osuuskunta tai suomalainen osuuskunta sulautuu ulkomaiseen osuuskuntaan (*rajat ylittävä sulautuminen*). Osuuskuntaan voi sulautua myös sen kokonaan omistama osakeyhtiölain 16 luvun 19 §:n 2 momentin mukainen ulkomainen osakeyhtiö.

Rajat ylittävä sulautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen osuuskunta on sellainen osuuskuntaan rinnastettava ulkomainen osuuskunta (*ulkomainen osuuskunta*):

- 1) jolla on osuuspääomaa tai vastaavaa pääomaa, joka on oikeushenkilö ja jolla on omaisuutta, joka yksin vastaa osuuskunnan veloista, ja johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi annetussa ensimmäisessä neuvoston direktiivissä 68/151/ETY (*direktiivi 68/151/ETY*) osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; ja
- 2) joka on rekisteröity toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja johon sovelletaan toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä sääntömääräisen kotipaikan, keskushallinnon tai päätoimipaikan sijainnin perusteella.

Rajat ylittävässä kombinaatiosulautumisessa vastaanottava osuuskunta voidaan rekisteröidä sellaiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, jonka lakia ei sovelleta sulautuvaan osuuskuntaan.

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvilla osuuskunnilla tarkoitetaan jäljempänä tässä luvussa sulautuvaa ja vastaanottavaa osuuskuntaa ja ulkomaista osuuskuntaa sekä ulkomaista osakeyhtiötä.

20 § (28.12.2007/1417)

Sulautumista koskevien säännösten soveltaminen

Rajat ylittävään sulautumiseen sovelletaan 4 luvun säännöksiä osuuskunnan kokouksen päätöksestä ja jäsenen ylimääräisestä oikeudesta eroamiseen ja palautukseen sekä tämän luvun 19–27 §:ää.

21 § (28.12.2007/1417)

Sulautumissuunnitelma ja hallituksen selvitys

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien osuuskunnan on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu sulautumissuunnitelma. Ulkomaisen osuuskunnan puolesta sulautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa osuuskunnan toimivaltainen elin.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:

- 1) tieto sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien ja mahdollisen sulautumisvastikkeen antajan yhteisömuodosta sekä ehdotus kombinaatiosulautumisen kautta muodostettavan osuuskunnan yhteisömuodoksi;
- 2) tieto rekistereistä, joihin sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osuuskunnat on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;
- 3) absorptiosulautumisessa vastaanottavan osuuskunnan säännöt sellaisina kuin ne tulevat voimaan muutettuina 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

- 4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan osuuskunnan lukuun;
- 5) selvitys rajat ylittävän sulautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;
- 6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa osuuskunnassa; sekä
- 7) selvitys siitä, mitä sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien tilinpäätöksiä on käytetty sulautumisen ehtojen määrittelyyn.

Kunkin sulautumiseen osallistuvan osuuskunnan hallituksen on laadittava selvitys sulautumisen todennäköisistä seurauksista jäsenille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene sulautumissuunnitelmasta.

Kunkin sulautumiseen osallistuvan osuuskunnan on pidettävä 3 momentissa tarkoitettu selvitys jäsenen, velkojan ja henkilöstön edustajien tai, jollei edustajia ole, henkilöstön nähtävänä ja lähetettävä osakkeenomistajalle siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Jos osuuskunta saa henkilöstön edustajilta 3 momentissa tarkoitettua selvitystä koskevan lausunnon, se on liitettävä selvitykseen ja pidettävä jäsenen nähtävänä ja lähetettävä jäsenelle siten kuin 11 §:ssä säädetään.

22 § (28.12.2007/1417)

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää sulautumissuunnitelmaa koskevaan suomalaisesta osuuskunnasta annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n 1 momentin säännöksiä hyväksytyin tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yhden tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää sulautumista koskevasta sulautumissuunnitelmasta yhteisen lausunnon kaikille sulautumiseen osallistuville osuuskunnille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osuuskuntaan.

23 § (28.12.2007/1417)

Sulautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutus velkojille, sulautumispäätös, palauttaminen ja lunastaminen

Rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osuuskuntien on ilmoitettava sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään. Ilmoitukseen on liitettävä 21 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Suomalaisen osuuskunnan velkojien suojasta säädetään 6–8 §:ssä.

Suomalaisen osuuskunnan sulautumista koskevasta päätöksestä säädetään 4 luvun 12, 13 ja 15 §:ssä ja tämän luvun 9–11 §:ssä. Suomeen rekisteröitävässä sulautumisessa sulautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa osuuskunnassa säädetään 12 §:ssä.

Sulautuvan suomalaisen osuuskunnan osuuden ja muun oikeuden palauttamiseen ja lunastamiseen sovelletaan, mitä 13 §:ssä säädetään ja säännöissä tai oikeuden ehdoissa määrätään.

24 § (28.12.2007/1417)

Suomeen rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osuuskunta on vastaanottava osuuskunta rajat ylittävässä sulautumisessa, sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien on ilmoitettava sulautuminen rekisteröitäväksi 14 §:ssä säädetyllä tavalla kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sulautumiseen osallistuvat suomalaiset osuuskunnat ovat tehneet sulautumista koskevan päätöksen ja muille sulautumiseen osallistuville osuuskunnille on annettu sen valtion, jonka

lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osuuskuntaan, rekisteriviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen todistus sulautumisen edellytyksenä olevien toimien suorittamisesta ja muodollisuuksien täyttämistä.

Sulautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitettussa sulautumisessa sovelletaan 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osuuskunnat hyväksyvät jäsenen sekä lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistajan 13 §:ään taikka sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvan oikeuden palautukseen tai lunastukseen ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain (725/1990, jäljempänä *hallintoedustuslaki*) mukaisesti sekä se, että kaikki sulautumiseen osallistuvat osuuskunnat ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitettut todistukset.

Rekisteriviranomaisen on viipymättä ilmoitettava sulautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin sulautuva ulkomainen osuuskunta on rekisteröity.

Sulautuvasta suomalaisesta osuuskunnasta annettavasta lopputilityksestä säädetään 16 §:ssä.

25 § (28.12.2007/1417)

Toiseen valtioon rekisteröitävän sulautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osuuskunta sulautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osuuskuntaan, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osuuskuntien on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä sulautumispäätökset sekä suomalaisen osuuskunnan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos jäsen taikka lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden tai muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistaja on vaatinut palautusta tai lunastusta 13 §:n, sääntöjen tai oikeuden ehtojen perusteella, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettussa sulautumisessa 15 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että sulautumiseen osallistuvat ulkomaiset osuuskunnat hyväksyvät jäsenen sekä lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttava oikeuden omistajan 13 §:ään taikka sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvan oikeuden palautukseen tai lunastukseen ja että rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa osuuskunnassa pääomayhtiöiden rajat ylittävistä sulautumisista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/56/EY (*direktiivi 2005/56/EY*) 16 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos tässä pykälässä tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvan suomalaisen osuuskunnan omaisuuteen on voimassa yritys kiinnityslaisissa tarkoitettu yritys kiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitettun luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osuuskuntien osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että sulautumiseen osallistuvat suomalaiset osuuskunnat ovat suorittaneet kaikki sulautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet laissa edellytetyt muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitetusta 1 momentissa tarkoitettusta palautuksesta ja lunastuksesta. Todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osuuskuntaan, tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on sulautumisen rekisteröivän ulkomaisen rekisteriviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen ilmoituksesta viipymättä poistettava sulautunut suomalainen osuuskunta rekisteristä.

Sulautuvasta suomalaisesta osuuskunnasta annettavasta lopputilityksestä säädetään 17 §:ssä.

26 § (28.12.2007/1417)

Sulautumisen oikeusvaikutukset

Rajat ylittävän sulautumisen oikeusvaikutuksista 24 §:ssä tarkoitetussa sulautumisessa säädetään 16 §:ssä.

Sulautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät 25 §:ssä tarkoitetussa sulautumisessa selvitysmenettelyttä vastaanottavalle osuuskunnalle, kun sulautuminen tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen vastaanottava osuuskunta kuuluu. Samanaikaisesti sulautuva suomalainen osuuskunta purkautuu ja sulautuvan osuuskunnan jäsenille sekä optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin ja sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus sulautumisvastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautuvan osuuskunnan omistamat sulautuvan osuuskunnan osuudet eivät tuota oikeutta sulautumisvastikkeeseen.

27 § (28.12.2007/1417)

Rajat ylittävän sulautumisen pätevyys

Rajat ylittävää sulautumista ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan 26 §:n mukaisesti.

17 luku (28.12.2007/1417)

Jakautuminen

Jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

1 § (28.12.2007/1417)

Jakautuminen

Osuuskunta (*jakautuva osuuskunta*) voi jakautua siten, että jakautuvan osuuskunnan varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät yhdelle tai useammalle osuuskunnalle (*vastaanottava osuuskunta*) ja jakautuvan osuuskunnan jäsenet saavat jakautumisvastikkeena vastaanottavan osuuskunnan osuuksia. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

2 § (28.12.2007/1417)

Jakautumisen toteuttamistavat

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

- 1) jakautuvan osuuskunnan kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle osuuskunnalle ja jakautuva osuuskunta purkautuu (*kokonaisjakautuminen*); taikka
- 2) osa jakautuvan osuuskunnan varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle osuuskunnalle (*osittaisjakautuminen*).

Jakautumisella toimivaan osuuskuntaan tarkoitetaan jakautumista, jossa vastaanottava osuuskunta on perustettu ennen jakautumisen täytäntöönpanoa, ja *jakautumisella perustettavaan osuuskuntaan* jakautumista, jossa vastaanottava osuuskunta perustetaan jakautumisen yhteydessä. Jakautuminen voi tapahtua samalla sekä toimivaan että perustettavaan osuuskuntaan.

Jakautumiseen osallistuvilla osuuskunnilla tarkoitetaan tässä luvussa jakautuvaa osuuskuntaa ja vastaanottavaa osuuskuntaa.

Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto

3 § (28.12.2007/1417)

Jakautumissuunnitelma

Jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitusten on laadittava kirjallinen jakautumissuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat

yksilöintitiedot sekä kotipaikat;

2) selvitys jakautumisen syistä;

3) jakautumisessa toimivaan osuuskuntaan ehdotus mahdollisesta vastaanottavan osuuskunnan sääntöjen muutoksesta sekä jakautumisessa perustettavaan osuuskuntaan ehdotus perustettavan osuuskunnan säännöt ja siitä, miten perustettavan osuuskunnan toimielinten jäsenet valitaan;

4) ehdotus jakautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien lukumäärästä osuuslajeittain;

5) ehdotus mahdollisesta muusta jakautumisvastikkeesta ja, jos vastike on optio-oikeuksia tai muita lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia, niiden 11 luvun 13 §:n tai 12 luvun 1 §:n mukaiset ehdot;

6) ehdotus jakautumisvastikkeen jakautumisesta, vastikkeen antamisen ajankohdasta ja muista vastikkeen antamiseen liittyvistä ehdoista sekä selvitys näiden perusteista;

7) selvitys tai ehdotus jakautuvan osuuskunnan optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista jakautumisessa;

8) selvitys jakautuvan osuuskunnan varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista sekä ehdotus jakautuvan osuuskunnan varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla osuuskunnalla, jakautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan osuuskunnan taseeseen sekä jakautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;

9) ehdotus osuuspääoman alentamisesta varojen jakamiseksi vastaanottavalle osuuskunnalle tai jäsenille, varojen siirtämiseksi vapaan oman pääoman rahastoon tai käyttämisestä sellaisen tappion välittömään kattamiseen, johon vapaa oma pääoma ei riitä;

10) ehdotus jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien oikeudesta päättää muista kuin tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvista järjestelyistä, jotka vaikuttavat niiden oman pääoman tai osuuksien määrään;

11) selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 6 §:n mukaisesti vastustaa jakautumista;

12) selvitys jakautuvan osuuskunnan ja sen tytäryhteisöjen omistamien vastaanottavan osuuskunnan ja sen emo-osuuskunnan osuuksien lukumäärästä sekä jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien omistamien jakautuvan osuuskunnan osuuksien lukumäärästä;

13) selvitys jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien omaisuuteen kohdistuvista yritys kiinnityslaisista tarkoitettuista yritys kiinnityksistä;

14) selvitys tai ehdotus jakautumiseen osallistuvan osuuskunnan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja jakautumissuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

15) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta; sekä

16) ehdotus mahdollisiksi muiksi jakautumisen ehdoiksi.

4 § (28.12.2007/1417)

Tilintarkastajan lausunto

Jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalla osuuskunnalla. Lausunnossa on arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle osuuskunnalle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan osuuskunnan velkojen maksun.

Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien jäsenet suostuvat, riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan osuuskunnan velkojen maksun.

Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

5 § (28.12.2007/1417)

Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen

Jakautumissuunnitelma on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä 4 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Ilmoituksen tekevät jakautumiseen osallistuvat osuuskunnat yhdessä.

Jakautuminen raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

6 § (28.12.2007/1417)

Kuulutus velkojille

Niillä jakautuvan osuuskunnan velkojilla, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröimistä, on oikeus vastustaa jakautumista. Sama oikeus on myös velkojalla, jonka saatava voidaan periä ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään, ja jonka saatava on syntynyt viimeistään 2 momentissa tarkoitettuna määräpäivänä.

Rekisteriviranomaisen on annettava jakautuvan osuuskunnan hakemuksesta 1 momentissa tarkoitetuille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa jakautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle viimeistään kuulutuksessa mainittuna määräpäivänä. Kuulutuksen antamista on haettava neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus viran puolesta.

Kuulutus on annettava vastaanottavan osuuskunnan hakemuksesta myös vastaanottavan osuuskunnan velkojille, jos sulautuminen on 4 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan lausunnon mukaan omiaan vaarantamaan vastaanottavan osuuskunnan velkojen maksun. Vastaanottavan osuuskunnan velkojiin sovelletaan tällöin, mitä tässä luvussa säädetään jakautuvan osuuskunnan velkojista.

7 § (28.12.2007/1417)

Osuuskunnan kirjallinen ilmoitus velkojille

Osuuskunnan on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus sellaisille 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen, joiden saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä. Jos jakautuvan osuuskunnan jäsen on vaatinut palautusta 12 §:n perusteella taikka lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden tai muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistaja on vaatinut palautusta tai lunastusta sääntöjen tai oikeuden ehtojen perusteella, velkojille on ilmoitettava palautettaviksi tai lunastettaviksi vaadittujen osuuksien ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta jakautumisesta päättävän osuuskunnan kokouksen jälkeen. Jos kaikki mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole lunastusoikeutta, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin.

8 § (28.12.2007/1417)

Yrityssaneeraus

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitettu saneerausmenettely korvaa 6 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen, eikä velkojalla ole oikeutta vastustaa jakautumista tämän lain nojalla, jos kaikki jakautumiseen osallistuvat osuuskunnat kuuluvat samaan konserniin ja niitä koskeva saneerausohjelma vahvistetaan samanaikaisesti.

Jakautumissuunnitelma liitteinen on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Jakautumisesta päättäminen

9 § (28.12.2007/1417)

Toimivaltainen elin ja päätöksen ajankohta

Jakautuvassa osuuskunnassa jakautumisesta päättää osuuskunnan kokous siten kuin 4 luvussa säädetään.

Vastaanottavassa osuuskunnassa jakautumisesta päättää hallitus. Jakautumisesta päättää kuitenkin osuuskunnan kokous, jos sitä vaativat jäsenet, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa osuuskunnan tai säännöissä määrätty pienempi osa kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

Jakautumisesta päättävä osuuskunnan kokous on pidettävä tai hallituksen jakautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa. Osuuskunnan kokous on kuitenkin pidettävä viimeistään kuukautta ennen 6 §:ssä tarkoitettua määräpäivää, elleivät osuuskunnan kaikki jäsenet sekä mahdolliset optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijat ole luopuneet oikeudestaan vaatia lunastamista.

Osuuskunnan kokouksen päätös jakautumisesta on tehtävä 4 luvun 23 §:n 2 momentissa tarkoitettulla määräänemmistöllä. Jos jakautuvan osuuskunnan jäsen ei jakautumisessa perustettavaan osuuskuntaan saa vastaanottavassa osuuskunnassa samaa omistusosuutta ja vastaavia oikeuksia kuin hänellä on jakautuvassa osuuskunnassa, päätös voidaan tehdä vain tällaisen jäsenen suostumuksella.

10 § (28.12.2007/1417)

Kutsu osuuskunnan kokoukseen sekä ilmoitus optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien haltijoille

Kutsua jakautumisesta päättävään osuuskunnan kokoukseen ei saa toimittaa ennen jakautumissuunnitelman rekisteröimistä.

Jakautuvan osuuskunnan on 4 luvun 12 §:ssä tarkoitettussa ajassa ilmoitettava sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvasta oikeudesta palautukseen tai lunastukseen lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien omistajille sekä niille optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajille, joiden osoite on osuuskunnan tiedossa. Jos kaikkien lunastukseen oikeutettujen osoite ei ole osuuskunnan tiedossa, palautus- tai lunastusoikeudesta on samassa ajassa ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

Jos osuuskunnan kokousta ei vastaanottavassa osuuskunnassa kutsuta koolle, jakautumisesta on ilmoitettava jäsenille samalla tavalla kuin kutsu osuuskunnan kokoukseen toimitetaan. Jäsen voi kuukauden kuluessa ilmoituksesta kirjallisesti vaatia, että jakautumisesta on päätettävä osuuskunnan kokouksessa.

Vastaanottavassa osuuskunnassa kokouskutsu voidaan toimittaa 4 luvun 11 §:ssä tarkoitettussa ajassa, jos jakautumisesta päätetään osuuskunnan kokouksessa jäsenen vaatimuksesta ja jos osuuskunnan tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettun ilmoituksen ja osuuskunnan kokouksen välinen aika on vähintään kuukausi tai säännöissä määrätty pidempi kutsuaika.

11 § (28.12.2007/1417)

Jakautumispäätöksen oikeusvaikutukset

Jakautuvan osuuskunnan jakautumispäätös korvaa jakautuvan osuuskunnan jäsenien sekä lisäosuuksien, sijoitusosuuksien, optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajien jakautumisvastiketta koskevat toimet, jotka perustavat oikeuden jakautumisvastikkeeseen. Jakautumisessa perustettavaan osuuskuntaan jakautumissuunnitelma korvaa myös vastaanottavan osuuskunnan perustamiskirjan.

Jos jakautumista ei hyväksytä jakautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa jakautumiseen osallistuvissa osuuskunnissa, jakautuminen raukeaa. Päätös jakautumisen hylkäämisestä tai jakautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

12 § (28.12.2007/1417)

Jakautumista vastustavan jäsenyyden päätyminen

Jakautuvan osuuskunnan jäsenellä, joka ei ole kannattanut jakautumispäätöstä, on oikeus erota osuuskunnasta ja oikeus osuusmaksun palautukseen siten kuin 4 luvun 25 §:ssä säädetään.

Jos jäsenyys päättyy myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua jakautumispäätöksestä, osuudesta maksetun

määrän palautukseen sovelletaan vastaanottavan osuuskunnan jäseniä koskevia 10 luvun 1–6 §:n säännöksiä ja sääntöjen määräyksiä. Sama koskee palautusta silloin, kun jäsen on kannattanut jakautumispäätöstä.

Jakautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

13 § (28.12.2007/1417)

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

Jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) kunkin jakautumiseen osallistuvan osuuskunnan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;
- 2) tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava osuuskunta saa täyden vastikkeen sen sijoitusosuuspääomaan merkitystä määrästä, ja lausunto jakautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä;
- 3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä; sekä
- 4) jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien jakautumista koskevat päätökset.

14 § (28.12.2007/1417)

Rekisteröimisen edellytykset

Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä jakautuminen, jos velkoja ei ole vastustanut jakautumista taikka jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut jakautumista, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä osuuskunnalle viipymättä määräpäivän jälkeen. Velkojan vastustaessa jakautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos osuuskunta osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos osuuskunta ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä. Tuomioistuimen on käsiteltävä asia viivytyksettä.

Jakautuminen voidaan toteuttaa, vaikka jakautuva osuuskunta on asetettu selvitystilaan, jollei osuuskunnan omaisuutta ole 19 luvun 16 §:ssä tarkoitettulla tavalla ryhdytty jakamaan jäsenille.

Jos jakautuvan osuuskunnan omaisuuteen kohdistuu yritys kiinnityslaisissa tarkoitettu yritys kiinnitys, jakautumista ei saa rekisteröidä, jollei samalla rekisteröidä hakemuksen perusteella osuuskunnan ja kiinnityksen haltijoiden sopimusta kiinnitysten etuoikeuden järjestämisestä. Jos lisäksi vastaanottavalla toimivalla osuuskunnalla on yritys kiinnityslaisissa tarkoitettu yritys kiinnitys ja sille siirtyy jakautuvan osuuskunnan yritys kiinnitys, jakautumista ei saa rekisteröidä, jollei samalla rekisteröidä hakemuksen perusteella jakautuvan ja vastaanottavan osuuskunnan sekä kiinnityksen haltijoiden sopimusta kiinnitysten etuoikeuden järjestämisestä.

15 § (28.12.2007/1417)

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Jakautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottaville osuuskunnille, kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Osittaisjakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Samanaikaisesti kokonaisjakautumisessa jakautuva osuuskunta purkautuu ja jakautumisessa perustettavaan osuuskuntaan vastaanottava osuuskunta syntyy.

Jakautuvan osuuskunnan varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan osuuskunnan taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle osuuskunnalle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei jakautumisessa saa merkitä taseeseen.

Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä jakautuvan osuuskunnan jäsenistä tulee vastaanottavan

osuuskunnan jäseniä ja heille sekä lisäosuuksien, sijoitusosuuksien, optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavien erityisten oikeuksien omistajille syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jakautumisvastikkeena annettavat uudet osuudet tuottavat oikeudet rekisteröimisestä alkaen, jollei jakautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhempää ajankohtaa. Osuudet tuottavat oikeudet kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua rekisteröimisestä. Vastaanottavan tai jakautuvan osuuskunnan omistamat jakautuvan osuuskunnan osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet eivät tuota oikeutta jakautumisvastikkeeseen.

Jos jakautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osuuskirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen vuoden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan osuuskunnan kokous voi päättää, että oikeus jakautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetyn vastikkeen saa vastaanottava osuuskunta.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat vastaanottaville osuuskunnille samassa suhteessa kuin jakautuvan osuuskunnan netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat osuuskunnat vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan osuuskunnan velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan osuuskunnan veloista, joista toinen osuuskunta vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, osuuskunnan vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta.

16 § (28.12.2007/1417)

Lopputilitys

Kokonaisjakautumisessa jakautuvan osuuskunnan hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian jakautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty osuuskunnan kokouksessa (*lopputilitys*). Lopputilitys on annettava osuuskunnan tilintarkastajille, joiden on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan hallituksen on viivytyksettä kutsuttava jäsenet jäsenien kokoukseen vahvistamaan lopputilitys. Kokoukseen sovelletaan, mitä osuuskunnan kokouksesta säädetään.

Lopputilitys on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten kuin 6 luvun 9 §:ssä säädetään.

17 § (28.12.2007/1417)

Jakautumisen peruuntuminen

Vaikka jakautuminen on rekisteröity, se peruuntuu, jos jakautumispäätös tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan on pätemätön. Jakautuva osuuskunta ja vastaanottava osuuskunta ovat yhteisvastuussa sellaisesta vastaanottavan osuuskunnan veloitteesta, joka on syntynyt jakautumisen rekisteröimisen jälkeen mutta ennen tuomion rekisteröimistä.

Rajat ylittävä jakautuminen

18 § (28.12.2007/1417)

Rajat ylittävän jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

Osuuskunta voi osallistua myös sellaiseen 1 ja 2 §:n mukaisesti toteutettavaan jakautumiseen, jossa ulkomainen osuuskunta jakautuu suomalaiseen osuuskuntaan tai suomalainen osuuskunta jakautuu ulkomaiseen osuuskuntaan (*rajat ylittävä jakautuminen*).

Rajat ylittävä jakautuminen voidaan toteuttaa 1 momentin mukaan vain, jos ulkomainen osuuskunta on sellainen osuuskuntaan rinnastettava osuuskunta (*ulkomainen osuuskunta*),

1) jolla on osuuspääomaa tai vastaavaa pääomaa, joka on oikeushenkilö ja jolla on omaisuutta joka yksin vastaa osuuskunnan veloista ja johon sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia direktiivissä 68/151/ETY osakkeenomistajien, jäsenten ja sivullisten suojaamiseksi säädettyjä takeita vastaavia ehtoja; ja

2) joka on rekisteröity toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja johon sovelletaan toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädäntöä sääntömääräisen kotipaikan, keskushallinnon tai päätoimipaikan sijainnin perusteella.

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvilla osuuskunnilla tarkoitetaan jäljempänä tässä luvussa jakautuvaa ja vastaanottavaa osuuskuntaa ja ulkomaista osuuskuntaa.

19 § (28.12.2007/1417)

Jakautumista koskevien säännösten soveltaminen

Rajat ylittävään jakautumiseen sovelletaan 4 luvun säännöksiä osuuskunnan kokouksen päätöksestä ja jäsenen ylimääräisestä oikeudesta eroamiseen ja palautukseen sekä tämän luvun 18–26 §:ää.

20 § (28.12.2007/1417)

Jakautumissuunnitelma ja hallituksen selvitys

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien on laadittava 3 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu jakautumissuunnitelma. Ulkomaisen osuuskunnan puolesta jakautumissuunnitelman laatii ja allekirjoittaa osuuskunnan toimivaltainen elin.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava 3 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:

- 1) jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien osuuskuntamuodot sekä jakautumisessa perustettavaan osuuskuntaan ehdotus muodostettavan osuuskunnan yhteisömuodoksi;
- 2) tieto rekistereistä, joihin jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osuuskunnat on rekisteröity, ja rekisterien yhteystiedot;
- 3) jakautumisessa toimivaan osuuskuntaan vastaanottavan osuuskunnan säännöt sellaisena kuin se tulee voimaan muutettuna 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla;
- 4) ehdotus päivämääräksi, josta alkaen jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien liiketoimet katsotaan kirjanpidon kannalta suoritetuiksi vastaanottavan osuuskunnan lukuun;
- 5) selvitys rajat ylittävän jakautumisen todennäköisistä työllisyysvaikutuksista;
- 6) selvitys menettelyistä, joiden mukaisesti määritetään yksityiskohtaiset säännöt työntekijöiden osallistumisesta niiden oikeuksien määrittelyyn, jotka koskevat työntekijöiden osallistumista vastaanottavassa osuuskunnassa;
- 7) selvitys siitä, mitä jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien tilinpäätöksiä on käytetty jakautumisen ehtojen määrittelyyn; sekä
- 8) selvitys siitä, miten jakautuminen pannaan täytäntöön ja ehdotus toimenpiteistä, joilla turvataan jäsenten yhdenvertainen kohtelu tilanteessa, jossa jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa 24 §:n 6 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Kunkin jakautumiseen osallistuvan osuuskunnan hallituksen on laadittava selvitys jakautumisen todennäköisistä seurauksista jäsenille, velkojille ja työntekijöille siltä osin kuin seuraukset eivät ilmene jakautumissuunnitelmasta.

Kunkin jakautumiseen osallistuvan osuuskunnan on pidettävä 3 momentissa tarkoitettu selvitys jäsenen, velkojan ja henkilöstön edustajien tai, jollei edustajia ole, henkilöstön nähtävänä ja lähetettävä selvitys jäsenelle siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Jos osuuskunta saa henkilöstön edustajilta 3 momentissa tarkoitettua selvitystä koskevan lausunnon, se on liitettävä selvitykseen, pidettävä jäsenen nähtävänä ja lähetettävä jäsenelle siten kuin 11 §:ssä säädetään.

21 § (28.12.2007/1417)

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Rajat ylittävää jakautumissuunnitelmaa koskevaan suomalaisesta osuuskunnasta annettavaan riippumattoman asiantuntijan lausuntoon sovelletaan 4 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnosta.

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitukset tai vastaavat toimivaltaiset elimet voivat kuitenkin yhdessä nimetä yhden tai useamman riippumattoman asiantuntijan antamaan rajat ylittävää jakautumista koskevasta jakautumissuunnitelmasta yhteisen lausunnon kaikille jakautumiseen osallistuville osuuskunnille. Yhteisen lausunnon antajaksi voidaan nimetä myös sen jäsenvaltion lain mukainen riippumaton asiantuntija, jonka lainsäädäntöä sovelletaan jakautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osuuskuntaan.

22 § (28.12.2007/1417)

Jakautumissuunnitelman rekisteröinti, kuulutus velkojille, jakautumispäätös, palauttaminen ja lunastaminen

Rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osuuskuntien on ilmoitettava jakautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin 5 §:ssä säädetään suunnitelman rekisteröinnistä. Ilmoitukseen on liitettävä 21 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Suomalaisen osuuskunnan velkojien suojasta säädetään 6–8 §:ssä.

Suomalaisen osuuskunnan päätökseen jakautumisesta säädetään 4 luvun 12, 13 ja 15 §:ssä ja tämän luvun 9 ja 10 §:ssä. Suomeen rekisteröitävässä jakautumisessa jakautumispäätöksen oikeusvaikutuksista suomalaisessa osuuskunnassa säädetään 11 §:ssä.

23 § (28.12.2007/1417)

Suomeen rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osuuskunta on vastaanottava osuuskunta rajat ylittävässä jakautumisessa, jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien on ilmoitettava jakautuminen rekisteröitäväksi 13 §:ssä säädetyllä tavalla kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun jakautumiseen osallistuvat suomalaiset osuuskunnat ovat tehneet jakautumista koskevan päätöksen ja muille jakautumiseen osallistuville osuuskunnille on annettu sen valtion, jonka lainsäädäntöä sovelletaan jakautumiseen osallistuvaan ulkomaiseen osuuskuntaan, rekisteriviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen todistus jakautumisen edellytyksenä olevien toimien suorittamisesta ja muodollisuuksien täyttämistä. Täytäntöönpanoa koskevaan ilmoitukseen on lisäksi liitettävä jakautumiseen osallistuvan vastaanottavan suomalaisen osuuskunnan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautuvan osuuskunnan varat tulevat vastaanottavan suomalaisen osuuskunnan omistukseen jakautumissuunnitelman mukaisesti viimeistään silloin, kun jakautumisen voimaantulo rekisteröidään Suomessa.

Jakautumisen rekisteröinnin edellytyksiin tässä pykälässä tarkoitettussa jakautumisessa sovelletaan 14 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osuuskunnat hyväksyvät jäsenen sekä lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistajan 12 §:ään taikka sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvan oikeuden palautukseen tai lunastukseen ja henkilöstön edustamista koskevat säännöt on määritelty hallintoedustuslain mukaisesti sekä se, että kaikki jakautumiseen osallistuvat osuuskunnat ovat hyväksyneet jakautumissuunnitelman samoin ehdoin ja rekisteriviranomaiselle toimitetaan 1 momentissa tarkoitettut todistukset.

Rekisteriviranomaisen on viipymättä viran puolesta ilmoitettava jakautumisen rekisteröinnistä sille ulkomaiselle rekisteriviranomaiselle, jonka pitämään rekisteriin jakautuva ulkomainen osuuskunta on rekisteröity.

Jakautuvasta suomalaisesta osuuskunnasta annettavasta lopputilityksestä säädetään 16 §:ssä.

24 § (28.12.2007/1417)

Toiseen valtioon rekisteröitävän jakautumisen täytäntöönpano

Jos suomalainen osuuskunta jakautuu vastaanottavaan ulkomaiseen osuuskuntaan, jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osuuskuntien on haettava rekisteriviranomaiselta lupa jakautumisen täytäntöönpanoon kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa. Hakemukseen on liitettävä jakautumispäätökset sekä suomalaisen osuuskunnan hallituksen jäsenten

ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä, ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä. Jos jäsen taikka lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden tai muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistaja on vaatinut palautusta tai lunastusta 12 §:n, sääntöjen tai oikeuden ehtojen perusteella, siitä on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle täytäntöönpanoa koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettussa jakautumisessa 13 §:ää. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että jakautumiseen osallistuvat ulkomaiset osuuskunnat hyväksyvät jäsenen sekä lisäosuuden, sijoitusosuuden, optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan oikeuden omistajan 12 §:ään taikka sääntöihin tai oikeuden ehtoihin perustuvan oikeuden palautukseen tai lunastukseen ja rekisteriviranomaiselle esitetään selvitys henkilöstön osallistumisen järjestämisestä vastaanottavassa osuuskunnassa direktiivin 2005/56/EY 16 artiklaa vastaavalla tavalla. Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.

Jos tässä pykälässä tarkoitettuun jakautumiseen osallistuvan suomalaisen osuuskunnan omaisuuteen on voimassa yritys kiinnityslaisissa tarkoitettu yritys kiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 1 momentissa tarkoitettua luvan myöntämisestä todistuksen rajat ylittävään jakautumiseen osallistuvien suomalaisten osuuskuntien osalta. Rekisteriviranomaisen antamassa todistuksessa vahvistetaan, että jakautumiseen osallistuvat suomalaiset osuuskunnat ovat suorittaneet kaikki jakautumisen edellytyksenä olevat toimenpiteet ja täyttäneet lain edellyttämät muodollisuudet. Todistuksessa on mainittava rekisteriviranomaiselle ilmoitetusta 1 momentissa tarkoitettua palautuksesta ja lunastuksesta. Todistus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vastaanottavaan ulkomaiseen osuuskuntaan tai todistus raukeaa.

Rekisteriviranomaisen on jakautumisen rekisteröivän ulkomaisen rekisteriviranomaisen ilmoituksesta tai muun luotettavan selvityksen perusteella viran puolesta viipymättä poistettava kokonaisjakautumisessa jakautunut suomalainen osuuskunta rekisteristä ja osittaisjakautumisessa merkittävä jakautuminen rekisteriin.

Jos kokonaisjakautumisen tai osittaisjakautumisen voimaantulo tapahtuu vaiheittain sen vuoksi, että jakautuminen tulee voimaan eri aikoina vastaanottaviin osuuskuntiin sovellettavien lainsäädäntöjen mukaisesti, pidetään jakautumista voimaantulleiden osien osalta osittaisjakautumisena. Samoin menetellään, jos jakautumisen voimaantulo estyy jossakin valtiossa, vaikka jakautuminen toisessa valtiossa on tullut tai tulee voimaan jakautumissuunnitelman mukaisesti.

Jakautuvasta suomalaisesta osuuskunnasta annettavasta lopputilityksestä säädetään 16 §:ssä.

25 § (28.12.2007/1417)

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Rajat ylittävän jakautumisen oikeusvaikutuksista 23 §:ssä tarkoitettussa jakautumisessa säädetään 15 §:ssä.

Jakautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät 24 §:ssä tarkoitettussa jakautumisessa selvitysmenettelyttä vastaanottavalle osuuskunnalle, kun jakautuminen tulee voimaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön alaisuuteen vastaanottava osuuskunta kuuluu. Samanaikaisesti jakautuvan osuuskunnan osakkeenomistajille sekä optio-oikeuksien ja muiden lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijoille syntyy oikeus jakautumisvastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Osittaisjakautumisessa siirtyvät kuitenkin ainoastaan jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat. Jakautumiseen osallistuvien osuuskuntien yhteisvastuuseen ja kokonaisjakautumista koskevassa suunnitelmassa mainitsemattomien varojen jakamiseen sovelletaan 15 §:n 5 ja 6 momenttia. Kokonaisjakautumisessa jakautuva osuuskunta purkautuu, kun jakautuminen on tullut voimaan kaikkien vastaanottavien osuuskuntien osalta.

26 § (28.12.2007/1417)

Rajat ylittävän jakautumisen pätevyys

Rajat ylittävää jakautumista ei voida julistaa pätemättömäksi tai muuttaa sen jälkeen, kun se on tullut voimaan 25 §:n mukaisesti.

18 luku

Osuuskunnan muuttaminen osakeyhtiöksi

1 §

Yhteisömuodon muuttaminen ja osuuskunnan selvitystila

Osuuskunta voi muuttua osakeyhtiöksi ilman selvitysmenettelyä siten, että osuuskunnan jäsenet saavat vastikkeena osakeyhtiön kaikki osakkeet.

Jos jäsenelle tarjotaan osuuksien vastikkeeksi muuta omaisuutta kuin osakeyhtiön osakkeita, hänellä on oikeus saada tällaisen vastikkeen sijasta rahakorvaus, jollei säännöissä toisin määrätä.

Yhteisömuotoa voidaan muuttaa, vaikka osuuskunta on asetettu selvitystilaan, jollei sen omaisuutta ole ryhdytty jakamaan jäsenille.

2 § (21.7.2006/628)

Yhteisömuodon muutossuunnitelma

Osuuskunnan hallituksen on laadittava yhteisömuodon muutossuunnitelma, jota koskee soveltuvin osin, mitä 16 luvun 3–5 §:ssä säädetään kombinaatiosulautumisesta. Mitä mainituissa säännöksissä säädetään osuuskunnan säännöistä ja osuuksista, sovelletaan osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen ja osakkeisiin. Suunnitelmassa on lisäksi oltava ehdotus osakeyhtiön osakepääomasta ja muusta omasta pääomasta. Osakeyhtiön osakepääomaan ja siitä suunnitelmassa annettavaan selvitykseen sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 2 luvun 6 §:ssä säädetään. ([28.12.2007/1417](#))

Jos osuuskunta muutetaan julkiseksi osakeyhtiöksi, sovelletaan lisäksi, mitä osakeyhtiölain 19 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään.

3 §

Osuuskunnan kokouksen päätös

Osuuskunnan kokous päättää yhteisömuodon muuttamisesta siten kuin 4 luvussa säädetään.

Muilta osin päätöstä yhteisömuodon muuttamisesta koskee soveltuvin osin, mitä 4 luvun 26 §:n 4 momentissa ja 16 luvun 12 ja 18 §:ssä säädetään. ([28.12.2007/1417](#))

4 §

Jäsenyyden päättyminen

Osakeyhtiöksi muuttuvan osuuskunnan jäsenellä, joka ei ole kannattanut muutospäätöstä, on oikeus erota osuuskunnasta siten kuin 4 luvun 25 §:ssä säädetään.

Jos jäsenyys päättyy myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua yhteisömuodon muuttamista koskevasta osuuskunnan kokouksen päätöksestä, entisellä jäsenellä on oikeus hyväksytyyn muutossuunnitelman mukaiseen vastikkeeseen.

5 § (28.12.2007/1417)

Velkojien suoja ja muutoksen rekisteröinti

Osuuskunnan velkojilla on oikeus vastustaa yhteisömuodon muuttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoa, jos:

- 1) rekisteröitävän osakeyhtiön sidotun oman pääoman yhteismäärä on pienempi kuin se osuuskunnan oman pääoman yhteismäärä, josta on vähennetty ylijäämä ja sitä vastaavat erät;
- 2) osuuskunta palauttaa 4 §:n nojalla osuusmaksua enemmän tai aikaisemmin, kuin mitä palautuksesta säädetään 10 luvun 1–6 §:ssä; taikka

3) osuuskunnan säännöissä määrätään jäsenten lisämaksuvelvollisuudesta.

Velkojille annettavaan kuulutukseen ja velkojan oikeuteen vastustaa yhteisömuodon muuttamista sovelletaan, mitä 16 luvun 6 ja 7 §:ssä ja 15 §:n 2 momentissa säädetään.

Osakeyhtiölle valitun hallituksen on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus osakeyhtiöksi muuttamisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa yhteisömuodon muuttamista koskevasta osuuskunnan kokouksen päätöksestä. Muuttamista koskeva päätös raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään. Ilmoitusta koskee soveltuvin osin, mitä osakeyhtiön perustamisesta kaupparekisteriin tehtävästä ilmoituksesta säädetään.

6 §

Rekisteröinnin oikeusvaikutukset

Osuuskunta muuttuu osakeyhtiöksi, kun yhteisömuodon muuttaminen merkitään kaupparekisteriin. Samalla säännöissä määrätty jäsenten lisämaksuvelvollisuus lakkaa. Osuuskunnan oikeus 20 luvun 1 tai 2 §:ään taikka tilintarkastuslain 51 §:ssä tarkoitettuun vahingonkorvaukseen ei siirry osakeyhtiölle. (13.4.2007/462)

Yhteisömuodon muutoksen rekisteröinnistä osuuskunnan jäsenille syntyy oikeus vastikkeeseen ja heistä tulee osakeyhtiön osakkeenomistajia muutossuunnitelman mukaisesti. Samalla syntyy oikeus 4 §:ssä tarkoitettuun osuudesta maksetun määrän palautukseen ja vastikkeeseen.

Osuuskunnan hallituksen ja toimitusjohtajan on annettava osuuskunnan jäsenten kokouksessa tilitys, johon sovelletaan, mitä 16 luvun 17 §:ssä säädetään. (28.12.2007/1417)

19 luku

Selvitystila, purkaminen, rekisteristä poistaminen, saneeraus ja konkurssi

Päätös selvitystilasta ja rekisteristä poistamisesta

1 §

Osuuskunnan kokouksen ja rekisteriviranomaisen toimivalta

Osuuskunnan kokous päättää osuuskunnan asettamisesta selvitystilaan sekä selvitystilaan asettamista tai rekisteristä poistamista koskevan hakemuksen tekemisestä.

Rekisteriviranomainen määrää osuuskunnan selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä, jos jokin 3 §:ssä säädetyistä edellytyksistä on olemassa.

2 §

Osuuskunnan kokouksen päätös

Osuuskunnan kokouksen on päätettävä osuuskunnan asettamisesta selvitystilaan, jos osuuskunnan on sääntöjen mukaan lopetettava toimintansa tai jos jäsenmäärä on vähentynyt 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla (*pakkoselvitystila*). Omien sijoitusosuuksien mitätöimiseen liittyvästä osuuskunnan velvollisuudesta asettaa osuuskunta selvitystilaan säädetään 12 luvun 14 §:ssä. Osuuskunnan kokous voi päättää selvitystilaan asettamisesta myös muusta syystä (*vapaaehtoinen selvitystila*).

Vapaaehtoisen selvitystilan sijasta osuuskunnan kokous voi päättää selvitystilaan asettamista tai rekisteristä poistamista koskevan hakemuksen tekemisestä rekisteriviranomaiselle.

Osuuskunnan kokouksen päätökseen sovelletaan 4 luvun säännöksiä.

3 §

Rekisteriviranomaisen päätös

Rekisteriviranomainen määrää osuuskunnan selvitystilaan tai rekisteristä poistettavaksi, jos:

- 1) osuuskunnalla ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta;
- 2) osuuskunnalla ei ole rekisteriin merkittyä säännöissä edellytettyä toimitusjohtajaa;

- 3) osuuskunnalla ei ole rekisteriin merkittyä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 6 §:ssä tarkoitettua edustajaa;
- 4) osuuskunta ei ole rekisteriviranomaisen kehotuksesta huolimatta ilmoittanut 6 luvun 9 §:n mukaisesti tilinpäätösasiakirjoja rekisteröitäviksi vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä;
- 5) osuuskunta on sääntöjen määräyksen tai jäsenmäärän vähentymisen perusteella asetettava selvitystilaan tai osuuskunnan kokouksen on päätettävä omien sijoitusosuuksien mitätöimisestä tai selvitystilasta, mutta osuuskunnan kokous ei ole tehnyt tällaista päätöstä;
- 6) osuuskunta on asetettu konkurssiin, joka on rauennut varojen puutteeseen; taikka
- 7) osuuskunta on hakenut selvitystilaan asettamista tai rekisteristä poistamista.

Selvitystilaan määräämistä tai rekisteristä poistamista tarkoittavan asian voi, jollei asiasta muualla tässä luvussa säädetä toisin, panna vireille hallitus, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, osuuskunnan jäsen, velkoja tai muu, jonka oikeus saattaa riippua asianmukaisesta rekisteröinnistä tai selvitystilaan määräämisestä. Rekisteriviranomainen voi ottaa 1 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetun asian käsiteltäväksi myös omasta aloitteestaan.

Rekisteriviranomaisen on määrättävä osuuskunta selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä, jollei ennen asian ratkaisemista näytetä, ettei siihen enää ole perustetta.

4 §

Korjaus- ja huomautuskehotukset

Edellä 3 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa rekisteriviranomaisen on sopivalla tavalla kehotettava osuuskuntaa korjaamaan rekisteriin merkityissä tiedoissa olevat puutteet.

Jollei 1 momentissa tarkoitettuja puutteita korjata, kehotus on lähetettävä osuuskunnalle kirjallisesti, ja kehotuksesta on käytävä ilmi, että osuuskunta voidaan määrätä selvitystilaan tai poistaa rekisteristä, jollei puutteita korjata määräpäivään mennessä. Tämä kehotus on merkittävä viran puolesta rekisteriin ja julkaistava virallisessa lehdessä aikaisintaan neljä kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen määräpäivää. Samalla on kehotettava niitä jäseniä ja velkojia, jotka haluavat esittää selvitystilaan määräämistä tai rekisteristä poistamista koskevia huomautuksia, tekemään huomautuksensa kirjallisesti määräpäivään mennessä. Asia voidaan ratkaista, vaikka osuuskunnan ei voitaisi näyttää vastaanottaneen kehotusta.

Jos osuuskunta hakee selvitystilaan määräämistä tai rekisteristä poistamista, rekisteriviranomaisen on kehotettava osuuskunnan jäseniä ja velkojia esittämään huomautuksensa siten kuin 2 momentissa säädetään.

5 §

Rekisteristä poistamisen edellytykset

Jos osuuskunnan varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista, rekisteriviranomaisen on selvitystilaan määräämisen sijasta poistettava osuuskunta rekisteristä.

6 §

Selvitysmiesten valinta

Jos osuuskunnan kokous tai rekisteriviranomainen tekee päätöksen selvitystilasta, samalla on valittava yksi tai useampi selvitysmies hallituksen, toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston tilalle.

Jollei selvitystilassa olevalla osuuskunnalla ole rekisteriin merkittyjä toimikelpoisia selvitysmiehiä, rekisteriviranomaisen on määrättävä selvitysmiehet. Selvitysmiesten määräämistä voi hakea se, jonka oikeus voi riippua siitä, että osuuskunnalla on edustaja. Jos osuuskunnan varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista, rekisteriviranomaisen on selvitysmiehen määräämisen sijasta poistettava osuuskunta rekisteristä.

Selvitysmenettely

7 §

Selvitystilän alkaminen

Selvitystila alkaa, kun sitä koskeva päätös on tehty. Osuuskunnan kokous voi kuitenkin päättää, että vapaaehtoinen selvitystila alkaa päätöksentekopäivää myöhempänä päivänä.

8 §

Osuuskunnan kokouksen päätöksen rekisteröinti

Jos osuuskunnan kokous on tehnyt päätöksen osuuskunnan asettamisesta selvitystilaan, selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä selvitystilaa koskevasta päätöksestä ja selvitysmiesten valinnasta ilmoitus rekisteröimistä varten.

9 §

Tilinpäätös selvitystilaa edeltävältä ajalta

Jos osuuskunta on asetettu selvitystilaan, hallituksen ja toimitusjohtajan on viivytyksettä laadittava tilinpäätös ja konsernitilinpäätös siltä selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty osuuskunnan kokouksessa. Tilinpäätös on mahdollisimman pian esitettävä osuuskunnan kokouksessa. Tilinpäätöstä koskee soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta.

Jos 1 momentissa tarkoitettu aika käsittää myös edellisen tilikauden, tältä tilikaudelta on annettava erillinen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös.

Jos osuuskunnan kokous asettaa osuuskunnan vapaaehtoisesti selvitystilaan, se voi päättää, ettei 1 momentissa tarkoitettua tilinpäätöstä laadita. Päätös voidaan tehdä myös selvitystilaan asettamisen jälkeen.

Selvitysmiehet voivat osuuskunnan kokouksen päätöksestä huolimatta velvoittaa hallituksen ja toimitusjohtajan laatimaan tilinpäätöksen.

10 §

Julkinen haaste velkojille

Selvitysmiesten on haettava julkinen haaste osuuskunnan velkojille. Julkisesta haasteesta on voimassa, mitä julkisesta haasteesta annetussa laissa ([729/2003](#)) säädetään, jollei 2 momentista muuta johdu. ([15.8.2003/747](#))

Julkinen haaste haetaan rekisteriviranomaiselta. Haasteessa velkojia on kehotettava ilmoittamaan saatavansa kirjallisesti rekisteriviranomaiselle tämän ilmoittamaan määräpäivään mennessä. Mitä muussa laissa säädetään paikalletulopäivästä, koskee mainittua määräpäivää. Haaste on julkaistava virallisessa lehdessä viimeistään kuukausi ennen määräpäivää. Selvitysmiesten on viimeistään kolme viikkoa ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus osuuskunnan tunnetuille velkojille. Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sille ilmoitetuista saatavista selvitysmiehille viipymättä määräpäivän jälkeen.

Rekisteriviranomainen merkitsee haasteen antamisen rekisteriin viran puolesta.

11 §

Osuuskunnan kokous ja edustajisto selvitystilän aikana

Selvitystilassa olevan osuuskunnan kokoukseen sovelletaan osuuskunnan kokousta koskevia tämän lain säännöksiä, jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu. Jos se on tarpeen selvitystilän lopettamiseksi ja toiminnan jatkamiseksi, osuuskunnan kokous voi päättää myös sääntöjen muuttamisesta ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankkimisesta.

Selvitystilassa olevan osuuskunnan edustajiston jäsenten toimikausi jatkuu selvitystilän päättymiseen asti. Edustajiston kokous voi kuitenkin päättää, että sääntöjen mukainen edustajiston vaali järjestetään myös selvitystilän aikana.

12 §

Selvitysmiesten tehtävät

Mitä tässä laissa säädetään hallituksesta ja hallituksen jäsenistä, koskee myös selvitysmiehiä, jollei tämän

luvun säännöksistä muuta johdu.

Selvitysmiehet hoitavat osuuskunnan asioita selvitystilan aikana. Heidän on mahdollisimman pian muutettava rahaksi selvitystä varten tarvittava määrä osuuskunnan omaisuutta sekä maksettava osuuskunnan velat. Osuuskunnan liiketoimintaa saadaan jatkaa siinä määrin kuin tarkoituksenmukainen selvittely sitä vaatii.

13 §

Tilinpäätös selvitystilan aikana

Selvitysmiesten on laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, jotka on esitettävä varsinaisen osuuskunnan kokouksen hyväksyttäväksi. Mitä tässä laissa säädetään hallituksen esityksestä ylijäämää tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi, ei sovelleta näihin tilinpäätöksiin.

Oma pääoma voidaan merkitä taseeseen yhdeksi eräksi ja ilmoittaa sarakkeen ulkopuolella osuus-, lisäosuus- ja sijoitusosuuspääoma jaoteltuna lajeittain sääntöjen määräysten mukaan.

Omaisuutta ei saa merkitä taseeseen korkeampaan arvoon kuin todennäköiseen luovutushintaan luovutuksesta johtuvat erilliskulut vähennettyinä. Jos omaisuudesta arvioidaan saatavan olennaisesti enemmän kuin mitä taseeseen on merkitty tai jos velan ja selvityskulujen maksamiseen arvioidaan tarvittavan taseen mukaisesta velasta olennaisesti poikkeava määrä, näin arvioidut määrät on ilmoitettava sarakkeen ulkopuolella vastaavien omaisuus- ja velkaerien kohdalla.

14 §

Tilintarkastus selvitystilan aikana

Tilintarkastajien tehtävä ei lakkaa osuuskunnan joutuessa selvitystilaan. Mitä 7 luvussa säädetään, noudatetaan soveltuvin osin selvitystilan aikana. Tilintarkastuskertomuksen tulee lisäksi sisältää lausuma siitä, onko selvitystilaa tilintarkastajien mielestä tarpeettomasti pitkitetty.

15 §

Selvitystilassa olevan osuuskunnan konkurssi

Jos osuuskunnan varat eivät riitä velkojen maksamiseen, selvitysmiesten on luovutettava osuuskunnan omaisuus konkurssiin.

16 §

Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen jäsenille

Julkisen haasteen määräpäivän ja kaikkien tiedossa olevien velkojen maksamisen jälkeen selvitysmiesten on jaettava osuuskunnan omaisuus jäsenille. Jos velka on riitainen tai erääntymätön taikka sitä ei muusta syystä voida maksaa, velan maksamiseen tarvittavat varat on pantava erilleen ja jäännös jaettava. Jäsenelle voidaan turvaavaa vakuutta vastaan antaa ennakkoa hänen jako-osuudestaan.

Jäsenen jako-osuus on:

- 1) osuudelle tuleva osuus jaettavasta omaisuudesta, kuitenkin enintään osuusmaksusta osuuskunnalle suoritettu määrä; sekä
- 2) jäsenten lukumäärän mukainen osuus osuuksista maksettujen määrien palautuksen jälkeen jäävästä säästöstä.

Edellä 2 momentin estämättä säännöissä voidaan määrätä säästön:

- 1) jakamisesta jäsenille muun perusteen mukaan;
- 2) jakamisesta lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien omistajille; sekä
- 3) käyttämisestä säännöissä määrättyyn tai osuuskunnan kokouksen määräämään tarkoitukseen.

Jos jako-osuus on pienempi kuin jakamisen kustannukset, tuomioistuin voi selvitysmiesten hakemuksesta

määrätä jako-osuuden luovuttamisesta valtiolle. Muussa tapauksessa noudatetaan, mitä 21 §:ssä säädetään.

17 §

Lopputilitys

Suoritettuaan tehtävänsä selvitysmiesten on viivytyksettä annettava lopputilitys hallinnostaan laatimalla koko selvitysmenettelyä koskeva kertomus. Kertomuksessa on oltava myös selostus osuuskunnan omaisuuden jakamisesta. Kertomukseen on liitettävä tilinpäätöksiä koskevat asiakirjat koko selvitystilän ajalta. Jos osuuskunnassa on lain tai sääntöjen mukaan velvollisuus valita tilintarkastaja, kertomus liitteinen on annettava tilintarkastajille, joiden on kuukauden kuluessa kertomuksen saamisesta annettava lopputilitystä ja selvitystilän aikaista hallintoa koskeva tilintarkastuskertomus. ([13.4.2007/462](#))

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan selvitysmiesten on viivytyksettä kutsuttava jäsenet osuuskunnan kokoukseen, jossa lopputilitys käsitellään.

18 §

Purkuajankohta ja -ilmoitus

Osuuskunta on purettu, kun selvitysmiehet ovat esittäneet lopputilityksen osuuskunnan kokouksessa.

Selvitysmiesten on viivytyksettä ilmoitettava osuuskunnan purkaminen rekisteröitäväksi.

19 §

Jaon moittiminen ja jako-osuuden menettäminen

Jos jäsen tahtoo moittia jakoa, kanne osuuskuntaa vastaan on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lopputilitys esitettiin osuuskunnan kokouksessa.

Jäsen menettää oikeutensa jako-osuuteen, jollei hän ilmoittaudu nostamaan jako-osuutta viiden vuoden kuluessa siitä, kun lopputilitys esitettiin osuuskunnan kokouksessa.

20 §

Vahingonkorvauskanne puretun osuuskunnan lukuun

Puretun osuuskunnan jäsenet, joilla on vähintään neljäsosa tai säännöissä määrätty pienempi osa osuuskunnan koko äänimäärästä, voivat kirjallisesti vaatia selvitysmiehiä kutsumaan osuuskunnan kokouksen koolle käsittelemään 20 luvussa tarkoitetun kanteen nostamista. Tällöin noudatetaan, mitä 4 luvun 10 §:n 2 momentissa sekä 20 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään. Kanne on kuitenkin pantava vireille vuoden kuluessa lopputilityksen esittämisestä.

21 §

Selvitystilän jatkaminen

Jos osuuskunnan purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja tai osuuskuntaa vastaan nostetaan kanne taikka muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä, selvitystä on jatkettava. Selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten.

Selvitystä ei kuitenkaan 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa jatketa, jos osuuskunnan varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määräästä ei ole tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista.

22 §

Selvitystilän lopettaminen

Jos osuuskunnan kokous on päättänyt vapaaehtoisesta selvitystilasta taikka rekisteriviranomainen on määrännyt osuuskunnan selvitystilaan jäsenten lukumäärän vähentymisen perusteella, osuuskunnan kokous voi päättää selvitystilän lopettamisesta ja osuuskunnan toiminnan jatkamisesta. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, jos selvitystilaan on tämän lain tai sääntöjen mukainen peruste taikka jos osuuskunnan omaisuutta on jaettu tai jäseniltä on peritty lisämaksuja. Ennen päätöksen tekemistä on hankittava tilintarkastajien lausunto asiasta. Päätökseen sovelletaan muutoin, mitä 4 luvussa säädetään.

Kun 1 momentissa tarkoitettu päätös on tehty, osuuskunnalle on valittava johto sääntöjen mukaisesti.

Kun hallitus on valittu, selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä selvitystilän lopettamista koskevasta päätöksestä ja hallituksen vaalista ilmoitus rekisteröimistä varten. Päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen rekisteröintiä. Osuuskunnan velkojille haettu julkinen haaste jää vaikutuksitta, kun selvitystila on lopetettu tämän pykälän mukaisesti.

23 §

Toiminta purkamisen jälkeen

Purettu osuuskunta ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. Osuuskunnan puolesta sen purkamisen jälkeen tehdystä toimesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet. Selvitysmiehet voivat kuitenkin ryhtyä toimenpiteeseen selvitystoimien jatkamiseksi ja osuuskunnan asettamiseksi konkurssiin.

Jos osuuskunnan kanssa sen purkamisen jälkeen tehdyn sopimuksen osapuoli ei tiennyt, että osuuskunta oli purettu, hän voi luopua sopimuksesta.

Jos purettu osuuskunnalla ei ole selvitysmiestä, haasteen ja muun tiedoksiannon toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:ssä säädetään.

Rekisteristä poistaminen

24 §

Poistamisen ajankohta

Osuuskunta on poistettu rekisteristä, kun poistamista koskeva rekisteriviranomaisen päätös on merkitty rekisteriin.

25 §

Poistetun osuuskunnan edustajat

Rekisteristä poistettua osuuskuntaa edustaa tarvittaessa yksi tai useampi edustaja. Edustajien kelpoisuudesta toimia osuuskunnan puolesta säädetään 26 §:ssä. Edustajia koskee muutoin soveltuvin osin, mitä selvitysmiehistä säädetään. Edustajat valitaan ja erotetaan jäsenten kokouksessa, johon sovelletaan, mitä osuuskunnan kokouksesta säädetään.

Jos rekisteristä poistetulla osuuskunnalla ei ole edustajaa, haasteen ja muun tiedoksiannon toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:ssä säädetään.

26 §

Toiminta poistetun osuuskunnan lukuun

Rekisteristä poistettu osuuskunta ei poistamisen jälkeen voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. Osuuskunnan puolesta sen rekisteristä poistamisen jälkeen tehdystä toimesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet. Osuuskunnan edustajat voivat kuitenkin ryhtyä toimenpiteeseen selvitystoimien aloittamiseksi tai hakea osuuskunnan asettamista konkurssiin. Jos osuuskunnan kanssa sen rekisteristä poistamisen jälkeen tehdyn sopimuksen osapuoli ei tiennyt, että osuuskunta oli poistettu rekisteristä, hän voi luopua sopimuksesta.

Rekisteristä poistetun osuuskunnan edustajat voivat 1 momentin säännöksistä huolimatta ryhtyä toimiin, jotka ovat välttämättömiä osuuskunnan velan maksamiseksi tai osuuskunnan omaisuuden arvon säilyttämiseksi. Osuuskunnan puolesta tehdyistä toimista on tarvittaessa tehtävä merkintä osuuskunnan kirjanpitoon. Rekisteristä poistamisen vaikutuksesta yrityskiinnityksen voimassaoloon säädetään yrityskiinnityslaisissa.

27 §

Poistetun osuuskunnan varojen jakaminen

Rekisteristä poistetun osuuskunnan varoja voidaan jakaa osuuskunnan jäsenille vain, jos osuuskunta selvitetään tässä luvussa säädetyllä tavalla. Osuuskunnan edustajat voivat kuitenkin jakaa osuuskunnan omaisuuden jäsenille ilman selvitysmenettelyä, jos rekisteristä poistamisesta on kulunut viisi vuotta,

osuuskunnan varat ovat enintään 8 000 euroa ja osuuskunnalla ei ole tunnettuja velkoja. Jäsenet vastaavat saamiensa varojen määrällä osuuskunnan velkojen maksamisesta.

28 §

Vahingonkorvauskanne poistetun osuuskunnan lukuun

Rekisteristä poistetun osuuskunnan jäsenet, joilla on vähintään neljäsosa tai säännöissä määrätty pienempi osa osuuskunnan koko äänimäärästä, voivat kirjallisesti vaatia osuuskunnan edustajia kutsumaan osuuskunnan kokouksen koolle käsittelemään 20 luvussa tarkoitetun kanteen nostamista. Tällöin noudatetaan, mitä 4 luvun 10 §:n 2 momentissa sekä 20 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään.

29 §

Poistetun osuuskunnan selvittäminen

Jos rekisteristä poistamisen jälkeen tarvitaan selvitystoimia, rekisteriviranomaisen on sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrättävä osuuskunta selvitystilaan. Osuuskuntaa ei kuitenkaan määrätä selvitystilaan, jos osuuskunnan varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastataksaan selvitysmenettelyn kustannuksista.

Yrityssaneeraus ja konkurssi

30 §

Saneeraus

Hakemus osuuskuntaa koskevan, yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta voidaan tehdä osuuskunnan kokouksen päätöksellä. Myös hallitus voi tehdä hakemuksen, jos se katsoo asian kiireellisyyden sitä vaativan. Hallituksen on tällöin viipymättä kutsuttava koolle osuuskunnan kokous käsittelemään kysymystä hakemuksen jatkamisesta.

31 §

Konkurssi

Osuuskunnan omaisuus voidaan luovuttaa konkurssiin vain hallituksen tai, jos osuuskunta on selvitystilassa, selvitysmiesten päätöksellä. Konkurssin aikana osuuskuntaa edustavat konkurssivelallisena hallitus ja toimitusjohtaja taikka ennen konkurssin alkamista valitut selvitysmiehet. Konkurssin aikana voidaan kuitenkin valita uusia hallituksen jäseniä tai uusia selvitysmiehiä.

Jos konkurssin päättyessä omaisuutta ei ole jäljellä, osuuskunta on purettu, kun konkurssissa on hyväksytty lopputilitys. Pesänhoitajan on viivytyksettä tehtävä purkamisesta ilmoitus Oikeusrekisterikeskukselle, josta tieto välitetään rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkittäväksi. (20.2.2004/142)

Jos omaisuutta on jäljellä konkurssin päättyessä eikä osuuskunta ollut selvitystilassa, kun sen omaisuus luovutettiin konkurssiin, hallituksen on viipymättä kutsuttava osuuskunnan kokous koolle päättämään, onko osuuskunnan toimintaa jatkettava vai onko osuuskunta asetettava selvitystilaan. Jos osuuskunnan kokous tekee osuuskunnan toiminnan jatkamista koskevan päätöksen, hallituksen on viipymättä tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Jos osuuskunta on selvitystilassa, kun se asetetaan konkurssiin, noudatetaan, mitä 20 §:ssä säädetään.

Jos osuuskunnan konkurssi on päättynyt ja osuuskunnalle ilmaantuu uusia varoja, menetellään 3 momentissa säädetyllä tavalla.

20 luku

Vahingonkorvausvelvollisuus

1 §

Johdon vastuu

Hallituksen jäsen, hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja tai selvitysmies on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut osuuskunnalle. Sama koskee vahinkoa, jonka hän on tätä lakia tai sääntöjä rikkomalla aiheuttanut jäsenelle tai jollekulle muulle.

2 §

Jäsenen vastuu

Jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän myötävaikuttamalla tämän lain tai sääntöjen rikkomiseen tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta on aiheuttanut osuuskunnalle, jäsenelle tai jollekulle muulle.

3§

Vastuun sovittelu ja jakaminen

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakaantumisesta useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

4§

Päätös kanteen vireillepanosta

Vahingonkorvauskanteen vireillepanosta osuuskunnan lukuun 1 tai 2 §:n taikka tilintarkastuslain 51 §:n nojalla päätetään osuuskunnan kokouksessa. Hallituksella on kuitenkin oikeus päättää rangaistavaan tekoon perustuvan korvauskanteen vireillepanosta. (13.4.2007/462)

Osuuskunnan kokouksen päätös vastuuvapauden myöntämisestä tai kanteen nostamatta jättämisestä ei estä osuuskuntaa panemasta vireille kannetta, jos kokoukselle ei tilinpäätöksessä tai tilintarkastuskertomuksessa taikka muutoin ole annettu olennaisesti oikeita ja täydellisiä tietoja kanteen perusteena olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä.

Jos osuuskunta asetetaan konkurssiin hakemuksesta, joka on tehty kahden vuoden kuluessa siitä, kun osuuskunnan kokouksessa päätettiin myöntää vastuuvapaus tai olla nostamatta kannetta, konkurssipesä saa tämän päätöksen estämättä panna kanteen vireille. Sama koskee selvittäjää, jos edellä mainitun ajan kuluessa on aloitettu osuuskuntaa koskeva, yrityksen saneerausesta annetussa laissa tarkoitettu menettely.

5§

Vähemmistön kanneoikeus

Jäsenten vaatimuksesta kanne voidaan panna vireille osuuskunnan lukuun 4 §:n 1 ja 2 momentin estämättä, jos:

- 1) osuuskunnan kokouksessa on myönnetty vastuuvapaus tai muutoin päätetty olla nostamatta korvauskannetta, mutta päätöstä vastaan ovat äänestäneet jäsenet, joilla on vähintään neljäsosa tai säännöissä määrätty pienempi osa osuuskunnan koko äänimäärästä;
- 2) päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä koskevassa asiassa ei ole tehty kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä; taikka
- 3) päätöstä korvauskanteen nostamista koskevassa asiassa ei muutoin ole tehty kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asiaa olisi pitänyt käsitellä osuuskunnan kokouksessa.

Kanteen voivat panna vireille jäsenet, joilla on vähintään neljäsosa tai säännöissä määrätty pienempi osa osuuskunnan koko äänimäärästä. Jos jäsen luopuu kanteesta sen vireillepanon jälkeen, muut kanteen vireille panneet jäsenet voivat jatkaa kanteen ajamista.

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettua osuuskunnan kokouksen päätöksestä tai 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymisestä tai, jos on vaadittu 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimittamista, siitä kun tarkastuksesta annettu lausunto on esitetty osuuskunnan kokouksessa, tai kun tarkastajan määräämistä tarkoittava hakemus on hylätty.

Kanteen vireille panneet jäsenet vastaavat oikeudenkäyntikuluista. He ovat kuitenkin oikeutettuja saamaan osuuskunnalta korvauksen niistä siinä määrin kuin osuuskunnalle oikeudenkäynnillä voitettua varat siihen riittävät. Tuomioistuin voi määrätä, että kanteen vireille panneille jäsenille on suoritettava heidän osuuksilleen tuleva osuus osuuskunnalle voitetuista varoista.

6§

Kanteen vireillepanoajat

Kannetta osuuskunnan lukuun 1 tai 2 §:n taikka tilintarkastuslain 51 §:n nojalla ei voida panna vireille, ellei kanne perustu rangaistavaan tekoon: (13.4.2007/462)

- 1) hallituksen jäsentä, hallintoneuvoston jäsentä tai toimitusjohtajaa vastaan, kolmen vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jona kanteen perusteena oleva päätös tehtiin tai kanteen perusteena olevaan toimenpiteeseen ryhdyttiin;
- 2) tilintarkastajaa vastaan, kolmen vuoden kuluttua siitä, kun se tilintarkastuskertomus, lausunto tai todistus, johon kanne perustuu, esitettiin; eikä
- 3) jäsentä vastaan, kahden vuoden kuluttua päätöksestä tai toimenpiteestä, johon kanne perustuu.

Jos osuuskunnan lukuun ajettavan kanteen vireillepanoaika on kulunut umpeen, 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua kannetta ei voida panna vireille sen jälkeen, kun kuukausi on kulunut konkurssissa toimitetusta valvonnasta.

21 luku (31.1.2003/72)
(31.1.2003/72)

21 luku on kumottu L:lla 31.1.2003/72.

L:lla 72/2003 kumottua 21 lukua sovelletaan säästökassatoimintaan L:n 72/2003 rajoitusten mukaisesti 15.2.2013 saakka. Aiempi sanamuoto kuuluu:

21 luku**Säästökassatoiminta**

Säästökassatoimintaa harjoittava osuuskunta ja toiminnan säännöt

1 §**Toiminnan edellytykset**

Osuuskunta, jonka pääasiallisena toimialana on vähittäiskauppa, saa toimintansa rahoittamiseksi harjoittaa säästökassatoimintaa vastaanottamalla takaisin maksettavia euromääräisiä rahavaroja jäseniltään 7 §:ssä tarkoitettut ehdot täyttävälle tilille (*jäsensijoitus*), jos osuuskunnan jäsenmäärä on vähintään 500 ja rahana maksettu osuuspääoma vähintään 80 000 euroa.

Osuuskunta, joka on konsernin emo- tai tytärosuuskunta, saa vastaanottaa jäsensijoituksia vain, jos konsernin pääasiallisena toimialana on vähittäiskauppa.

2 §**Toiminnan edellytysten lakkaaminen**

Jos säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan jäsenmäärä tai osuuspääoma laskee alle 1 §:n 1 momentissa säädetyn, osuuskunnan on keskeytettävä jäsensijoitusten vastaanottaminen. Jos jäsenmäärä tai osuuspääoma ei palaudu 1 §:n 1 momentissa säädettyyn kuuden kuukauden kuluessa, osuuskunnan on lopetettava säästökassatoiminta. Osuuskunnan on tällöin sanottava irti jäsensijoitusvarat ja sen jälkeen lopetettava jäsensijoitustilit tiliehtojen mukaisesti.

Jos osuuskunta on 1 momentin mukaisesti lopettanut säästökassatoiminnan, osuuskunta ei saa uudestaan aloittaa säästökassatoimintaa ennen kuin sen jäsenmäärä ja osuuspääoma ovat olleet 1 §:n 1 momentissa säädetyn mukaiset yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuoden.

Jos säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan taikka, jos osuuskunta on kirjanpitolaissa tarkoitettu emotai tytäryritys, konsernin pääasiallisena toimialana ei enää ole vähittäiskauppa, osuuskunnan on lopetettava säästökassatoiminta sekä sanottava irti jäsensijoitusvarat ja sen jälkeen lopetettava jäsensijoitustilit tiliehtojen mukaisesti.

Jos osuuskunta on 3 momentin mukaisesti lopettanut säästökassatoiminnan, osuuskunta ei saa uudestaan aloittaa säästökassatoimintaa ennen kuin osuuskunnan tai konsernin pääasiallisena toimialana on vähintään

yhden täyden tilikauden ollut vähittäiskauppa.

Jäsensijoituksen tehneellä jäsenellä on oikeus irtisanoa määräaikaissijoitus erääntymään välittömästi, jos osuuskunta on lopettanut säästökassatoiminnan 1 tai 3 momentissa säädetyllä tavalla.

3 §

Säästökassatoiminnan säännöt

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan on otettava sääntöjensä osaksi säästökassatoimintaa koskevat säännöt. Osuuskunnan on toimitettava ne ja niiden muutokset valtiovarainministeriön vahvistettaviksi. Osuuskunta ei saa aloittaa säästökassatoimintaa ennen kuin ministeriö on vahvistanut säästökassatoimintaa koskevat säännöt. Säästökassatoimintaa koskevat säännöt eivät saa sisältää jäsenten kannalta kohtuuttomia määräyksiä.

Säästökassatoimintaa koskevissa säännöissä on mainittava ainakin:

- 1) keiltä jäsensijoituksia saadaan vastaanottaa;
- 2) missä jäsensijoituksia voidaan vastaanottaa;
- 3) kuinka säästökassatoiminnan tarkastus järjestetään, erityisesti säästökassatarkastuksen suorittavien tilintarkastajien oikeudet, velvollisuudet ja tarkastuksen sisältö;
- 4) kuinka 10 §:ssä säädetyin kassavarantovelvoitteen seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään;
- 5) miten jäsensijoitusten rajat määrätään;
- 6) miten jäsensijoituksia koskevat tiedonannot toimitetaan jäsensijoituksen tehneiden jäsenten tietoon;
- 7) milloin ja missä 13 §:ssä tarkoitettu osavuosikatsaus sekä 14 §:ssä tarkoitettu tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote ovat jäsensijoituksen tehneiden jäsenten saatavilla.

Säästökassatoimintaa koskeviin sääntöihin on lisäksi otettava muut valtiovarainministeriön tarpeellisiksi katsomat määräykset.

Säästökassatoimintaa koskevissa säännöissä ei voida määrätä, että osuuskunnalla on erityisiä säästökassakonttoreita, joissa ei ole muuta toimintaa.

Säästökassan toiminta

4 §

Tilinomistaja

Osuuskunta saa ottaa jäsensijoituksia vastaan ainoastaan jäseniltään ja jäsentensä alaikäisiltä lapsilta (*jäsensijoittaja*) heidän omistamilleen tileille.

Jos jäsensijoittajan jäsenyys osuuskunnassa lakkaa tai jos jäsensijoitukseen perustuva saaminen siirtyy sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka ei ole osuuskunnan jäsen, osuuskunnan on sanottava jäsensijoitusvarat irti vuoden kuluessa siitä, kun osuuskunta on saanut tapahtumasta tiedon, ja sen jälkeen lopetettava jäsensijoitustili tilehtojen mukaisesti. Näin on meneteltävä myös, kun alaikäinen jäsensijoittaja tulee täysivaltaiseksi. Määräaikaissijoitus on kuitenkin voimassa sen eräpäivään asti.

5 §

Säästökassan toimipisteet

Osuuskunta voi vastaanottaa jäsensijoituksia osuuskunnan, sen tytäryrityksen ja osuuskunnan keskusliikkeen sekä osuuskunnan osakkuusyrittäksen, jonka äänimäärästä ja osakepääomasta säästökassatoimintaa harjoittavat osuuskunnat omistavat enemmistön, sellaisissa Suomessa sijaitsevista toimipisteistä, joissa se säästökassatoimintaa koskevien sääntöjen mukaan on sallittu.

6 §

Säästökassatoiminnan markkinointi

Osuuskunta ei saa säästökassatoimintaansa markkinoidessaan antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja eikä muutoinkaan käyttää jäsensijoittajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista menettelyä.

Markkinaoikeus voi kieltää osuuskuntaa jatkamasta 1 momentin vastaista markkinointia taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia. Markkinaoikeus voi myös antaa kiellon väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu. Kiellon noudattamista voidaan tehostaa uhkasakolla.

7 §

Jäsentilin ehdot

Jäsenarjoitusten vastaanottamisessa käytettävien jäsenarjoitustilien yleiset ehdot hyväksyy valtiovarainministeriö. Tiliehdot eivät saa sisältää jäsenarjoittajien kannalta kohtuuttomia tai kilpailua vääristäviä määräyksiä.

Jäsenarjoituksesta osuuskunta saa suorittaa hyvityksenä ainoastaan tiliehtojen mukaisen koron. Jäsenarjoitukseen perustuvan muun etuuden antaminen on kielletty.

8 §

Jäsenarjoitustodiste

Jos jäsenarjoituksesta annetaan erillinen todiste, se on asetettava nimetylle henkilölle. Todisteeseen ja tilirekisteriin merkitään jäsenarjoittajan tai, jos jäsenarjoittaja on alaikäinen, hänen vanhempansa jäsennumero osuuskunnassa. Jäsenarjoitus voidaan siirtää ainoastaan nimetylle henkilölle, mistä on oltava maininta todisteessa. Jäsenarjoitustilin käyttöön voidaan liittää ehto, jonka mukaan tiliä voi käyttää muukin kuin jäsenarjoittaja.

Jos säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan jäsenarjoituksesta antama todiste, jossa on nimenomainen ehto, ettei varoja saa nostaa palauttamatta todistetta tai tekemättä siihen maksumerkintää, on kadonnut, asiakirjan omistajan on annettava katoamisesta tieto osuuskunnalle ja samalla ilmoitettava, milloin ja miten asiakirja on kadonnut. Osuuskunnan on kuulutettava todisteen katoamisesta ilmoituksella, joka on asiakirjan omistajan kustannuksella julkaistava kerran virallisessa lehdessä. Jollei asiakirjaa ole löydetty kuuden kuukauden kuluessa kuuluttamisesta, todisteen omistaja on oikeutettu tiliehtojen mukaisesti perimään saatavansa, eikä entinen todiste anna puhevaltaa osuuskuntaa vastaan sen jälkeen, kun jäsenarjoitusvarat on maksettu.

9 §

Kuittaus

Säästökassatoimintaa harjoittava osuuskunta ei saa vastasaatavallaan kuitata sellaisia yksityishenkilön jäsenarjoitustilillä olevia tai hänelle maksettaviksi osoitettuja varoja, joita ei lain mukaan saa ulosmitata. Osuuskunnan on ennen kuittausta selvitettävä varojen ulosmittauskelpoisuus. Kuittausvaatimuksesta on ilmoitettava jäsenarjoittajalle. Tämän momentin vastainen kuittaus on mitätön.

Jos varojen ulosmittauskelpoisuuden selvittäminen ei ole mahdollista ilman kohtuutonta vaivaa, osuuskunta saa kuitenkin vaatia kuittausta, jos se ilmoittaa jäsenarjoittajalle kuittausvaatimuksen yhteydessä kirjallisesti 1 momentissa säädetystä kuittausoikeuden rajoituksesta sekä tässä momentissa säädetystä kuittauksen peruuntumisesta. Kuittaus peruuntuu, jos jäsenarjoittaja 14 päivän kuluessa kuittausvaatimuksesta tiedon saatuaan esittää selvityksen siitä, etteivät varat ole ulosmittauskelpoisia. Jollei kuittausvaatimuksen tiedoksisaannin ajankohdasta voida esittää muuta selvitystä, vaatimuksen katsotaan tulleen jäsenarjoittajan tietoon seitsemäntenä päivänä vaatimusta koskevan ilmoituksen lähettämisestä. Jos jäsenarjoittajalle ei anneta tässä momentissa säädettyjä tietoja, kuittaus on mitätön.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske jäsenarjoittajan nimenomaiseen valtuutukseen perustuvia veloituksia jäsenarjoitustilillä olevista varoista. Jäsenarjoittaja voi peruuttaa valtuutuksen milloin tahansa. Sopimus, jolla vähennetään jäsenarjoittajalle tämän pykälän mukaan kuuluvia oikeuksia, on mitätön.

10 §

Kassavaranto

Säästökassatoimintaa harjoittavalla osuuskunnalla on oltava jäsensijoitusten laatuun ja määrään nähden riittävä kassavaranto, joka on vähintään 25 prosenttia vaadittaessa maksettavien jäsensijoitusten määrästä ja vähintään 10 prosenttia osuuskunnan muiden jäsensijoitusten määrästä.

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan kassavarantoon luetaan:

- 1) osuuskunnan kassa;
- 2) kuukauden kuluessa eräännyvät ja kuukauden irtisanomisajan kuluttua nostettavissa olevat saamiset kotimaisilta ja niihin rinnastettavilta ulkomaisilta luottolaitoksilta sekä säästökassatoimintaa harjoittavien osuuskuntien keskusliikkeeltä;
- 3) helposti markkinoitavat saamistodisteet.

11 §

Jäsensijoitusten vakuudet

Säästökassatoimintaa harjoittava osuuskunta voi järjestää takauksen tai muun vakuuden jäsensijoittajan saamisen turvaamiseksi. Vakuusjärjestelystä ja sen kattavuudesta on annettava selostus osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöstiedotteessa. Jos osuuskunta ei ole järjestänyt takausta tai muuta vakuutta, myös tästä on mainittava osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöstiedotteessa. Osuuskunnan on lisäksi 15 §:n mukaisesti julkistettava tieto vakuusjärjestelyissä tai vakuudenarvossa tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Osuuskunnan tiedonantovelvollisuus

12 §

Tiedonantovelvollisuus

Säästökassatoimintaa harjoittava osuuskunta on velvollinen pitämään riittävät tiedot jäsensijoituksen arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista jäsensijoittajien saatavilla kaikissa niissä toimipisteissä, joissa jäsensijoituksia osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevien sääntöjen mukaan voidaan vastaanottaa.

13 §

Osavuosikatsaus ja vuosikatsaus

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan on laadittava osavuosikatsaus kultakin yli kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan. Osavuosikatsaus on laadittava tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta.

Jos osuuskunnan tilikautta on pidennetty säännöissä aikaisemmin määrätystä, osuuskunnan on lisäksi laadittava vuosikatsaus tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta. Mitä osavuosikatsauksesta säädetään, koskee myös vuosikatsausta.

Osuuskunnan hallitus antaa osavuosikatsauksen. Jos osuuskunnan tilintarkastaja on tarkastanut katsauksen, tilintarkastajan mahdolliset muistutukset ja huomautukset on liitettävä katsaukseen.

Jos osuuskunnan on laadittava konsernitilinpäätös, osavuosikatsaus annetaan konsernin tietoina.

Osavuosikatsaus on laadittava hyvän kirjanpitoavan mukaisesti, ja siinä on annettava oikeat ja riittävät tiedot, jotta jäsensijoittaja voi tehdä perustellun arvion osuuskunnan toiminnasta ja tuloksesta sekä niiden kehityssuunnasta.

Osavuosikatsauksessa on selostettava osuuskunnan toimintaa, tuloskehitystä ja investointeja sekä rahoitustilanteen ja toimintaympäristön muutoksia edellisen tilikauden jälkeiseltä ajalta. Katsauskaudella toimintaan ja tulokseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista on annettava selostus.

Osavuosikatsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietojen kanssa. Osavuosikatsauksessa on myös selostettava osuuskunnan toiminnan ja tuloksen kannalta olennaisia katsauskauden jälkeisiä tapahtumia sekä osuuskunnan todennäköistä kehitystä kuluvana tilikautena siinä määrin kuin se on mahdollista. Tarkemmat säännökset katsauksen sisällöstä ja annettavien tietojen esittämistavasta annetaan valtiovaraministeriön asetuksella.

Osavuosikatsaus on asetettava jäsensijoittajien nähtäville ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen

kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä.

Osavuosikatsaus on pidettävä jäsenarjoittajien nähtävänä kaikissa niissä toimipisteissä, joissa jäsenarjoituksia osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevien sääntöjen mukaan voidaan ottaa vastaan. Osavuosikatsaus on lisäksi pyynnöstä toimitettava maksutta jäsenarjoittajille.

Osuuskunnalle voidaan hakemuksesta myöntää poikkeus osavuosikatsauksen sisällöstä ja laatisemisesta, jos poikkeuksen myöntäminen ei vaaranna jäsenarjoittajien asemaa. Poikkeuksen myöntämisen perusteista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

Poikkeuksen osavuosikatsauksen sisällöstä myöntää kirjanpitolautakunta ja poikkeuksen katsauksen laatisemisesta valtiovarainministeriö. Katsaukseen on sisällytettävä maininta poikkeuksesta. Kirjanpitolautakunnan ja valtiovarainministeriön on välittömästi ilmoitettava poikkeusta koskevasta hakemuksesta ja sitä koskevasta ratkaisusta toisilleen.

14 §

Tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan on annettava tilinpäätöksessään oikeat ja riittävät tiedot jäsenarjoituksen arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista. Tarkemmat säännökset tilinpäätöksen sisällöstä ja annettavien tietojen esittämistavasta annetaan valtiovarainministeriön asetuksella.

Tilinpäätös on pidettävä jäsenarjoittajien nähtävänä viimeistään viikkoa ennen osuuskunnan varsinaista kokousta kaikissa niissä toimipisteissä, joissa jäsenarjoituksia osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevien sääntöjen mukaan voidaan ottaa vastaan. Tilinpäätöksen ohessa jäsenarjoittajien nähtävänä on pidettävä myös tilintarkastuskertomus. Osuuskunnan on kuitenkin asetettava tilintarkastuskertomus jäsenarjoittajien nähtäville välittömästi, jos tilintarkastajat:

- 1) ovat tehneet muistutuksen suorittamansa tilintarkastuksen perusteella;
- 2) eivät puolla taseen ja tuloslaskelman vahvistamista tai vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille;
- 3) eivät ole yhtyneet hallituksen ehdotukseen ylijäämän käyttämisestä, mikäli päätöksen tekeminen siitä 8 luvun 2–5 §:n mukaan saattaa tulla kysymykseen, tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi; tai
- 4) katsovat, että tilikauden aikana jäsenarjoittajien nähtäville asetettuja osavuosikatsauksia ei ole laadittu niitä koskevien sääntösten mukaisesti.

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan on laadittava tilinpäätöksen pääkohdat sisältävä tiedote välittömästi tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen (*tilinpäätöstiedote*). Jos osuuskunnan on laadittava konsernitilinpäätös, tilinpäätöstiedote annetaan konsernin tietoina. Tarkemmat säännökset tilinpäätöstiedotteen sisällöstä ja annettavien tietojen esittämistavasta annetaan valtiovarainministeriön asetuksella.

Tilinpäätöstiedote on pidettävä jäsenarjoittajien nähtävänä kaikissa niissä toimipisteissä, joissa jäsenarjoituksia osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevien sääntöjen mukaan voidaan ottaa vastaan.

Tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote on pyynnöstä toimitettava maksutta jäsenarjoittajille.

Osuuskunnalle voidaan hakemuksesta myöntää poikkeus tilinpäätöksen sisällöstä sekä tilinpäätöstiedotteen sisällöstä ja laatisemisesta, jos poikkeuksen myöntäminen ei vaaranna jäsenarjoittajien asemaa. Poikkeuksen myöntämisen perusteista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella. Poikkeuksen tilinpäätöksen ja tilinpäätöstiedotteen sisällöstä myöntää kirjanpitolautakunta ja poikkeuksen tilinpäätöstiedotteen laatisemisesta valtiovarainministeriö. Tilinpäätökseen ja tilinpäätöstiedotteeseen on sisällytettävä maininta poikkeuksesta. Kirjanpitolautakunnan ja valtiovarainministeriön on välittömästi ilmoitettava poikkeusta koskevasta hakemuksesta ja sitä koskevasta ratkaisusta toisilleen.

15 §

Jatkuva tiedonantovelvollisuus

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan on ilman aiheetonta viivästystä julkistettava kaikki sellaiset päätöksensä sekä osuuskuntaa ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan jäsensijoituksen arvoon.

Valtiovarainministeriö voi hakemuksesta myöntää 1 momentissa säädetystä julkistamisvelvollisuudesta poikkeuksen, jos julkistamatta jättäminen ei vaaranna jäsensijoittajien asemaa. Edellytyksenä on lisäksi, että julkistaminen olisi yleisen edun vastaista tai siitä olisi osuuskunnalle olennaista haittaa. Poikkeusta on haettava välittömästi velvollisuuden synnyttyä.

Tarkastus, tiedonsaantioikeus ja salassapitovelvollisuus

16 §

Säästökassatoiminnan tarkastus

Osuuskunnan tilintarkastajat tarkastavat myös säästökassatoimintaa.

Säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan kokouksen on valittava vähintään yksi tilintarkastaja, joka on Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Jos osuuskunnalla on keskusliike, yhdeksi tilintarkastajaksi on valittava keskusliikkeen nimeämä hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastajien oikeuksista ja velvollisuuksista sekä tarkastuksen sisällöstä määrätään osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevissa säännöissä.

17 §

Ministeriön tiedonsaantioikeus

Valtiovarainministeriöllä on oikeus saada säästökassatoimintaa harjoittavalta osuuskunnalta ja sen tilintarkastajalta ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavat tiedot sekä jäljennökset ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamisen kannalta tarpeellisiksi katsomista asiakirjoista ja muista tallenteista.

18 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava osuuskunnan hallitukselle ja valtiovarainministeriölle osuuskuntaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

- 1) olennaisesti rikkovan säästökassatoimintaa koskevia säännöksiä tai hallinnollisia määräyksiä taikka tiliehtoja;
- 2) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutukseen tai tilinpäätöksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen; taikka
- 3) vaarantavan osuuskunnan toiminnan jatkumisen.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sellaista seikkaa tai päätöstä, jonka tilintarkastaja on saanut tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä osuuskunnan kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä tai säätiössä.

Osuuskunnan hallituksen on julkistettava 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu tilintarkastajan ilmoitus 12 ja 15 §:ssä säädetyllä tavalla.

Tilintarkastaja on velvollinen korvaamaan taloudellisen vahingon, joka osuuskunnalle on aiheutunut liiketoimen selvittämisestä, epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittamisesta taikka liiketoimen keskeyttämisestä tai liiketoimesta kieltäytymisestä vain, jos tilintarkastaja ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota häneltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia. Tilintarkastajan korvausvelvollisuudesta on muutoin voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa säädetään.

19 §

Salassapitovelvollisuus

Joka osuuskunnan, sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön tai säätiön taikka osuuskunnan keskusliikkeen toimielimen jäsenenä, varajäsenenä tai palveluksessa taikka sen toimeksiannosta säästökassatoimintaan liittyvää tehtävää suorittaessaan on saanut tietää jäsensijoittajan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään osuuskunnan kokoukselle, edustajistolle eikä kokoukseen osallistuvalla jäsenelle.

Osuuskunnalla ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvalla yhteisöllä ja säätiöllä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain mukaan oikeus saada sellaisia tietoja.

Osuuskunnalla ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin kuuluvalla yhteisölle tai säätiölle taikka osuuskunnan keskusliikkeelle, jos sen hallintoelinten jäseniä tai sen henkilöstöä koskee 1 momentissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus.

Erinäisiä säännöksiä

20 §

Poikkeaminen säästökassatoimintaa koskevista säännöksistä ja määräyksistä

Jos säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tai varajäsen, osuuskunnan palveluksessa oleva tai tilintarkastaja ei ole toiminnassaan noudattanut tämän luvun tai rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) säännöksiä, osuuskunnan sääntöjä tai säästökassatoimintaa koskevia sääntöjä tai viranomaisen määräyksiä, lääninhallitus voi tilintarkastajan tai osuuskunnan jäsenen hakemuksesta sakon uhalla velvoittaa säännöksiä tai määräyksiä rikkoneen täyttämään velvollisuutensa.

Jos säästökassatoimintaa harjoittavan osuuskunnan toiminnassa on olennaisesti poikettu lain tai asetuksen säännöksistä, viranomaisen lain tai asetuksen perusteella antamista määräyksistä tai osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevista säännöistä taikka jos osuuskunta ei enää täytä säästökassatoiminnalle säädettyjä edellytyksiä, lääninhallitus voi tilintarkastajan, osuuskunnan jäsenen tai sellaisen jäsensijoittajien etujen valvomiseksi toimivan rekisteröidyn yhdistyksen vaatimuksesta, jonka jäsenistä vähintään puolet on jäsensijoittajia, määrätä säästökassatoiminnan lopetettavaksi.

Jos säästökassatoiminta on määrätty lopetettavaksi 2 momentin mukaisesti, osuuskunta ei saa aloittaa säästökassatoimintaa uudelleen, ennen kuin valtiovarainministeriö on vahvistanut osuuskunnalle uudet säästökassatoimintaa koskevat säännöt.

21 §

Muun osuuskunnan oikeus ottaa vastaan takaisinmaksettavia varoja

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen osuuskuntien lisäksi osuuskunta, joka toimii vain jäsentensä piirissä ja jonka jäseniä voivat olla vain määrätyn yhteisön henkilöstöön kuuluvat, saa vastaanottaa muita kuin arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja, takaisin maksettavia varoja jäseniltään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen osuuskunnan vastaanottamista varoista antaman todisteen kuolettamiseen sovelletaan, mitä tämän luvun 8 §:n 2 momentissa säädetään. Muita tämän luvun säännöksiä ei sovelleta 1 momentissa tarkoitettuun osuuskuntaan.

21 a luku (8.11.2002/923)

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet

1 § (8.11.2002/923)

Arvo-osuusjärjestelmään liittämisen edellytykset

Osuuskunnan osuudet voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään, jos säännöissä määrätään oikeudesta päästä osuuskunnan jäseneksi siten kuin 3 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään.

Lisäosuudet ja sijoitusosuudet voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään osuuksien liittämistä arvo-osuusjärjestelmään, sovelletaan myös lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien liittämiseen arvo-osuusjärjestelmään.

Arvo-osuusjärjestelmään liittämistä koskevien määräysten poistamiseen säännöistä sovelletaan, mitä 9 luvun 13 §:n 1 momentissa säädetään osuuskirjojen antamista koskevien sääntöjen määräysten poistamisesta.

2 § (8.11.2002/923)

Päätös osuuksien liittämistä arvo-osuusjärjestelmään

Osuuksien liittämistä arvo-osuusjärjestelmään päättää osuuskunnan kokous ottamalla siitä maininnan osuuskunnan sääntöihin. Päätöksessä on määrättävä tai valtuutettava hallitus määräämään aika, jonka kestäessä osuudet liitetään arvo-osuusjärjestelmään.

Päätös osuuksien liittämistä arvo-osuusjärjestelmään on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Ilmoitukseen on oheistettava arvopaperikeskuksen suostumus, jos osuutta ei ole otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

3 § (8.11.2002/923)

Osuuskirjat sekä omistusoikeuden ja muun oikeuden kirjaaminen

Viimeistään 2 §:n 1 momentissa mainitun ajanjakson päättymispäivänä (*ilmoittautumispäivä*) osuuskirjat on toimitettava jollekin tilinhoitajayhteisölle omistusoikeuden kirjaamista varten. Tilinhoitajayhteisö selvittää omistajan saannon siten kuin siitä säädetään arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991). Osuuden omistajan on omistusoikeutensa kirjaamisen yhteydessä luovutettava osuuskirja tilinhoitajayhteisölle, jonka on varustettava se merkinnällä osuuksien liittämistä arvo-osuusjärjestelmään.

Pantinhaltijan ja muun oikeudenhaltijan on viimeistään ilmoittautumispäivänä ilmoitettava oikeutensa kirjattavaksi osuuden omistajan arvo-osuustilille. Jos osuuden omistajalla ei ole arvo-osuustiliä ja hakija esittää tarpeellisen selvityksen oikeudestaan ja luovuttaa osuuskirjan tilinhoitajayhteisölle, tämän on avattava osuuden omistajan nimiin arvo-osuustili, jolle osuus ja haltijan oikeus kirjataan. Panttaus voidaan tässä tapauksessa kirjata ilman tilinhaltijan kirjallista suostumusta.

4 § (8.11.2002/923)

Yhteistilille kirjattavat arvo-osuudet

Arvopaperikeskuksen on ilmoittautumispäivänä avattava yhteinen arvo-osuustili niille osuuden omistajille, jotka eivät ole toimittaneet osuuskirjaansa tilinhoitajayhteisölle omistusoikeuden kirjaamista varten. Yhteisen arvo-osuustilin tilinhaltijaksi merkitään osuuskunta ilmoittautumatta jääneiden osuuksien omistajien lukuun.

Arvopaperikeskuksessa on laadittava erillinen luettelo, johon merkitään ne osuuskunnan jäsenluettelon mukaiset osuuksien omistajat, joiden osuuskirjoja ei ilmoittautumispäivään mennessä ollut 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimitettu kirjattaviksi. Luetteloa ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos osuuskunnan osuuksien liittäminen arvo-osuusjärjestelmään tapahtuu sellaisella osuuden omistajan oikeudet turvaavalla ja arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa osuuskirjat varustetaan merkinnällä, jonka perusteella jokaisen osuuskirjan yhteys arvo-osuustilille tehtyyn kirjaukseen voidaan selvittää. Edellä 1 momentissa tarkoitetulle tilille kirjattujen osuuksien tai niistä annettujen osuuskirjojen numerot on voitava selvittää.

Sillä, joka esittää selvityksen oikeudestaan 1 momentissa mainitulle tilille kirjattuihin osuuksiin sekä asianomaiset osuuskirjat, on oikeus vaatia oikeutensa kirjaamista siten kuin 3 §:ssä säädetään.

5 § (22.12.2009/1406)

Yhteistilillä olevien osuuksien myyminen

Osuuskunnan kokous voi viiden vuoden kuluttua ilmoittautumispäivästä päättää myydä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetulla yhteisellä arvo-osuustilillä olevat tietyn osuuslajin osuudet niiden omistajien lukuun, jos ne vastaavat enintään yhtä prosenttia osuuslajin kaikkien osuuksien lukumäärästä. Osuuskunnan kokouksen päätös on annettava tiedoksi päätöksessä tarkoitettujen osuuksien omistajille ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuille henkilöille kuten 4 luvun 13 §:ssä säädetään.

Jollei yhteisellä arvo-osuustilillä olevan osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö ole vuoden kuluessa päätöksen nojalla 4 luvun 13 §:ssä tarkoitettulla tavalla annetusta kehotuksesta vaatinut oikeutensa kirjaamista siten kuin 3 §:ssä säädetään, hän on menettänyt oikeutensa osuuteen. Osuuskunnan on viipymättä tämän jälkeen myytävä osuudet. Osuuksia myydessä osuuskunnan on kuitenkin otettava huomioon osuuden omistajan etu. Osuudet on myytävä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa julkisessa kaupankäynnissä tai, jollei tämä ole mahdollista, julkisella huutokaupalla.

Osuuskunnan on rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain (281/1931) mukaisesti viipymättä talletettava varat, joista on vähennetty ilmoittamisesta ja myymisestä aiheutuneet kulut, osuuskunnan kotipaikan aluehallintoviraston huostaan pidättämättä itselleen oikeutta saada talletettua takaisin. Osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö voi osuuskirjaa vastaan nostaa osuuksia vastaavan osuuden varoista.

6 § (8.11.2002/923)

Yhteisilille merkittyjen osuuksien oikeuksien käyttäminen

Edellä 4 §:ssä tarkoitetuille osuuksille tulevaa ylijäämänjakoa taikka niille tulevia maksuja tai varoja, joista osuuskunnassa on päätetty ilmoittautumispäivän jälkeen, ei voida nostaa eikä ilmoittautumispäivän jälkeen syntyntä, osuuteen perustuvaa oikeutta ottaa uusia maksullisia osuuksia tai oikeutta saada osuuksia rahastokorotuksessa voida käyttää, ennen kuin osuuskirja on toimitettu tilinhoitajayhteisölle omistusoikeuden kirjaamista varten.

Osuuden omistaja, joka on ennen ilmoittautumispäivää merkitty jäsenluetteloon tai joka on osuuskunnalle ilmoittanut ja selvittänyt saantonsa, voi käyttää osuuskunnassa muita kuin 1 momentissa lueteltuja oikeuksiaan, vaikka hän ei olisikaan toimittanut osuuskirjaa omistusoikeuden kirjaamista varten. Osuuskunnan vaatimuksesta osuuden omistajan on tällöin esitettävä osuuskirjansa tai selvitys siitä, missä ne ovat, taikka muu selvitys siitä, ettei omistusoikeutta osuuksiin vielä ole kirjattu arvo-osuustilille.

Ilmoittautumispäivän jälkeen osuuskirja ei tuota osuuskunnassa muuta kuin 4 §:n 3 momentissa säädetyn oikeuden. Osuuskirjan luovutuksen vaikutukseen on ilmoittautumispäivän jälkeen vastaavasti sovellettava, mitä velkakirjalain 27 ja 29–31 §:ssä säädetään. Osuuskirja voidaan ilmoittautumispäivän jälkeenkin kuolettaa, niin kuin siitä erikseen säädetään.

7 § (8.11.2002/923)

Osuuskunnan ilmoitus jäsenille

Osuuskunnan on viimeistään neljä kuukautta ennen ilmoittautumispäivää ilmoitettava niille osuuden omistajille, joiden osoite on osuuskunnan tiedossa, 2 §:ssä mainitusta päätöksestä sekä siitä, miten osuuden omistajan tai sen, jonka hallussa osuuskirja on, on meneteltävä saadakseen oikeus osuuteen kirjatuksi arvo-osuustilille. Vastaavat ohjeet on annettava myös siitä, miten osuuteen kohdistuvat muut oikeudet voidaan kirjata.

Päätöksestä on tiedotettava siten kuin kutsu osuuskunnan kokoukseen on toimitettava 4 luvun 13 §:n mukaan. Siitä on lisäksi julkaistava tieto virallisessa lehdessä. Ohjeet ja tiedotteet on lähetettävä myös arvopaperikeskukselle ja tilinhoitajayhteisöille.

Arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan tarvittaessa määrätä tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua menettelyä.

8 § (8.11.2002/923)

Jäsenluettelo arvo-osuusjärjestelmässä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista osuuksista ja niiden omistajista pidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla jäsenluetteloa, johon on merkittävä osuuden omistajan nimi, henkilötunnus tai muu yksilöintitunnus, yhteys-, maksu- ja verotustiedot, osuuksien lukumäärä ja se tilinhoitajayhteisö, jonka hoidossa olevalle arvo-osuustilille osuudet on kirjattu.

Jos osuuskunnassa on erilaisia osuuksia, niiden lukumäärät on ilmoitettava eriteltyinä jäsenluettelossa.

Hallintarekisteröidyt osuudet on erikseen merkittävä jäsenluetteloon siten, että siihen merkitään osuuksien hoitajasta ne tiedot, jotka edellä on säädetty merkittäviksi osuuden omistajasta, sekä maininta hallintarekisteröinnistä.

Hallintarekisteröityjen osuuksien osalta samoin kuin sellaisten osuuksien, joiden osalta muu kuin osuuden omistaja on arvo-osuustilin merkintöjen mukaan oikeutettu ottamaan vastaan osuuteen perustuvat suoritukset, maksuosoitteeksi on merkittävä jäsenluetteloon asianomainen omaisuudenhoitotilin tilinhaltija taikka tilinhoitajayhteisö.

9 § (8.11.2002/923)

Odotusluettelo

Jos luovutuksensaajan saannosta on tehty arvo-osuustileistä annetun lain 18 §:ssä tarkoitettu väliaikainen kirjaus, ei luovutuksensaajaa ole merkittävä jäsenluetteloon, vaan arvopaperikeskuksessa on pidettävä erillistä luetteloa (*odotusluettelo*), johon saanto merkitään, kunnes lopullinen kirjaus on tapahtunut. Väliaikaisen kirjauksen tapauksessa on luovutuksensaajan saantomies samaten poistettava jäsenluettelosta ja merkittävä odotusluetteloon.

Jos väliaikainen kirjaus koskee ehdollista luovutusta tai jos kysymys on arvo-osuustileistä annetun lain 16 c §:n 3 momentissa tarkoitettusta väliaikaisesta kirjauksesta, saantoa ei merkitä odotusluetteloon.

Jos arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osuuden luovuttamista on rajoitettu tämän lain tai sääntöjen perusteella ja luovutuksensaajan saanto on ilmoitettu merkittäväksi jäsenluetteloon, luovutuksensaajan saanto on ensiksi merkittävä odotusluetteloon. Osuuden omistajan saanto saadaan merkitä jäsenluetteloon, kun on selvinnyt, että hänet otetaan jäseneksi tai että lunastusoikeutta ei käytetä.

Ennen kuin osuusmaksun korotus on rekisteröity ja täysi maksu osuudesta suoritettu, se, jolla on oikeus yhteen tai useampaan osuuteen, on merkittävä odotusluetteloon. Luetteloon on hänen kohdalleen tehtävä merkintä osuudesta suoritetusta maksusta. Kun osuusmaksun korotus on rekisteröity ja täysi maksu osuudesta suoritettu, osuuden omistaja on merkittävä jäsenluetteloon. Mitä tässä momentissa säädetään, on vastaavasti sovellettava, jos osuuskunnan osuudet on osuuskuntaa perustettaessa päätetty liittää arvo-osuusjärjestelmään.

10 § (8.11.2002/923)

Oikeus saada tietoja jäsenluettelosta ja odotusluettelosta arvo-osuusjärjestelmässä

Jokaisella on oikeus tutustua jäsenluetteloon ja odotusluetteloon arvopaperikeskuksessa sekä, jos osuuskunnalla on pääteyhteys arvopaperikeskukseen, myös osuuskunnan pääkonttorissa. Osuuskunnan velvollisuudesta antaa jäljennös jäsenluettelosta ja odotusluettelosta tai niiden osasta on lisäksi voimassa, mitä 3 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään.

Osuuden omistajan, luovutuksensaajan ja 9 §:n 4 momentissa tarkoitetun henkilön henkilötunnusta sekä maksu- ja verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osuuden omistajan myytäväksi antamat osuudet on kirjattu, ei kuitenkaan saa ilmaista ilman hänen suostumustaan. Oikeuteen saada tieto siitä, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa olevalle arvo-osuustilille osuudet on kirjattu, sovelletaan vastaavasti, mitä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 29 a §:ssä säädetään tietojen saamisesta arvo-osuustilistä.

11 § (8.11.2002/923)

Luovutuksensaajan oikeuksien alkaminen

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osuuden saajalla ei ole oikeutta käyttää osuuden omistajalle osuuskunnassa kuuluvia oikeuksia, ennen kuin hänet on merkitty jäsenluetteloon, ellei 6 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 2 momentista muuta johdu.

12 § (8.11.2002/923)

Sääntöjen määräys täsmäytyspäivästä

Osuuskunnan, joka on päättänyt liittää osuutensa arvo-osuusjärjestelmään, on otettava sääntöihinsä määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada osuuskunnasta jaettavia varoja sekä oikeus saada

osuuksia uusia osuuksia annettaessa on vain sillä:

- 1) joka on määrättyä *täsmäytyspäivänä* merkitty osuuden omistajaksi jäsenluetteloon;
- 2) jonka oikeus suorituksen saamiseen on täsmäytyspäivänä kirjattu jäsenluetteloon merkityn osuuden omistajan arvo-osuustilille ja 8 §:n 4 momentin mukaisesti merkitty jäsenluetteloon; taikka
- 3) jos osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osuuksien hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n nojalla merkitty jäsenluetteloon osuuksien hoitajaksi.

Jos osuuden omistus on täsmäytyspäivänä merkitty odotusluetteloon, 1 momentissa tarkoitettu oikeus kuuluu sille, joka osoittaa, että osuus on täsmäytymispäivänä kuulunut hänelle.

13 § (8.11.2002/923)

Oikeus osallistua osuuskunnan kokoukseen

Oikeus osallistua osuuskunnan kokoukseen osuuskunnassa, jonka osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, on vain osuuden omistajalla, joka on kymmenen päivää ennen osuuskunnan kokousta merkittynä osuuden omistajaksi jäsenluetteloon, jollei 6 §:n 2 momentista muuta johdu. Osuuden omistuksessa edellä tarkoitetun päivän jälkeen tapahtuneet muutokset eivät vaikuta osuuden omistajan oikeuteen osallistua osuuskunnan kokoukseen eivätkä osuuden omistajan äänimäärään. Tässä tarkoitettu jäsenluettelo on julkinen osuuskunnan kokouksen päättämiseen asti.

Edellä 4 luvun 11 §:ssä tarkoitettu kutsu osuuskunnan kokoukseen on toimitettava viimeistään viikkoa ennen 1 momentissa tarkoitettua määräpäivää.

14 § (8.11.2002/923)

Tilapäinen merkintä jäsenluetteloon

Hallintarekisteröidyn osuuden omistaja voidaan osuuskunnan kokoukseen osallistumista varten tilapäisesti merkitä jäsenluetteloon. Merkintä tehdään 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuna päivänä. Tilapäistä merkintää varten on ilmoitettava osuuden omistajan nimi ja osoite, jäsenluetteloon merkittävien osuuksien lukumäärä sekä sellainen arvopaperikeskuksen sääntöjen mukainen yksilöivä tieto, joka olisi annettava arvo-osuustileistä annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua yksilöintitunnusta haettaessa.

15 § (8.11.2002/923)

Oikeus osallistua tarjoukseen

Osuusmaksua korotettaessa taikka annettaessa uusia osuuksia, optio-oikeuksia tai vaihtovelkakirjoja toimenpidettä koskevat oikeudet on tarjouksen alkaessa kirjattava 12 §:ssä tarkoitettujen oikeudenhaltijoiden arvo-osuustileille.

Sillä, jolle oikeus osuuteen, optio-oikeuteen tai vaihtovelkakirjaan on siirretty tarjouksen alkamisen jälkeen, on oikeus osallistua tarjoukseen sen ehtojen mukaisesti, jos:

- 1) oikeus on kirjattu hänen arvo-osuustililleen; ja
- 2) oikeuden on siirtänyt hänelle 1 momentissa tarkoitettu oikeudenhaltija tai henkilö, joka johtaa oikeutensa 1 momentissa tarkoitettua oikeudenhaltijasta.

16 § (8.11.2002/923)

Osuuskirjojen käytön kieltö

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvasta osuudesta ei anneta osuuskirjaa eikä väliaikaistodistusta. Oikeudesta tällaiseen osuuteen sekä osuuteen perustuvan suoritusvelvollisuuden täyttämistä säädetään arvo-osuustileistä annetussa laissa.

17 § (8.11.2002/923)

Osuuksien poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä

Osuuskunnan kokous voi sääntöjä muuttamalla päättää, että osuuskunnan osuudet poistetaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä 2 ja 7 §:ssä säädetään. Pätevän päätöksen edellytyksenä on niiden jäsenten kannatus, joilla on vähintään yhdeksän kymmenesosa kokouksessa annetuista äänistä.

Osuudesta on 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa annettava osuuskirja asianomaisen tilinhoitajayhteisön välityksellä sille, joka oli päätöksessä mainittuna ilmoittautumispäivänä kirjattu arvo-osuustilille osuuden omistajaksi, jollei omistajan arvo-osuustilille kirjatusta merkinnöistä muuta johdu.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos osuuskunnan osuuksien poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä johtuu osuuskunnan purkautumisesta tai sulautumisesta.

18 § (8.11.2002/923)

Optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainan liikkeeseenlasku arvo-osuusjärjestelmässä

Osuuskunnan hallitus voi päättää, että optio-oikeuksia tai vaihtovelkakirjalaina lasketaan liikkeeseen arvo-osuusjärjestelmässä. Tuolloin arvo-osuusrekisterin kirjaukset korvaavat 11 ja 12 luvussa säädetty optio-oikeutta ja vaihtovelkakirjaa koskevat toimet. Arvopaperikeskuksessa pidetään optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjojen haltijoista luetteloa, johon sovelletaan soveltuvin osin, mitä 8 ja 9 §:ssä säädetään.

19 § (8.11.2002/923)

Jaottomat oikeudet

Päätettäessä laskea arvo-osuusjärjestelmässä liikkeeseen osuuksia, optio-oikeuksia tai vaihtovelkakirjoja voidaan lisäksi päättää, että niitä koskevia oikeuksia kirjataan oikeudenhaltijan arvo-osuustilille se enimmäismäärä, joka on jaollinen oikeuden käyttämiseen tarvittavalla määrällä, ja että osuuskunta myy loput oikeudet niihin oikeutettujen lukuun 5 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla. Oikeuksista saatu rahavastike on maksettava siihen oikeutetuille heidän lukuunsa myytyjen oikeuksien suhteessa viimeistään tarjousajan päättymistä seuraavan varojen jaon yhteydessä.

Osuuskunnan kokous voi rahastokorotusta koskevassa päätöksessä määrätä, että korotukseen varatun ajan päätyttyä uusia osuuksia kirjataan arvo-osuustilille määrä, johon oikeudet oikeuttavat.

20 § (8.11.2002/923)

Maksamalla tehty tarjous ja vastaus

Päätettäessä laskea arvo-osuusjärjestelmässä liikkeeseen osuuksia, optio-oikeuksia tai vaihtovelkakirjoja voidaan lisäksi päättää, että ne tai osa niistä voidaan tarjoutua ottamaan maksamalla ne päätöksessä mainitulla tavalla ja että hallitus hyväksyy kaikki tarjousehtojen mukaiset, maksamalla tehdyt tarjoukset tai vastaukset. Maksamalla tehdyt tarjoukset tai vastaukset on voitava hyväksyä sääntöjä muuttamatta. Jäljennökset korotuspäätöksestä, säännöistä ja osuuskunnan kokouksen valtuutuspäätöksestä sekä 4 luvun 15 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista on pidettävä nähtävänä myös arvopaperikeskuksessa sekä lähetettävä osuuden omistajalle, joka sitä pyytää.

22 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Osuuskuntarikos

Joka tahallaan

- 1) rikkoo 16 luvun 4 §:n, 17 luvun 4 §:n tai 18 luvun 2 §:n säännöksiä tilintarkastajan lausunnon laatimisesta, (28.12.2007/1417)
- 2) rikkoo säännöksiä pääomallainan pääoman palauttamisesta, koron tai muun hyvityksen maksamisesta tai vakuuden antamisesta,
- 3) jakaa osuuskunnan varoja tämän lain säännösten vastaisesti taikka
- 4) antaa rahallainan, vakuuden tai muuten varoja 8 luvun 7 §:n säännösten vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osuuskuntarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

2 §

Osuuskuntarikkomus

Joka tahallaan

- 1) antaa osuus-, lisäosuus- tai sijoitusosuuskirjan 9 luvun 13 §:n, 11 luvun 11 §:n tai 12 luvun 7 §:n vastaisesti taikka antaessaan väliaikaistodistusta, optiotodistusta tai juoksevaa vaihtovelkakirjaa menettelee tämän lain säännösten vastaisesti,
- 2) rikkoo osuuskunnan kokouksen pöytäkirjan tai jäsenten yksimielisten päätösten nähtävillä pitämistä koskevaa säännöstä,
- 3) laiminlyö jäsen-, lisäosuus- tai sijoitusosuusluettelon pitämisen tai niiden nähtävänä pitämisen, taikka
- 4) rikkoo 6 luvun säännöksiä tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisesta taikka tämän lain säännöksiä osuuskunnan sulautumista, jakautumista, yhteisömuodon muuttamista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osuuskuntarikkomuksesta* sakkoon.

Osuuskuntarikkomuksesta tuomitaan myös se, joka törkeästä huolimattomuudesta menettelee 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

3 § (31.1.2003/72)

3 § on kumottu L:lla 31.1.2003/72.

L:lla 72/2003 kumottua 3 §:ää sovelletaan säästökassatoimintaan L:n 72/2003 rajoitusten mukaisesti 15.2.2013 saakka. Aiempi sanamuoto kuuluu:

3 §

Säästökassarikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

- 1) harjoittaa säästökassatoimintaa ilman 21 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja vahvistettuja sääntöjä tai menettelee mainitun luvun 20 §:ssä tarkoitetulla tavalla,
- 2) vastaanottaa jäsensijoituksia vastoin 21 luvun 7 §:ssä tarkoitettuja jäsentilin ehtoja, taikka
- 3) vastoin tämän lain säännöksiä käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan "säästökassa"-nimitystä,

on tuomittava *säästökassarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi, jollei teko ole vähäinen tai siitä ei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

4 § (31.1.2003/72)

4 § on kumottu L:lla 31.1.2003/72.

L:lla 72/2003 kumottua 4 §:ää sovelletaan säästökassatoimintaan L:n 72/2003 rajoitusten mukaisesti 15.2.2013 saakka. Aiempi sanamuoto kuuluu:

4 §

Säästökassarikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 21 luvun 6, 13 tai 14 §:n säännöksiä säästökassatoiminnan markkinoinnista, osavuositarkastuksesta, vuositarkastuksesta, tilinpäätöksestä ja tilinpäätöstiedotteesta,

2) laiminlyö 21 luvun 11 tai 15 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden, taikka

3) muutoin kuin 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla rikkoo osuuskunnan säästökassatoimintaa koskevia sääntöjä,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *säästökassarikkomuksesta* sakkoon.

Säästökassarikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 21 luvun 21 §:n säännöksiä.

5 § (31.1.2003/72)

5 § on kumottu L:lla 31.1.2003/72.

L:lla 72/2003 kumottua 5 §:ää sovelletaan säästökassatoimintaan L:n 72/2003 rajoitusten mukaisesti 15.2.2013 saakka. Aiempi sanamuoto kuuluu:

5 §

Säästökassatoimintaa koskevan salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 21 luvun 19 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

23 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Oikeuspaikka

Sen estämättä, mitä riita-asioiden oikeuspaikasta säädetään, 20 luvun 4 tai 5 §:ssä tarkoitetun korvauskanteen saa panna vireille osuuskunnan kotipaikan tuomioistuimessa. Sama tuomioistuin voi käsitellä myös rikokseen perustuvan korvausvaatimuksen sekä 12 luvun 12 tai 13 §:ssä, 16 luvun 12 §:n 3 momentissa, 17 luvun 4 §:ssä tai 18 luvun 5 §:ssä tarkoitetun kanteen siitä, onko velkoja saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

2 §

Tiedoksianto osuuskunnalle

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan osuuskunnalle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa toiminimi. Jollei osuuskunnalla ole kaupparekisteriin merkittyä hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa tai muuta, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa osuuskunnan toiminimi, tiedoksi antamisessa osuuskunnalle noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:ssä säädetään.

Jos hallitus tahtoo panna vireille kanteen osuuskuntaa vastaan, sen on kutsuttava osuuskunnan kokous koolle valitsemaan asiamies edustamaan osuuskuntaa. Haaste katsotaan tällöin osuuskunnalle toimitetuksi, kun se on esitetty osuuskunnan kokouksessa.

Jos hallitus tahtoo moittia osuuskunnan kokouksen päätöstä, kannevaltaa ei ole 4 luvun 26 §:n 2 momentin mukaisesti menetetty, jos kutsu osuuskunnan kokoukseen, jossa asiamies asetetaan, on toimitettu kolmen kuukauden kuluessa siitä osuuskunnan kokouksesta, jonka päätöstä kanne koskee.

3 §

Täytäntöönpanokielto

Kun osuuskunnan kokouksen päätöksen moittimista koskeva kanne on pantu vireille, tuomioistuin voi

kantajan vaatimuksesta ennen asian ratkaisemista määrätä, ettei päätöstä saa panna täytäntöön. Tuomioistuin voi myös antaa tällaisen määräyksen väliaikaisesti, kunnes asia tulee tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuin voi, jos aihetta siihen ilmaantuu, peruuttaa antamansa määräyksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta ratkaisusta ei saa erikseen valittaa. Ratkaisusta on viran puolesta viivytyksettä annettava rekisteriviranomaiselle tieto, jos osuuskunnan kokouksen päätös on sellainen, että siitä lain mukaan on tehtävä ilmoitus rekisteröimistä varten.

4 § **Välimiesmenettely**

Jos sääntöjen mukaan riita toisaalta osuuskunnan ja toisaalta hallituksen tai hallintoneuvoston tai niiden jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai jäsenen välillä on välimiesten ratkaistava, sitä koskevalla määräyksellä on sama vaikutus kuin välityssopimuksella.

Jos osuuskunnan ja hallituksen välinen riita siirretään välimiesten ratkaistavaksi, noudatetaan, mitä 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään asiamiehen asettamisesta ja määräajan laskemisesta.

5 § **Rekisteriviranomainen ja ilmoitukset sille**

Tässä laissa tarkoitettuna rekisteriviranomaisena toimii patentti- ja rekisterihallitus.

Osuuskunnasta rekisteriviranomaiselle annettavista ilmoituksista ja tiedonannoista on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, voimassa, mitä niistä muualla säädetään.

24 luku **Voimaantulo**

1 § **Voimaantulo**

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 176/2001, TaVM 21/2001, EV 217/2001

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen: **1.11.2002/890:**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteriviranomaiselle.

HE 58/2002, TaVM 16/2002, EV 115/2002

8.11.2002/923:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2002.

HE 89/2002, TaVM 18/2002, EV 120/2002

31.1.2003/72:

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä helmikuuta 2003.

Sen estämättä, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) säädetään, säästökassatoimintaan sovelletaan 3 momentissa säädetyin rajoituksin kumottavia osuuskuntalain 21 luvun ja 22 luvun 3–5 §:n säännöksiä kymmenen vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Samalta jäseneltä vastaanotettujen vaadittaessa takaisinmaksettavien jäsensijoitusten yhteismäärä ei 31.12.2007 jälkeen saa ylittää 6 000 euroa. Mitä osuuskuntalain 22 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti siihen, joka vastaanottaa jäsensijoituksia tämän momentin vastaisesti.

Jos samalta henkilöltä vastaanotettujen vaadittavien takaisinmaksettavien jäsenajoitusten yhteismäärä ylittää 2 momentissa säädetyn määrärajan päättyessä 3 000 euroa tai 3 momentissa säädetyn määrärajan päättyessä 6 000 euroa, osuuskunnan on talletettava ylimenevä määrä kuuden kuukauden kuluessa määrärajan päättyemisestä lääninhallitukseen niin kuin rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään. Tämän momentin nojalla talletettuihin varoihin ei sovelleta, mitä mainitun lain 3 ja 7 §:ssä säädetään. Osuuskunnan on ilmoitettava jäsenajoittajille ja jäsenajoituksen haltijoille 2 ja 3 momentissa säädetyn määrärajan päättyemisestä ja siitä seuraavasta talletusvelvollisuudesta viimeistään kolme kuukautta ennen määrärajan päättymistä. Ilmoitus on tehtävä jäsenajoittajan tai jäsenajoituksen haltijan osuuskunnalle ilmoittamaan osoitteeseen.

HE 33/2002, TaVM 25/2002, EV 202/2002

15.8.2003/747:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Tämän lain 8 luvun 6 §:n 3 momenttia sovelletaan jaettuun ylijäämään, jota koskeva päätös on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen.

HE 187/2002, TaVM 28/2002, EV 278/2002

20.2.2004/142:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2004.

HE 153/2003, LaVM 8/2003, EV 131/2003

30.12.2004/1307:

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2004.

Aktivoidut perustamis- ja tutkimusmenot, jotka poistetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden kirjanpitolain säännösten mukaan vaikutusaikanaan, tulee ottaa 8 luvun 3 §:n 1 ja 2 momenttia sovellettaessa huomioon jakokelpoista ylijäämää vähentävinä erinä.

HE 126/2004, TaVM 29/2004, EV 228/2004

21.7.2006/628:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2006.

Sulautumiseen tai osuuskunnan muuttamiseen osakeyhtiöksi sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumissuunnitelma tai yhteisömuodon muutossuunnitelma allekirjoitetaan ennen tämän lain voimaantuloa.

HE 109/2005, TaVM 7/2006, EV 63/2006, Neuvoston direktiivi 77/91/ETY (31977L0091); EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 1

19.10.2006/907:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2006.

HE 54/2006, TaVM 9/2006, EV 99/2006, Neuvoston asetus (EY) N:o 1435/2003 (32003R1435); EYVL N:o L 207, 18.08.2003, s. 1

13.4.2007/462:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2007.

HE 194/2006, TaVM 33/2006, EV 293/2006

28.12.2007/1417:

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2007.

Jäsenten nähtävänä ennen tämän lain voimaantuloa pidettäviin asiakirjoihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kotimaiseen sulautumiseen ja jakautumiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos sulautumis- tai jakautumissuunnitelma ilmoitetaan rekisteröitäväksi ennen tämän lain voimaantuloa. Muussa tapauksessa sulautumiseen ja jakautumiseen sovelletaan tätä lakia.

Tämän lain hyväksymisen jälkeen rekisteriviranomainen voi rekisteröidä ja kuuluttaa rajat ylittävää sulautumista tai jakautumista koskevan suunnitelman ja sulautumiseen tai jakautumiseen osallistuva suomalainen osuuskunta voi toimittaa kutsun suunnitelman hyväksymisestä päättävään osuuskunnan kokoukseen siten kuin tässä laissa säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa annetun optio-oikeuden ja muun lisäosuuteen tai sijoitusosuuteen oikeuttavan erityisen oikeuden haltijalla on rajat ylittävässä sulautumisessa ja jakautumisessa sama oikeus kuin 16 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa sulautumisessa tai 17 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa jakautumisessa, jollei erityisen oikeuden ehdoissa toisin määrätä.

HE 103/2007, TaVM 8/2007, EV 115/2007, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/56/EY , EYVL N:o L 310, 12.7.2005, s. 1–9

22.12.2009/1215:

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2009.

HE 238/2009, TaVM 29/2009, EV 256/2009

22.12.2009/1406:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 161/2009, HaVM 18/2009, EV 205/2009

5.11.2010/936:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

HE 44/2010, TyVM 6/2010, EV 132/2010